प्रियदर्शि-प्रशस्तयः

संस्कृताङ्गानुवादपाठभेदटिप्पण्यादिसहिताः

श्रीरामावतारशर्मणा

संगृहीताः प्रकाशिताश्च

PIYADASI INSCRIPTIONS

WITH

SANSKRIT AND ENGLISH TRANSLATIONS

AND

VARIOUS RECENSIONS AND NOTES

EDITED AND PUBLISHED

BY

RAMAVATARA SARMA

MURADPUR, PATNA.

FOREWORD

This popular edition of the Asoka Inscriptions is based on materials collected for a bigger edition prepared by me and promised to be published by the Calcutta University many years ago. Pictures of the Piyadasi monuments, plates of the inscriptions and other illustrations could not be given in this edition for obvious reasons. They will be given in the University Edition.

I am much indebted to Mr. Manoranjan Ghosh M. A., now a scholar under the Governmet Archaeological Department who worked as a Paleographist with me for about a year and prepared for me copies of the original inscriptions in 1910—11.

It is for the first time that all the Piyadasi Inscriptions discovered up to this time with all their variants are published together and also that all of them (without variants) are translated into Sanskrit. The Maski Edict recently discovered in the Raichur district in the Nizam's state is a variant of the Minor Rock Edict inscribed by Asoka at Brahmagiri and two other places in Mysore as well as at Sahasram, Rupnath and Bairat. It consists of 8 lines and is to be read side by side with the other 6 variants (given here) of the Minor Rock Edict, as it forms the 7th variant of the same. A brief description if it will be found in the notes.

This humble work is but a payment of debt to the memory of the great Maurya Emperor from one living at the very site of the once glorious Maurya Capital.

PATNA,
10-12-1915.

RAMAVATARA SARMA

BIBLIOGRAPHY

I. Fourteen Rock Edicts and seven Pillar Edicts—
Edited and Translated, Buhler, Ep. Ind. Vol II.

II. Two Kalinga Edicts—
Edited and Translated, Burgess's Amaraoti, and Senart and Grierson Ind. Ant. XIX.

III. Minor Rock Edict—
- Siddharpura versions, Buhler, Ep. Ind. III.
- Sahasram, Rupnath and Bairat, Buhler, Ind. Ant. XXII.
- Maski version, Hyderabad Arch. Series, No. 1.

IV. Minor Pillar Edict—
- Sarnath, Ep. Ind. VIII.
- Kausambi, Ind. Ant. XIX.
- Sanchi, Ep. Ind. II.

V. Bhabra (Bhabru) Edict—Senart, Ind. Ant. XX.

VI. Queen's Edict—Buhler, Ind. Ant. XIX.

VII. Tarai Pillar Inscription—Buhler, Ep. Ind. V.

VIII. Cave Dedications (of Asoka and Dasaratha)—Buhler, Ind. Ant. XX.

उपोद्घातः

चन्द्रगुप्तो नातिप्रौढवयाः सिन्धुतीरोपशल्यस्थमलिकचन्द्रस्य शिबिरं प्राप्य तमनुगङ्गं विस्तीर्णस्य पाटलिपुरकेन्द्रकस्य नन्दराज्यस्य विजयाय किल प्रोत्साहयामासेति प्लुतार्कलेखादवगम्यते। प्रायोनुमीयते यदयं चतुरो राजकुमारः सैनिकेष्वलिकचन्द्रीयेषु प्राचीप्रवेशे भवतां सद्यः क्षयो भविष्यतीत्यादिवाक्यैः सुनिभृतं त्रासं जनयामास। तथाहि ज्ञातवृत्ते कुपितेलिकचन्द्रे स्कन्धावाराच्चन्द्रगुप्तो विनिष्क्रम्य क्वापि गतः। महतानुरोधेन सैनिकान् प्राचीविजयाय प्रार्थयमानोपि मगद्रोणीपतिर्न मनोरथसाफल्यमन्वभूत्। स्वदेशेभ्योतिविप्रकृष्टे विदेशे वर्तमाना भयाक्रान्ताः सैनिकाः स्वनायकं सास्रमप्यनपेक्ष्य प्राचीविजयाय मतिं नाकार्षुः। विनैव युद्धं चाणक्यशिष्येण विफलितदूरारोहिवाञ्छ्यारिष्टोत्तरशिष्यः प्रतीचीं प्रतिगन्तुमनुद्यत। नातिचिरेण च भव्यलूनपुरे कांचित् क्षपां मद्यादिदुर्व्यसनैः क्षपयन्सद्यो ज्वरग्रस्तोलिकचन्द्रः प्राणव्ययेनेन्द्रियविधेयतायाः प्रायश्चित्तमाचरन्नकाण्डे २६५ वर्षे विक्रमाब्देभ्यः पूर्वं व्यपद्यत।

विपन्ने वैदेशिके परिपन्थिनि चन्द्रगुप्तोपि चाणक्यसहायः पर्वतीयैरुत्तरापथे व्यूढैरप्रतिवार्यैः सैन्यैः पाटलिपुरीमुपरुध्य नन्दान्विनाश्य विक्रमाब्देभ्यः पूर्वं २६४ वर्षे भारतसाम्राज्यं लेभे चतुर्विंशतिं वर्षाणि च नयविक्रमोर्जितो महीं शशास।

अथ विक्रमाब्देभ्यः पूर्वं २४७ वर्षे शल्यको विजयी नामालिकचन्द्रदायादः सैरियराजस्तीर्णसिन्धुनदः पावनीं भारतभुवमाचक्राम चन्द्रगुप्तेन तरसाभिगम्य पराहतश्च वराकः पारेसिन्धु सुमहन्मण्डलं निजकन्यां च चन्द्रगुप्ताय समर्प्य करिणां पञ्च शतानि प्रतिगृह्य तेन सन्धिं चकमे। इत्थमाम्भिपुरुराजाभिसारेश्वरेभ्योलिकचन्द्रेणाच्छिन्नपूर्वान्पाश्चात्यविषयान् सहवलूचकुलूतमयकर्णादिमहीभिः शल्यकादाच्छिद्य चन्द्रगुप्तो मगधराज्यं जगन्महनीयं व्यधात्। मेघस्तनाख्यः शल्यकराजदूतश्चिरं चन्द्रगुप्तसभामध्युवास। अलिकचन्द्रस्य विपन्नमात्रस्य साम्राज्यं खण्डशो विकीर्णम्। तस्य पौरस्त्यः प्रतिस्पर्धी तु निजं साम्राज्यमखण्डं सुसमृद्धं विस्रम्भमित्रघातापरनामन्यौरसे विन्दुसारे कुमारे संक्रमयन् प्राणाञ्जहौ।

INTRODUCTION

It is gathered from Plutarch's writings that Chandragupta Maurya, not yet of mature age, visited Alexander's camp on the Indus' banks and encouraged him to conquer the Nanda Empire stretching along the Ganges, with its centre at Pataliputra. It is inferred that the clever Prince secretly produced fearful apprehensions in the minds of Alexander's soldiers by representing that they would be annihilated at once if they proceeded farther East. It is indeed certain that suspecting something Alexander became angry and Chandragupta left the camp for an unknown destination. The Macedonian monarch persistently urged his soldiers to conquer the East, but did not succeed in his ambition. The soldiers, so far from their native homes, were awe-stricken and despite their lord in tears could not make up their mind to conquer the East. Thus frustrated without a fight in his high-soaring aspirations by the disciple of Chanakya, the pupil of Aristotle was forced to turn back his steps to the West. Not long after, spending a night in reverly, the Great Alexander contracted fever and paid for his want of self-control by premature death in 323 B. C. His foreign rival dead, Chandragupta organised an irresistible army in the North with the help of Chanakya and besieging the Patali city destroyed the Nandas and becoming Emperor of India in 322 B. C. ruled the land with policy and vigor for 24 years.

Then in 305 B. C., Seleukos, known as Nikator (or Victor) successor of Alexander in Syria, crossed the Indus and invaded the holy land of Ind. But Chandragupta marched against him with expedition and being repulsed, the humiliated Nikator had to conclude a treaty by giving away a big slice of land and a royal Princess to his rival in exchange for only 500 Elephants. Thus recovering from Seleukos the Western regions snatched away by Alexander's ambition from Poros, Ambhi and the Abhisara king, and receiving in addition the provinces of Baluchistan, Kelat, Makeran &c., Chandragupta made the Magadha Empire respectable in the eyes of the World. Megasthenes, Ambassador from Seleukos, resided for a long time at Chandragupta's Court. The Empire of Alexander fell to pieces just after his death,

शल्यके पराजिते मौरव्येण सम्राजा शश्वत्सख्यमुशन्ति स्म पाश्चात्या नृपतयः। अष्टसप्ततिवर्षवयस्के शल्यके तुरमयेणाजपुत्रेश्वरभ्राता निहते विक्रमाब्देभ्यः पूर्वं २२२ वर्षे तत्सूनुरन्तियोकः सैरियाधिपतिर्बभूव। अन्तियोकेन प्रेषितो राजदूतो दैवमेघः कियन्तं कालं बिन्दुसारसभायां न्यवसत्। दिव्यनिशश्च तुरमयेणाजपुत्रेश्वरेण प्रहितो बिन्दुसारस्यैव समये भारतावनिमाजगामेति प्रतिभाति। स एष बिन्दुसारः पञ्चविंशतिं वर्षाणि महीं शशास।

अशोकवर्द्धनो बिन्दुसारपुत्रश्चन्द्रगुप्तपौत्रः विक्रमाब्देभ्यः पूर्वं २१५ वर्षे भारतीयं राज्यासनमारुह्योपचत्वारिंशानि वर्षाणि राज्यं चकार। तक्षशिलायामुज्जयिन्यां तोषल्यां सुवर्णगिरौ तथान्यत्र च राजकुमारैरन्यैश्च स्वप्रतिनिधिभिरयं राज्यशासनसमीचां विदधे। स्वयमपि बिन्दुसारस्य समये अशोकवर्धनः कुमारः प्रथमं तक्षशिलायां तत उज्जयिन्यां किल राजप्रतिनिधिर्बभूव। सैन्यविभागशासनविभागादिव्यवस्था चन्द्रगुप्तसमयाद्बिन्दुसारसमये नातिभिन्नाभूदिति प्रतिभाति। राज्यविस्तारोऽपि तादृश एव प्रायोऽवस्थितः। अशोकेन तु निजाभिषेकान्नवमे वर्षे महानदीकावेरीमध्यगसासागरविस्तीर्णं कलिङ्गप्रदेशं विजित्य राज्यविस्तारो वर्द्धितः। युद्धे सार्धलक्षं प्राणिनामपव्यूढं लक्षं च निहतं यत्स्मृतिस्त्रयोदशे शिलालेखे शोकेनाकुलयति प्रियदर्शिनमशोकं राजानम्। आकुशाद्रेरात्प्रवरपुरकेन्द्रकेभ्यः काश्मीरेभ्य आनेपालेभ्यो मञ्जुपत्तनललितपत्तनादिभूषितेभ्य आमहिषमण्डलात्सुवर्णगिरिकेन्द्रकादासौराष्ट्रेभ्य आगाङ्गमुखस्थेभ्यः समतटेभ्य आताम्रलिप्ताच्च समुद्राद्राज्यमशोकस्याभूत्। महाप्रतापः किलाशोकनृपतिर्यवनेश्वरानन्तियोकादींन्निरुपपदमाह्वयन्प्रकृतीरिव तानुपश्यति स्म।

चन्द्रगुप्तसमये राजकीयशिविरं चतुर्लक्षसंख्यमनुष्यभूषितमभूत्। सैन्ये च षड्लक्षाणि पत्तीनां त्रिंशत्सहस्राणि सादिनां नव सहस्राणि हस्तिनां बहूनि सहस्राणि च रथानामासन्। त्रिंशत्पुरुषात्मिकया परिषदा नौवाहनपत्त्यश्वरथगजात्मकषड्विभागविभक्तया सांग्रामिकाधिकारो निरवर्त्यत। अनुशोणं नातिदूरे गङ्गाशोणसम्भेदादवस्थितं पाटलिपुरं मौर्यनृपाणां राजधानी बभूव। राजधानीशासनव्यवस्थापि त्रिंशदात्मिकया शिल्पिवैदेशिकजन्मादिवाणिज्यपण्यशुल्कसंबद्धषड्भागविभक्तया परिषदा [illegible] पाटलिपुरान्त-

while his Eastern rival died passing peacefully his prosperous empire intact to his son Bindusara Amitraghata (or Amitrakhada). After the defeat of Seleukos, the Western Kings always preferred to be on good terms with the Eastern Emperor. When in Seleukos was assassinated in his 78th year by Ptolemy, brother of the Egyptian King, his son Antiochos succeeded to the throne of Syria. Antiochos' Ambassador Deimachos lived at the Court of Bindusara for sometime and it appears that Dionysius,sent by Ptolemy, King of Egypt, reached India during this reign. Emperor Bindusara ruled India for 25 years.

Asokavardhana, son of Bindusara and grandson of Chandragupta, succeeded to the Indian throne in 273 C.B. and ruled the Empire for about 40 years. He governed the vast Empire through Princes and through Vice-roys stationed at Takshasila, Ujjayini, Toshali, Suvarnagiri and probably some other places. Prince Asokavardhana himself served as a Viceroy under his father Bindusara first at Takshasila and then at Ujjayini. During Bindusara's reign civil and military administration remained almost the same as during the previous reign. The extent of the Empire too remained almost the same. But in his 9th regnal year, Asoka expanded his Empire by conquering the Kalinga country lying between the Mahanadi and the Kaveri and stretching to the Sea. During the Campaign one hundred and fifty thousand men were captured and a hundred thousand were killed the memory whereof perturbs the Gracious King Asoka with sorrow in the Rock Edit XIII. The Empire of Asoka thus extended to the Hindukush in the West, to Kashmir with its Centre at Pravarapura (Srinagar) in the Northwest, to Nepal with its cities Munju-Pattana, Lalitapattana &c. in the North, to Mysore with its centre at Suvarnagiri in the South, to Kathiawar in the Southwest, to the Plains at the mouths of the Ganges in the East, and to the Tamluk port in the Southeast.

Under Chandragupta the Royal Camp contained four hundred thousand persons and the army consisted of six hundred thousand foot soldiers, thirty thousand horsemen, nine thousand elephants and many thousand chariots. Administration of Military affairs was controlled by a war-ministy consisting of thirty men divided into six boards severally concerned with the Navy, Transport, Infantry, Cavalry, Chariotry and Elephantry. Pataliputra, the Maurya capital stood along

शिलामार्गेण सिन्धुपर्यन्तं गच्छन्मुख्यो राजमार्ग आसीत्। अन्येप्यध्वानस्तत्तद्देशगा अभवन्। मार्गाः प्रायः क्रोशार्धाङ्कस्तम्भैरभूष्यन्तेत्यादि मेधस्तनलेखेभ्योवगम्यते। अशोकसमये सर्वमेतद्यथास्थितम्। राजकुमारै राजकैर्महामात्रैः प्रान्तमहामात्रैर्धर्ममहामात्रैश्च प्रादेशिकधर्मयुतादिसहकृतैर्नृपादेशानुरोधेन प्रजाशासनं व्यधीयत। चापखड्गधारिणीभिर्यवनीभिः परिवृता मौर्यनृपतयो जनेषु दर्शनं व्यतरन्। महार्हसिंहासनस्थाय दासजनसंवाह्यमानगात्राः पौरकार्याणि शृण्वन्ति स्म। स्वयमशोकस्तु भुञ्जानोप्यवरोधेपि गर्भागारेपि वर्चस्यपि विनीतेप्युद्यानेपि सर्वत्र प्रतिवेदकोपनीतमर्थं पश्यतिस्म। अतिविप्रकृष्टेष्वपि प्रान्तेषु प्रजाहिताय बहुव्ययसाध्यान्यपि कर्माणि महतोद्योगेन मौर्यनृपतयः साधयन्तिस्म। तथाहि चन्द्रगुप्ताज्ञया पुष्यगुप्तेन श्रेष्ठिना निर्मितं सुदर्शनं नाम सौराष्ट्रीयं महासरस्तुषास्पः पारसीकराजः किलाशोकस्याज्ञया नवीकृतवानिति रुद्रदाम्नो लेखादवगम्यते।

साम्राज्ये स्थितः प्रायो नव वर्षाण्यशोकः साधारणभारतीयधर्मावलम्बी बभूव। ततो दशमे वर्षे बौद्धं धर्ममवलम्ब्य वर्षान्तरेसौ बौद्धं सङ्घं भेजे वाढं प्रक्रान्तश्चास्य धर्मस्यानुष्ठाने प्रचारणे च। जम्बूद्वीपे लब्धप्रसरान्देवान्भूदेवांश्चासत्या अमी इत्यसौ प्रख्यापयामास। कलिङ्गेषु निजसैन्यैरप्रतिवार्यैर्जितपूर्वेषु बहूनां प्राणिशतसहस्राणां शोचनीयमपवाहनं वधं च स्मरञ्छोकाकुलः किल नृपः सर्वत्र धर्मविजयमेव बह्वमेने। धर्मविजयाय च स्वराज्येपि सर्वेषु चान्तेष्वष्टस्वपि योजनशतेषु यवनराजस्यान्तियोकस्य राज्ये तस्मात्परमपि चतुर्णां तुरमयान्तेकिणमगालिकसुन्दराणां विषयेषु नीचचोडपाण्ड्यताम्रपर्णीयविषवज्रनाभकनाभपङ्क्तिभोजप्रातिष्ठानिकान्ध्रपुलिन्दादिषु धर्मानुशासनप्रबन्धं व्यधित धार्मिको नृपतिः। कश्मीरगन्धारेषु मध्यान्तिकं महिषमण्डले महादेवं वनवासिषु रक्षितमपरान्तेषु यवनं धर्मरक्षितं महाराष्ट्रेषु महाधर्मरक्षितं यवनेषु महारक्षितं हैमवतप्रदेशेषु मध्यमकश्यपादीन्सुवर्णभूमौ शोणोत्तरौ सिंहलेषु निजभ्रातरं महेन्द्रमुपगुप्तस्य गुरोर्निर्देशेन धर्माचार्यकार्यानुष्ठानाय संप्रेष्य धर्मप्रचारं नृपो विदधौ। कतिपयानामेषां नामान्यद्यापि वैदिशेषु स्तूपेषु लिखितान्युपलभ्यन्ते।

the Sona River not far from its confluence with the Ganges. Administration of the Capital too was carried on by an assembly of 30 persons divided into six boards severally concerned with Artisans, Foreigners, Births and Deaths, Commerce, Articles of Trade, and Trade-duties. There was a trunk-road from the Capital to the Indus through Taxila, branching off into minor thoroughfares goining into various provinces. The roads were mostly supplied with mark-posts at every mile. All this is gathered from the writings of Megasthenes. During Asoka's reign all this remained unchanged. People were ruled by Princes, Chiefs, General Ministers, Provincial Ministers and Religious Censors assisted by District officers, Subordinate clergy &c. all obeying the King. The Maurya Emperors appeared in the public attended by Grecian women armed with bows and swords, and, seated on costly thrones, heard peoples' business, while the royal limbs were massaged by servants. As for Asoka himself, he received reports brought by Reporters on all occasions, even while eating, even in the harem, in the inner apartments, in the lavatory, in the gymnasium and in the garden. The Maurya Emperors accomplished costly and difficult works for public good even in the most distant provinces, an example of which was the lake Sudarsana built under Chandragupta's command by the merchant Prince Pushyagupta and repaired under Asoka's order by the Persian Prince Tushaspa. *

Emperor Asoka was for about 9 years after his coronation an adherent of the common Indian Religion. But in the 10th year he became a Bauddha and appears to have joined the monk-community in the next year and energetically engaged himself in the pursuit and spread of the Buddhistic duties. He announced that the gods and the human divinities worshipped in Asia were false. He preferred everywhere Victory of Virtue, ever bearing regretfully in his mind the tragic destruction and banishment of numerous lives that occurred in the Kalingas conquered by his irresistible forces. To achieve the Victory of Virtue, the good King made arrangements for the preaching of the Law in his own kingdom including the border lands covering altogether 6400 miles as well as in the dominions of the Ionian

* मौर्यस्य राज्ञः चन्द्रगुप्तस्य राष्ट्रियेण वैश्येन पुष्यगुप्तेन कारितमशोकस्य मौर्यस्य यवनराजेन तुषस्फेनाधिष्ठाय—line 8 Rudradaman's Inscription at Girnar.

पाटलिपुरे प्राणिनां समालम्भं होमं चाशोको निषिषेध। समाजेषु पूर्वं राज्ञां समक्षे परोक्षे च गोरथाजयो मल्लद्वन्द्वयुद्धानि करिमहोक्षादियुद्धानि चाभूवन्। ईदृशान् हिंसावहुलान्समाजान् प्रतिषिध्य धर्मसमाजानेव सर्वत्र प्रोत्साहयामास प्रियधर्मा नृपः। पूर्वं राजकीये महानसे बहूनि प्राणिशतसहस्राणि सूपार्थे निहतानि। बौद्धधर्मावलम्बकालात्परतस्तु देवानां प्रियः प्रियदर्शी नृपतिः प्रथमं केवलं मयूरद्वयं कादाचित्कनैकेन मृगेण सहितं महानसायानुज्ञाय पश्चादेतदपि विनिवारितवान्। न केवलं राजकुले यावज्जनेष्वपि प्राणिनां हिंसां निर्लाञ्छनादिकं च नृपो नियमयामास। राज्याभिषेकात्सप्तविंशे वर्षे तु शुकं सारिकामरुणं चक्रवाकं नान्दीमुखं गेलाटं जतुकामम्बापिपीलिकां दुडिमनस्थिकमत्स्यं जीवंजीवकं गङ्गाकुक्कुटकं शकुलमत्स्यं कमठं शल्यकं पर्णशशं सृमरं षण्डमोकपिण्डं पृषतं श्वेतकपोतं ग्रामकपोतं सर्वांश्चतुष्पदाननप्रतिभोग्यानखाद्यांश्च सूकरीमेडकां च गर्भिणीं पाययन्तीं च पोतकांश्चाषाण्मासिकान्सर्वथैवावध्यांश्चकाराशोकः कुक्कुटस्य पुंस्त्वोपघातं सजीवानां तुषाणां दाहमनर्थाय वा विहिंसार्थं वा दावदहनं जीवेन जीवपोषणं तिष्यादिदिनेषु मत्स्यानां वधं विक्रयं च तेष्वेव दिनेषु नागवने कैवर्तभोगे चान्येषामपि जीवनिकायानां वधं सुदिवसेषु गोर्निर्लाञ्छनमजस्यैडकस्य सूकरस्यान्यस्य वा निर्लाञ्छनीयस्य जन्तोर्निर्लाञ्छनमश्वगवादिलाञ्छनं च निषिषेध। वर्षोत्सवेषु नृपः प्राणिनां बन्धनमोचनादिदेश। दयालुना नृपेण द्वे चिकित्से मनुष्याणां च पशूनां च सर्वत्र स्वराज्ये च प्रातिवेशिकानां यवनादीनां च राज्येषु प्रवर्तिते। औषधानि पशुमानुषोपगानि यत्र यानि नासन्सर्वत्र हारितानि च रोपितानि च। मनुष्याणां पशूनां च छायार्थं मार्गेषु वृक्षा रोपिताः कूपाश्च खानिताः। अर्धक्रोशान्तरेषु निशाग्रहाण्युदपानानि च स्थापितानि। धर्ममहामात्रा धर्मयुतस्य द्वारान्तरेषु भ्रातॄणां भगिनीनां देवीकुमाराणां प्रजानां च धर्मकार्याणि

King Antiochos and even beyond that in the countries ruled by Ptolemy, Antigonas, Magas and Alexander and also among the Nichas, Chodas, Pandyas, Tamraparniyas, Vishavajras, Nabhakas, Nabhapanktis, Bhojas, Pratishthanikas, Andhras and Pulindas. Under the guidance of his preceptor Upagupta, he sent he following missioneries to various countries—Maddhyantika to Kashmir and Gandharas, Mahadeva to Mysore, Rakshita to the Vanavasins, the Ionian Dharmarakshita to Gujrat, Maha-Dharmarakshita to the Maharashtras, Maharakshita to the Greeks, Madhyamakashyapa and others to Nepal, Sona and Uttara to Burma, and Mahendra (Asoka's brother) to Ceylon. Many of these names are inscribed in the Sanchi Stupas. Asoka prohibited slaughter and sacrifice of animals at Pataliputra. Before Asoka's time tournaments were held in the King's presence or in his absence where bullock-chariot races, athletic combats and elephant-and bull-fights were shewn. Prohibiting such cruel shows the king who loved virtue, encouraged religious spectacles everywhere. In pre– Asokan times, many hundreds and thousands of animals were slain to supply curry to the royal kitchen. But after his conversion to Buddhism the Gods' Beloved Gracious King first allowed only two peacocks with an occasional deer to the kitchen and then prohibited even these animals. Not only in the royal family, but even among the people, animal slaughter, castration and other cruelties were regulated. In the 27th Regnal year we find the King exempting from slaughter, the parrot, the maina, the red bird, the ruddly goose, the nandimukha, the lizard, the lac-insect, the queen-ant, the terrapin, the boneless fish, the partridge, the gangetic fowl, the sakula fish, the tortoise, the hedgehog, the squirrel, the stag, the bull, the monkey, the spotted deer, the white dove, the village dove, all quadrupeds not fit for human food or use, the sow and the she-goat if pregnant or giving milk and the young ones not yet 6 months old. He also prohibited caponing of cocks, burning of husk with animals, burning of a forest for pleasure or cruelty, gratifying one animal with another living animal, slaughter and sale of fish on Tishya and certain other days, slaughter of animals in the elephant preserves and fish ponds on the same days, castration of bulls, goats, rams and other animals and branding of horses and bulls on holidays. On anniversary days, the king ordered release

निरीक्षमाणो यथा पिता तथा प्रजासु व्यवहरन्नाज्यं शशास।
न केवलं नृपः किंपुनरस्य देव्योप्युदाराशया दानशीला
इति द्वितीयदेव्या तीवरमाता कारुवाक्या प्रदत्तानामाम्रवा-
टिकादीनां देव्या लेखे वर्णनयावगम्यते।

अशोकः पञ्चसु पञ्चसु वर्षेष्वनुसंयानं निष्क्रमयामास यत्र
भेरीघोषो धर्मघोषो विमानदर्शना हस्तिदर्शनमग्निस्कन्धस्तथा-
न्यानि दिव्यानि दृश्यानि जनेष्वभूवन्। पूर्वेषां देवानांप्रियाणां
बहुमता मृगयादिपरा विहारयात्रा न स रोचयामास संबो-
धियात्राश्च प्रवर्तयामास यत्र श्रमणब्राह्मणानां दर्शनं च दानं च
वृद्धानां दर्शनं च हिरण्यप्रतिविधानं च जानपदस्य जनस्य
दर्शनं धर्मानुशिष्टिर्धर्मपरिपृच्छा चाभवन्। क्षुद्राणि निरर्थ-
कानि बहूनि मङ्गलान्यम्बकजननीभिर्विवाहे प्रजोत्पादे प्रवासे
तथान्येष्ववसरेषु विहितान्यनुजानानोपि धर्ममङ्गलं नृपो बहु
मेने यत्र दासभृतकेषु सम्यक्प्रतिपत्तिर्गुरूणामपचितिः प्राणानां
संयमः श्रमणब्राह्मणानां दानमिति दृश्यानि महाफलानि
कर्माण्यभूवन्। बौद्धे धर्मे बाढं प्रक्रान्तायापि सर्वेषां पाषण्डानां
समवाय एवास्मै रुरुचे। अपास्रवो बहु कल्याणं दया दानं
सत्यं शौचं च धर्मश्चण्डता निष्ठुरता क्रोधो मान ईर्ष्या परिभाषणं
चास्रव इत्यस्य राज्ञो मतम्। निरीश्वरं बौद्धं धर्ममवलम्ब्य ने-
श्वरस्य नामापि गृह्णाति नृपः। परलोके स्वर्गे चास्य महती श्रद्धा
किंतु परलोकशब्देन त्यक्तशरीरस्यात्मद्रव्यस्य गमनीयं कमपि
स्थानविशेषमयं सामान्यजनवदभिप्रेयाय व्यक्तेः परस्य प्राति-
वेशिकवर्गस्य पुत्रपौत्रादेश्च जीवनं वेति न स्पष्टम्। एवं
स्वर्गशब्देन स्थानविशेषस्य वा ग्रहणं स्वयं गमनीयस्यादर्शस्य
वेत्यपि न विविच्य वक्तुं युज्यते। तिष्यदिनेष्वेकाकिनापि
धर्मश्रवणं पोषधाख्येषु धर्मोत्सवेषूपवासं धर्मचर्यां चायमा-
ज्ञापयामास। भगवति बुद्धे बौद्धसंघे चास्य महद्गौरवम्।
संघभेदकारिणां भिक्षुकाणां भिक्षुकीणां चावदातपटपरिधापन-
पूर्वकगृहान्तरवासनात्मको दण्डोनेन व्यधीयत। सर्वे भगवता

of prisoners. The kind-hearted king established two systems of cure, of men and of beasts, in his own kingdom and in the neighbouring. Greek and other kingdoms. He had brought and planted herbs useful for brutes and whereever they were not available and had trees planted and wells dug for men and beasts. Through Religious Censors assisted by subordinates, the king supervised the religous affairs of his brothers, sisters, princes and ordinary people and ruled the Empire, treating the people as his children. Not only the king but even hls queens wete noble and generous as appears from the mention in the Queen's Edict of donations onsisting of Mango groves &c. made by the 2nd Queen Karuvvaki, mother of Tivara.

Once every five years, Asoka ordered a Religious procession. These quinquennial festivals were enlivened with beats of drums, religious proclamations, chariot shows, elephant shows, fireworks and other public spectacles. Asoka did not like hunting and other pleasure tours so much loved by the former kings and replaced these with Sambodhi journeys where Catholic and Buddhisttic priests were interviewd and received gifts, gold was freely distributed, country people were received and religious preachings and religious discussions were held. Asoka allowed the numerous, frivolous and useless rituals observed by matrons on the occasions of marriages, births, departures &c., but he preferred religious rituals during which important duties were carried out like rewarding slaves and servants, worship of seniors, control of the senses, donations to the Catholic and the Buddhistic priests. Even while fervently devoted to the Buddhistic Religion, he liked to see concord among all the Religonists. According to him, Dharma included avoidance of sin, ample goodness, kindness, charity, truthfulness and cleanliness ; while sin included fierceness harshness, anger, arrogance, envy and slanderous habit. Being a follower of the atheistic Bauddha religion, he never mentions the name of God in the inscriptions. But he has great faith in next life and heaven. It is not clear, however, whether by next life he means life somewhere to be spent by the disembodied soul-stuff as conceived by the vulgar, or life beyond that of the individual, like that which emphsises the existence of the neighbor, the children etc. In the same way it is not easy to decide whether by heaven he meant some place or the ideal to which

बुद्धेन भाषितं सुभाषितं मन्यमानोपि राजा मागधं सङ्घमिमान्धर्म-पर्यायान्विशेषतोनुवर्तनीयाननुपदिशति ते यथा विनयसमुत्कर्ष-आर्यवंशा अनागतभयानि मुनिगाथा मौनेयसूत्रमुपतिष्यप्रश्नो यश्च राहुलवादो भगवता बुद्धेन मृषावादमधिकृत्य भाषितः। मृगयादिव्यसनविमुखोसौ धर्मयात्रा अन्वतिष्ठदित्युक्तं तासामे-कस्या उदाहरणमस्य रुक्मिणीग्रामलेखे समुपलभ्यते। विंशति-वर्षाभिषिक्तो राजा पाटलिपुरात्लिच्छविचम्पकारण्यादिमध्यगं यात्रामार्गं स्तम्भैर्भूषयन्रुक्मिणीग्रामं स्वयमुपगम्योपगुप्तेन तिष्या-पराख्येण गुरुणोपदिष्टः शाक्यमुनेर्भगवतो बुद्धस्य जन्मो-द्याने पूजां विधाय तत्र शिलास्तम्भं शिलावलभीं च स्थापयित्वा-रुक्मिणीग्राममुद्बलिकमष्टभागिनं च विदधौ। ततो नाति दूरे च कनकमुनेः प्राचीनतरबुद्धस्य स्तूपं चतुर्दशवर्षाभिषिक्ते नात्मना वर्द्धितपूर्वमुपगम्य स्वयं पूजितवान्। द्वादशवर्षाभिषिक्त महता व्ययेन निर्मितं मणिभासुरशिलं गुहाद्वयं न्यग्रोधगुहां खलतिकपर्वतगुहां च निर्ग्रन्थेभ्य आजीवकाख्यया ख्यातेभ्यो निवासाय वितीर्य सर्वपाषण्डप्रियतामात्मना द्रढयन्पुनरेकोन-विंशतिवर्षाभिषिक्तः सुप्रियगुहां तेभ्य एव वितताार। संघभेदवार-णाय पाटलिपुरे बौद्धसमितिमशोको व्यधादिति जनेषु प्रसि-द्धम्। अशोकस्य पूर्वजानामजातशत्रुप्रभृतीनां तद्भ्रातॄणां महेन्द्रा-दीनां तत्पत्नीनामसन्धिमित्रातिष्यरक्षितादीनां तत्पुत्रस्य कुनालस्य तन्मन्त्रिणां विराधादीनां तद्गुरूणामुपगुप्तादीनां च विषयेषु सिंहलीयकथासु भारतीयप्रबन्धेषु च परस्परं भिद्यमाना बह्वो जनश्रुतय उपलभ्यन्ते। अद्यापि पाटलिपुरे भिक्षुपर्वते महेन्द्र-कुमारस्य मृण्मयी मूर्तिः प्रतिवर्षं जनैर्निर्मीयते पूज्यते चेतो-हराणि जनश्रुतिं द्रढयन्ति चिह्नान्यपि लभ्यन्ते। एषु लेखेषु केवलमशोकस्यैका भार्या कारुवाकी तत्पुत्रस्तीवरश्च नाम्ना विन्यस्तौ।

तस्यास्य राज्ञः शिलापट्टकेषु शिलास्तम्भेषु गुहासु चाद्यापि बहवो लेखा उपलभ्यन्ते। प्रान्तभेदात्परस्परं किंचिद्भिद्यमानाः

we aspire. On Tishya days even single men were advised by the king to hear the Dharma and during Poshadha festivals people were told to observe fast and practise other relігions duties. Asoka had supreme respect for the Glorious Buddha and the Church. Any mendicants male or female who tried to split the Church were punished by being turned out after being clad in white clothes. He believed in every thing said by the Buddha. But he specially recommended (to the Magadha Order) the following portions of the Scripture—the Diginity of Discipline, the Aryan Races, the Saintly Aphorisms, the Questions of Upatishya. and the Rahula tract of the Buddha on the subject of false evidence. It has been already mentioned that Asoka was not fond of hunting and other pleasures and introduced Religious journeys in their place. One example of such a journey is alluded to in the Rumindei Inscription. Being bathed as Emperor for twenty years, Asoka set out from Pataliputra and passing through the Lichchavi (Western Trihut) and Champaran, marking his course with numerous inscribed and uninscribed pillars (some of them still existing), reached at last the famous Rukmini village and under the guidance of his preceptor Upagupta alias Tishya offered worship at the garden where the Buddha was born, erected a stone terrace and a stone pillar on the site and made the village free from revenue and assigned thc octroi to it. In the same year the king visited and worshiped the shrine of Kanaka Muni (an older Buddha), repaired by himself in his 15th Regnal year. Having occupied the throne for 12 years he had given two highly polished costly caves on the Khalatika hill to the Jaina monks known as Ajivikas, thus confirming his popularity with all the sects and again gave the Supriya cave to the same sect after the 21st regnal year. The tradition says that Asoka convened a Bauddha council at Pataliputra to suppress a schism among the Bauddhas. There are many stories about Asoka's ancestors Ajatasatru and others, about his brothers Mahendra &c., about his wives Asandhimitra and Tishyaakshita, about his son Kunala, about his ministers Viradha &c. and about his preceptors Upagupta &c. Conflicting versions of these stories are found in the Vamsha books of Sihala and in the Indian works liko the Divyavadana. Even now at Bhiknapahari in Bankipore, a crude earthen image of the Bhiknakuar (the monk Prince=Mahendra)

प्राकृतविशेषा एषु लेखेषु प्रयुक्ताः। लिपिद्वयं ब्राह्मीति खरोष्ठीति च प्रथिताभिधानं विनियुक्तं प्रियदर्शिनो लिपिकरैः। तत्र शाहबाजगढीमानसहराख्ययोः पाश्चात्यप्रान्तीययोः प्रदेशयोर्लेखाः साम्प्रतिकपारसीकादिलिपिवद्दक्षिणतो वामं धावन्त्या खरोष्ठ्या लिखिताः। अन्ये पुनः सर्वेऽपि लेखा नागराक्षरवद्वामतो दक्षिणं व्रजन्त्या ब्राह्म्या विन्यस्ताः। केवलं सिद्धपुरीयलेखान्ते कतिपये वर्णा लिपिद्वयकौशलमात्मनो दर्शयता पडेन लिपिकरेण खरोष्ठ्या व्यलिखन्तेति प्रतिभाति। त इमे लेखाश्चेत्थं विभक्ताः—

(क) चतुर्दश प्रधानशिलालेखाः—

एषां प्रथमे दश १ शाहबाजगढी (कपर्दिगिरिः), पुरुषपुर (पेशावर) मण्डले पश्चिमोत्तरप्रान्ते

२ मानसहरा, हजारामण्डले पश्चिमोत्तरभारते

३ कलसी, देहरादूनमण्डले

४ गिरनार, सुराष्ट्रेषु (काठियावाड), भावनगरराज्ये

५ धवली, भुवनेश्वरसमीपे पुरीमण्डले

६ जौगड, गञ्जाममण्डले

इति षट्सु स्थानेषूपलभ्यन्ते। मुम्बाप्रान्ते थानामण्डले सोपारा (शूर्पारक) प्रदेशे तु केवलं षष्ठशिलालेखस्य कतिपयशब्दात्मकं खण्डमुपलभ्यमानं तत्रापि शिलालेखानामवस्थानं सूचयति।

एकादशो द्वादशस्त्रयोदशश्च लेखः शाहबाजगढी मानसहरा कलसी गिरनार इति चतुर्ष्वेव स्थानेषु विन्यस्तः। चतुर्दशो लेखो मानसहराप्रदेशं विहायान्येषु पञ्चसु स्थानेषु दृष्टः।

(ख) कालिङ्ग शिलालेखद्वयम्—धवली, जौगड इति स्थानद्वये एकादशादिलेखत्रयस्थानीयं किमप्यन्यदेव लेखद्वयं दृश्यते यत्कालिङ्ग शिलालेखद्वयमिति विद्वद्भिरभिहितम्।

is annually erected and worshipped by low-caste people. Such things indicate that the traditions are not altogether baseless. As for his inscriptions, they mention by name only one of Asoka's wives named Karuvaki and her son Tivara.

Many inscriptions of this great king are still to be found on rocks, on stone pillars and in rock caves. Dialects, bearing slight provincial peculiarities are found in them. Two scripts, the Brahmi and the Kharoshtri have been employed. The Westernmost versions of the Rock Edicts (yet discovered) exist at Shahbazgarhi and Mansahra and they are written in Kharoshtri which runs from right to left like the Semitinc scripts. All the other inscriptions are wtitten in the Brahmi running from left to right.

The Inscriptions of Asoka can be conveniently classified as follows—

(A) The Fourteen Principal Rock Edicts :—

The 1st ten of these are found at 6 places—

1. Shahbazgarhi (Kapardigiri) in the Peshawar Dist., N. W. Frontier Provinces.

2. Mansahra, in the Hazara Dist., N.W. Frontier Prov.

3. Kalsi in the Dehra Dun Subdivisin of Dist. Saharanpur.

4. Girnar, in the Bhavangar state, Kathiawar.

5. Dhauli near Bhuvanesvara in the Puri District, Orissa.

6. Jaugada, Ganjam Dist. Madras Presid.

Discovery of a few words of the 6th Rock Edict at Sopara in the Thana Dist. Bombay Pres. indicates the Existence of the Edicts at that place of some importance in ancient times.

The Edicts XI, XII aud XII are found only at four places—Shahbazgarhi, Mansahra, Kalsi and Girnar. The Edict XIV is found at the first 5 places. It is not found at Mansahra.

(B) The two Kalinga Edicts—They take the place of XI, XII and XII at Dhauli and Jaugada. They were specially meant for the newly conquered Kalinga country.

(ग) सप्त स्तम्भलेखाः—

एषां प्रथमे षट् लेखाः १ फीरोजशाहेन तूपरप्रदेशा-
देहलीनगरमानीते स्तम्भे
२ मीरटप्रदेशात्तेनैव देहली-
नगरमानीते स्तम्भे
३ कौशाम्बीये साम्प्रतं प्रयाग-
दुर्गस्थे स्तम्भे
४ चम्पकारण्यमण्डले रहरिया-
ग्रामसमीपे अरराजमन्दिरा-
भ्यर्णवर्तिनि स्तम्भे
५ तस्मिन्नेव मण्डले मठिया-
ग्रामसमीपस्थे स्तम्भे
६ तस्मिन्नेव मण्डले रामपुरवा-
ग्रामस्थे स्तम्भे

इति षट्सु स्थानेषूपलभ्यन्ते ।

सप्तमो लेखस्तु प्रथमे देहलीस्तम्भे एव
दृश्यते ।

(घ) लघुशिलालेखः—

अयमेक एव लेखो भागद्वयवान् ।

तत्र प्रथमो भागः—

दियढियं वढिसतीति शब्देनावसितः ।

१ महिषमण्डले मैसूरराज्ये
सिद्धपुरे
२ तत्समीपे एव ब्रह्मगिरौ
३ तत्समीपे एव जटाङ्गरामेश्वरे
४ मस्किस्थाने रायचुरमण्डले
निजामराज्ये
५ सहस्रामनगरे आरामण्डले
विहारप्रान्ते
६ रूपनाथस्थाने मध्यप्रदेशेषु
जबलपुर (जाबालिपुर) मण्डले
७ वैराटस्थाने जयपुरराज्ये

इति सप्तसु स्थानेषूलभ्यते ।

द्वितीयो भागस्तु (इयं चेत्यादिः) सिद्धपुराभ्यर्णवर्तिनि
स्थानत्रये सहस्रामरूपनाथयोश्चेति पञ्चसु स्थानेषूपलभ्यः ।

(C) The seven Principal Pillar Edicts. The 1st six of these are found on 6 Pillars—

1. On the Delhi Pillar (No. 1) brought by Feroze Shah from Topra.

2. On the Delhi Pillar (No. 2) brought by Feroze Shah from Meerat.

3. On the Kausambi Pillar standing now in the Allahabad Fort.

4. On the Lauria Pillar near village Raharia (Radhia) in the vicinity of the temple of Siva Araraj in the Champaran District.

5. On the Nandangarh Pillar near village Mathia in the Champaran District.

6. On the Ramapurwa Pillar between the B. N. W. R. Stations, Gounha and Anmolwa in the same District.

The Seventh Pillar Edict is preserved only on the Delhi Pillar No. 1.

(D) The Minor Rock Edict—

This Edict consists of two parts. The 1st part ending with the words दियढियं वढिसति has been discovered at the following 7 places—

1. Siddapura, Mysore.

2. Brahmagiri near the above.

3. Jatanga-Ramesvar near the above.

4. Maski, Raichur District in the Nizam's State.

5. Sahasram, Subdivision of Arrah, Bihar.

6. Rupnath, Jubbulpur District, C. P.

7. Bairat, Jaipur State, Rajputana.

The 2nd part (beginning with इयं च is found at five places i. e. at each of the above places except Maski and Bairat.

प्रियदर्शिप्रशस्तयः

शिलालेखाः

कलसी

प्रथमो लेखः

मूलम्

(१) इयं धंमलिपि देवानं पियेना पियदसिना लेखिता [।] हिदा ना किछि जिवे आलभितु पजोहितविये [।]

(२) नो पि चा समाजे कटविये [।] बहुका हि दोसा समाजसा देवानं पिये पियदसी लाजा दखति [।] अथि पि चा एकतिया समाज साधुमता देवानं पियसा पियदसिसा लाजिने [।]

(३) पुले महानससि देवानं पियसा पियदसिसा लजिने अनुदिवसं बहुनि पान-सहसानि आलभियिसु सुपठाये [।] से इदानि यदा इयं धंमलिपि लेखिता तदा तिंनि येवा पानानि आलभियंति

(४) दुवे मजुला एके मिगे [।] से पि च मिगे नो धुवे [।] एतानि पि च तिनि पानानि नो आलभियिसंति [।]

संस्कृतम्

(१) इयं धर्मलिपिर्देवानां प्रियेण प्रियदर्शिना लेखिता इह न कश्चिज्जीव आलभ्य प्रहोतव्यः।

(२) नापि च समाजः कर्तव्यो बहुकान् हि दोषान् समाजस्य देवानां प्रियः प्रियदर्शी राजा पश्यति। सन्त्यपि चैके समाजाः साधुमता देवानां प्रियस्य प्रियदर्शिनो राज्ञः।

(३) पुरा महानसे देवानां प्रियस्य प्रियदर्शिनो राज्ञोऽनुदिवसं बहूनि प्राणसहस्राण्या-लप्सत सूपार्थाय तदिदानीं यदा इयं धर्मलिपिर्लेखिता तदा त्रय एव प्राणा आलभ्यन्ते

(४) द्वौ मयूरावेको मृगः। सोऽपि च मृगो न ध्रुवः। एतेऽपि च त्रयः प्राणा नालप्स्यन्ते।

PIYADASI INSCRIPTIONS

ROCK EDICTS

KALSI

EDICT I

This law-edict has been inscribed by the Gods' beloved Gracious King. No life is to be killed and sacrificed here. Nor is any gathering to be held, for the Gods' beloved Gracious King sees many defects in a gathering. But there are some gatherings of the Gods' beloved Gracious King which are considered good.

Before this, many thousand lives were killed every day for soup in the kitchen of the Gods' beloved Gracious King. But now that this law-edict has been inscribed, only three lives are killed, two peacocks and one deer. But even this deer is not permanent. Even these lives will not be killed.

द्वितीयो लेखः

मूलम्

(५) सवता विजितसि देवानं पियसा पियदसिसा लाजिने ये च अंता अथा चोडा पंडिया सातियपुतो केललपुतो तंबपंनि अंतियोगे नाम योनलाजा ये चा अंने तसा अंतियोगसा सामंता लाजानो सवता देवानं पियसा पियदसिसा लाजिने दुवे चिकिसका कटा मनुस-चिकिसा चा पसुचिकिसा चा [।] ओसधानि मनुसोपगानि चा पसोपगानि च अतता नथि

(६) सवता हालापिता चा लोपापिता चा [।] एवमेवा मुलानि चा फलानि चा अतता नथि सवता हालापिता चा लोपापिता चा [।] मगेसु लुखानि लोपितानि उदुपानानि चा खानापितानि पटिभोगाये पसुमुनिसानं [।]

संस्कृतम्

(५) सर्वत्र विजिते देवानां प्रियस्य प्रियदर्शिनो राज्ञो ये चान्ता यथा चोडाः पाण्ड्याः सत्यपुत्रः केरलपुत्रस्ताम्रपर्णी अन्तियोको नाम यवनराजो ये चान्ये तस्यान्तियोकस्य सामन्ता राजानः सर्वत्र देवानां प्रियस्य प्रियदर्शिनो राज्ञो द्वे चिकित्से कृते मनुष्यचिकित्सा च पशु-चिकित्सा च औषधानि मनुष्योपगानि च पशूपगानि च यत्र यत्र न सन्ति

(६) सर्वत्र हारितानि च रोपितानि च। एवमेव मूलानि च फलानि च यत्र यत्र न सन्ति सर्वत्र हारितानि च रोपितानि च। मार्गेषु वृक्षा रोपिता उदपानानि च खानितानि प्रतिभोगाय पशुमनुष्याणाम्।

EDICT II

Everywhere in the lands conquered by the Gods' beloved Gracious King and in the border lands such as the Chodas, the Pandyas, the Satyaputras, the Keralaputras, the Tamraparni (and in the lands of) Antiochos, the Ionian king, and of the princes subordinate to that Antiochos, everywhere two systems of cure—cure for men and cure for brutes have been instituted by the Gods' beloved Gracious King and herbs useful for men and for brutes have been sent and planted wherever they are not found. Likewise roots and fruits have been sent and planted wherever they are not found. On the roads trees have been caused to be planted and wells have been caused to be dug for the enjoyment of brutes and of men.

तृतीयो लेख:

मूलम्

(६) देवानं पिये पियदसि लाजा हेवं आहा [।]

(७) दुवाडसवसाभिसितेन मे इयं आनपयिते [।] सवता विजितसि मम युता लजुके पादेशिके पंचसु पंचसु वसेसु अनुसयानं निखमंतु एतायेवा अथाये इमाये धंमनुसथिया यथा अंनाये पि कंमाये [।] साधु

(८) मातापितिसु सुसुसा मितसंथुतनातिक्यानं चा बंभनसमनानं चा [।] साधु दाने [।] पानानं अनालंभे साधु अपवियाता अपभंडता साधु [।] पलिसापि च युतानि गननसि अनपयिसंति हेतुवता चा वियंजनते च [।]

संस्कृतम्

(६) देवानां प्रिय: प्रियदर्शी राजा एवमाह।

(७) द्वादशवर्षाभिषिक्तेन मया इदमाज्ञप्तं सर्वत्र विजिते मम युक्ता रज्जुका: प्रादेशिकाश्च पञ्चसु पञ्चसु वर्षेषु अनुसंयानं निष्क्रामन्तु एतस्मै अर्थाय अस्यै धर्मानुशिष्ट्यै यथा अन्यस्मा अपि कर्मणे। साधु:

(८) मातापित्रोः शुश्रूषा मित्रसंस्तुतज्ञातीनां च ब्राह्मणश्रमणानां च। साधु दानम्। प्राणानामनालम्भः साधुः। अल्पव्ययता अल्पभाण्डता साधुः। परिषदोऽपि च युक्तान् गणने आज्ञापयिष्यन्ति हेतुतश्च व्यञ्जनतश्च।

EDICT III

Thus says the Gods' beloved Gracious King :—Bathed (as king) for twelve years I have issued this command. Everywhere in the lands conquered by me, let my subordinate, imperial and provincial officers make a tour every five years for this purpose, for this teaching of the Law, as for other objects. Obedience is good to mother and father, to friends, acquaintances, and relatives, to the Brahmanas and the ascetics. Charity is good. Avoidance of killing life is good. Small expense and small storage are good. The assemblies, too, shall issue orders to the officials for reckoning according to the reason and the spirit (of the Law).

चतुर्थो लेखः

मूलम्

(९) अतिकंतं अंतलं बहुनि वससतानि वधितेवा पानालंभे विहिसा चा भुतानं नातिनं असंपटिपति समनबंभनानं असंपटिपति [।] से अजा देवानं पियसा पियदसिने लाजिने धंमचलनेना भेलिघोसे अहो धंमघोसे विमनदसना

(१०) हथिनि अगिकंधानि अंनानि चा दिव्यानि लुपानि दसयितु जनस [।] आदिसे बहुहि वससतेहि ना हुतपुलुवे तादिसे अजा वढिते देवानं पियसा पियदसिने लाजिने धंमनुसथिये अनालंभे पानानं अविहिसा भुतानं नातिसु

(११) संपटिपति बंभनसमनानं संपटिपति मातापितिसु सुसुसा [।] एष चा अंने चा बहुविधे धंमचलने वधिते। वधियिसति चेवा देवानं पिये पियदसि लाजा इमं धंमचलनं [।] पुता च कं नताले चा पनातिक्या चा देवानं पियसा पियदसिने लाजिने

(१२) पवढयिसंति चेव धंमचलनं इमं आवकपं धंमसि सिलसि चा चिठितु धंमं अनुसासिसंति [।] एसे हि सेठे कंमं अं धंमानुसासनं [।] धंमचलनेपि चा नो होति असिलसा [।] से इमसा अथसा वधि अहिनि चा साधु [।] एताये अथाये इयं लिखिते [।]

(१३) इमसा अथसा वधि युजंतु हिनि च मा अलोचयिसु [।] दुवाडसवशाभिसितेना देवानं पियेना पियदशिना लाजिना लेखितं [।]

संस्कृतम्

(९) अतिक्रान्तमन्तरं बहूनि वर्षशतानि वर्धित एव प्राणालम्भो विहिंसा च भूतानां ज्ञातीनामसंप्रतिपत्तिः श्रमणब्राह्मणानामसंप्रतिपत्तिः। तदद्य देवानां प्रियस्य प्रियदर्शिनो राज्ञो धर्मचरणेन भेरीघोषोऽथो धर्मघोषो विमानदर्शनानि

(१०) हस्तिनोऽग्निस्कन्धा अन्यानि च दिव्यानि रूपाणि दर्शयितुं जनस्य। यादृशं बहुभिर्वर्षशतैर्न भूतपूर्वं तादृशमद्य वर्धितो देवानां प्रियस्य प्रियदर्शिनो राज्ञो धर्मानुशिष्ट्या अनालम्भः प्राणानामविहिंसा भूतानां ज्ञातिषु

(११) संप्रतिपत्तिर्ब्राह्मणश्रमणानां संप्रतिपत्तिर्मातापित्रोः शुश्रूषा। एतच्चान्यच्च बहुविधं धर्मचरणं वर्धितम्। वर्धयिष्यति चैव देवानां प्रियः प्रियदर्शी राजेदं धर्मचरणम्। पुत्राश्च नप्तारश्च प्रनप्तारश्च देवानां प्रियस्य प्रियदर्शिनो राज्ञः

(१२) प्रवर्धयिष्यन्ति चैव धर्मचरणमिदं यावत्कल्पं, धर्मे शीले च तिष्ठन्तो धर्ममनुशासिष्यन्ति। एतद्धि श्रेष्ठं कर्म यद्धर्मानुशासनं, धर्मचरणमपि न भवत्यशीलस्य। तदस्यार्थस्य वृद्धिरहानिश्च साधुः। एतस्मै अर्थायेदं लिखितम्।

(१३) अस्यार्थस्य वृद्धिं युञ्जन्तु हानिं च मा आलोचयन्तु। द्वादशवर्षाभिषिक्तेन देवानां प्रियेण प्रियदर्शिना राज्ञा लेखितम्।

EDICT IV

An interval has elapsed. For many hundred years destruction of lives and slaughter of animals, disregard of kinsmen and disregard of the Brahmanas and of the ascetics have increased. So now through the virtuous practices of the Gods' beloved Gracious king, there has been sound of drums, proclamation of the Law, processions of chariots and processions of elephants and display of firework and other divine forms to be shown to the people. As has not happened before for many hundred years, now by the Gods' beloved Gracious King's teaching of the Law, have increased avoidance of destruction of life, avoidance of slaughter of animals, respect for the Brahmanas and the ascetics, obedience to mother and father, and obedience to elders. This and many other virtuous practices have increased and the Gods' beloved

Gracious king will increase such virtuous practices. The Gods' beloved Gracious King's children, grandchildren and great-grand-children will continue this virtuous practice up till the cycle's end and sticking to the virtue and piety will teach the Law, for teaching the Law is the best deed, and virtuous practice is impossible to one without piety. So development and preservation of this purpose is good. For this, this inscription has been written. Let them engage in the development hereof and not behold decrease of it. Inscribed by the Gods' beloved Gracious King, bathed (as king) for twelve years.

पञ्चमो लेखः

मूलम्

(१३) देवानं पिये पियदसि लाजा अहा कयाने दुकले [।] ए आदि कले कयानसा से दुकलं कलेति [।] से ममया बहु कयाने कटे [।] ता मम पुता चा नताले चा

(१४) पलं चा ते हि ये अपतिये मे आवकपं तथा अनुवटिसंति से सुकटं कछंति [।] ए चु हेता देसं पि हापयिसंति से दुकटं कछति [।] पापे हि नाम सुपदालये [।] से अतिकंतं अंतलं नो हुतपुलुवा धंममहामाता नाम [।] ते दसवसाभिसितेना ममया धंम-महामाता कटा [।] ते सवपासंडेसु वियापटा

(१५) धंमाधियानाये चा धंमवढिया हिदसुखाये चा धंमयुतसा योनकंबोजगंधालानं एवापि अंने अपलंता [।] भटमयेसु बंभनिभेसु अनथेसु वुधेसु हिदसुखाये धंमयुताये अपलि-बोधाये वियापटा ते [।] बंधनवधसा पटिविधानाये अपलिबोधाये मोखाये चा एयं अनुबधं. पजाव ति वा

(१६) कटाभिकाले ति वा महालके ति वा वियापटा ते [।] हिदा बाहिलेसु चा नगलेसु सवेसु ओलोधनेसु भातिनं च ने भगिनिना एवापि अंने नातिक्ये सवता वियापटा [।] ए इयं धंमनिसिते ति वा दानसंयुते ति वा सवता विजितसि ममा धंमयुतसि वियापटा ते धंममहा-माता [।] एताये अठाये

(१७) इयं धंमलिपि लेखिता [।] चिलथितिक्या होतु तथा च मे पजा अनुवतंतु ।

संस्कृतम्

(१३) देवानां प्रियः प्रियदर्शी राजा आह कल्याणं दुष्करम्। यो यदि कुर्यात् कल्याणस्य स दुष्करं करोति। तन्मया बहु कल्याणं कृतं तन्मम पुत्राश्च नप्तारश्च

(१४) परं च तानि हि यान्यपत्यानि मे यावत्कल्पं तथानुवर्तिष्यन्ते तत्सुकृतं करिष्यन्ति। यस्त्वत्र देशमपि हापयिष्यति स दुष्कृतं करिष्यति। पापं हि नाम सुप्रचारम्। तदतिक्रान्तमन्तरं न भूतपूर्वा धर्ममहामात्रा नाम। त्रयोदशवर्षाभिषिक्तेन मया धर्ममहामात्राः कृतास्ते सर्वपाषण्डेषु व्यापृताः

(१५) धर्माधिष्ठानाय च धर्मवृद्ध्या हितसुखाय च धर्मयुक्तस्य यवनकम्बोजगन्धाराणाम् एवमप्यन्येऽपरान्ता भृतार्येषु ब्राह्मणेभ्येषु अनाथेषु वृद्धेषु हितसुखाय धर्मयुक्तस्य अपरिबाधाय व्यापृताः ते बन्धनवधस्य प्रतिविधानाय अपरिबाधाय मोक्षाय च। एवमनुबन्धं प्रजावन्त इति वा

(१६) कृताधिकारा इति वा महान्त इति वा व्यापृतास्त इह बाह्येषु च नगरेषु सर्वेषु अवरोधनेषु भ्रातॄणां चान्ये भगिनीनामिवमप्यन्ये ज्ञातिषु सर्वत्र व्यापृताः। एवं धर्मनिश्रिता इति वा दानसंयुक्ता इति वा सर्वत्र विजिते मम धर्मयुक्ता व्यापृतास्ते धर्ममहामात्राः। एतस्मै अर्थाय

(१७) इयं धर्मलिपिर्लेखिता चिरस्थितिका भवतु तथा च मे प्रजा अनुवर्तन्ताम्।

EDICT V

The Gods' beloved Gracious King says :—It is very difficult to do good, whatever of good a man can do he does a difficult thing. So I have done much good, that will be continued in the same way by my children and grand-children and children even after those up till the cycle's end, and they will do well thereby, while he who violates even a part (of this command) will do ill, for evil indeed is easy to spread. An interval has elapsed and there have been no Censors of the Law. Censors of the Law have been appointed by me bathed (as king) for thirteen years. They are employed among all the religionists to supervise the Law and for the good and happiness of the virtuous, through the progress of the Law, of the Yavanas, the Kambojas and the Gandharas and also of other border lands. Among hired servants, and masters, among the Brahmanas and the rich, among the helpless and among the old, they are employed for the welfare and happiness and for

the protection of the virtuous, for preventian of imprisonment and of loss of life, and for safety and deliverance. For this purpose also those who are with family or who have finished their official duties, or who are advanced in years, are employed here and in the outer cities, in all the royal families, others for brothers, others for sisters, and others for kinsmen everywhere. Everywhere in my conquered lands men devoted to the Law or charity are employed Censors of the Law among law-officers. For this purpose, this Law-edict has been inscribed. May it endure long and may my people act accordingly.

षष्ठो लेखः

मूलम्

(१७) देवानं पिये पियदसि लाजा हेवं आहा [।] अतिकंतं अंतलं नो हुतपुलुवे सवं कालं अठकंमे वा पटिवेदना वा [।] से ममया हेवं कटे [।] सवं कालं अदमनसा मे

(१८) ओलोधनसि गभागालसि वचसि विनितसि उयानसि सवता पटिवेदका अठं जनसा पटिवेदंतु मे [।] सवता जनसा अठं कछामि हकं [।] यं पि चा किछि मुखते आनपयामि हकं दापकं वा सावकं वा ये वा पुना महामातेहि

(१९) अतियायिके आ(-ज-)पितं होति तायेठाये विवादे निझति वा संतं पलिसाये अनंतलियेना पटि (-वेदयित-) विये मे सवता सवं कालं हेवं आनपयिते ममया [।] नथि हि मे दोसे व उठानसा अठसंतिलनाये चा [।] कटवियमुते हि मे सवलोकहिते [।] तसा पुना एसे मुले उठाने

(२०) अठसंतिलना चा [।] नथि हि कंमतला सवलोकहितेना [।] यं च किचि पलकमामि हकं [।] किति [?] भुतानं अननियं येहं हिद च कानि सुखायामि पलत चा स्वगं आलाधयितु [।] से एतायेठाये इयं धमलिपि लेखिता [।] चिलठितिक्या होतु तथा च मे पुतदाले पलकमातु सवलोकहिताये [।]

(२१) दुकले च इयं अनत अगेना पलकमेना [।]

संस्कृतम्

(१७) देवानां प्रियः प्रियदर्शी राजा एवमाह अतिक्रान्तमन्तरं न भूतपूर्वं सर्वं कालमर्थकर्मं वा प्रतिवेदना वा। तन्मया एवं कृतं सर्वकालम् अदतो मे

(१८) अवरोधने गर्भागारे वर्चसि विनीते उद्याने सर्वत्र प्रतिवेदका अर्थं जनस्य प्रतिवेदयन्तु मे सर्वत्र जनस्यार्थं करिष्याम्यहम्। यदपि च किंचिन्मुखत आज्ञापयाम्यहं दापकं वा श्रावकं वा यद्वा पुनर्महामात्रैः

(१९) आत्ययिके आ (ज्ञा) पितं भवति तस्मै अर्थाय विवादे निर्ध्यातौ वा सत्यां परिषदा आनन्तर्येण प्रति (वेदयि) तव्यं मे सर्वत्र सर्वकालम्। एवमाज्ञापितं मया नास्ति हि मे तोषो वा उत्थानाय अर्थसंतरणाय च। कर्तव्यं मतं हि मे सर्वलोकहितम्। तस्य पुनरेतन्मूलमुत्थानम्

(२०) अर्थसंतरणं च। नास्ति हि कर्मान्तरं सर्वलोकहितेन। यत्किंचित् पराक्रमेहं, किमिति ? भूतानामानृण्यमेयाम् इह च कांश्चित् सुखयामि परत्र च स्वर्गमाराधयितुम्। तदेतस्मा अर्थायेयं धर्मलिपिर्लेखिता चिरस्थितिका भवतु। तथा च मे पुत्रदारं पराक्रमतां सर्वलोकहिताय।

(२१) दुष्करं चेदमन्यत्राग्र्यात् पराक्रमात्।

EDICT VI

Thus says the Gods' beloved Gracious King—an interval has elapsed, there was no perpetul transaction of business and report, before this. So I have arranged that at all time, whether I am eating ; or am in the harem, or in the inner apartments, or in the lavatory or in the gymnasium or in the garden ; everywhere the reporters should report the people's business to me. I look to the people's business everywhere. And whatever I orally order an officer appointed for payment or one appointed for proclamation, or whatever is ordered by the Grand ministers in emergency, if there is anything connected with the matter in the stage of debate or contemplation, it should be immediately reported to me by the council at all time and everywhere. I have commanded thus, for I am never satisfied with wakefulness and despatch of business. All people's well-being is to be maintained, I think.

But wakefulness and despatch of business are the chief sources of it. There is no other work(for me) than (securing) the welfare of all. Whatsoever effort I make, is for this that I may discharge my debt to beings, that I may make some happy here and that they may secure the ideal hereafter.

So for this purpose this Law-edict has been inscribed. Be it of long duration and thus make effort and act my children and family for the welfare of all the people. It is indeed difficult of achievement without great effort.

सप्तमो लेखः

मूलम्

(२१) देवानं पिये पियदसि लाजा सवता इछति सव पासंड वसेवु [।] सवे हि ते सयमं भावसुधि चा इछंति जने चु उचावुचाछंदे उचावुचालागी [।] ते सवं एकदेसं पि कछंति [।] विपुले पि चु दानं अस नथि

(२२) सयमे भावसुधि किटनाता दिढभतिता चा निचे वाढं ।

संस्कृतम्

(२१) देवानां प्रियः प्रियदर्शी राजा सर्वत्रेच्छति सर्वे पाषण्डा वसेयुः । सर्वे हि ते संयमं भावशुद्धिं चेच्छन्ति, जनस्तूच्चावचच्छन्द उच्चावचरागः । ते सर्वमेकदेशं वा करिष्यन्ति । विपुलमपि तु दानं यस्य नास्ति

(२२) संयमो भावशुद्धिः कृतज्ञता दृढभक्तिता च नित्या बाढम् ।

EDICT VII

The Gods' beloved Gracious King everywhere wishes:—May all the religionists live, for all of them desire self-control and purity of mind. But men have various desires and various likings. They will perform the whole or a part. Even to one who has not got great charity very necessary are self-control, purity of mind, gratefulness and firm devotion.

अष्टमो लेखः

मूलम्

(२२) अतिकंतं अंतलं देवानं पिया विहालयातं नाम निखमिसु [।] हिदा मिगविया अंनानि चा हेदिसानि अभिलामानि हुसु [।] देवानं पिये पियदसि लाजा दसवसाभिसिते संतं निकमिठा संबोधि [।]

(२३) तेन ता धंमयाता [।] हेता इयं होति समनबंभनानं दसने च दाने च वुधानं दसने च हिलंनपटिविधाने चा जानपदसा जनसा दसने धंमानुसथि चा धंमपलिपुछा च [।] ततोपया एसे भुये लाति होति देवानं पियसा पियदसिसा लाजिने भागे अंने [।]

संस्कृतम्

(२२) अतिक्रान्तमन्तरं देवानां प्रिया विहारयात्रां नाम निरक्रमयन्। इह मृगव्या अन्यानि च ईदृशानि अभिरामाणि अभवन् देवानां प्रियः प्रियदर्शी राजा दशवर्षाभिषिक्तः सन् निरक्रमीत् संबुद्धः।

(२३) तेनात्र धर्मयात्रा। अत्रेदं भवति श्रमणानां ब्राह्मणानां च दर्शनं च दानं च वृद्धानां दर्शनं च हिरण्यप्रतिविधानं च जानपदस्य जनस्य दर्शनं धर्मानुशिष्टिश्च धर्मपरिपृच्छा च ततोपि या एषा भूयो रतिर्भवति देवानां प्रियस्य प्रियदर्शिनो राज्ञः। भाग्यमन्यत्।

EDICT VIII

An interval has passed since the Gods' beloved (kings) went on pleasure-tours. During these they had hunting and other similar enjoyments. The Gods' beloved Gracious King bathed (as king) for ten years went out well-enlightened. Therefore the sacred tour is (inaugurated) here. This comprises visits to the Brahmanas and the hermits and giving away alms to them and visits to seniors, distribution of gold, visiting of the country-people, instruction in the Law and inquiry on the Law. Greater is this pleasure of the Gods' beloved Gracious king even than those (of the past). (His) lot is different.

नवमो लेखः

सूलम्

(२४) देवानं पिये पियदसि लाजा आहा [;] जने उचावुचं मंगलं कलेति [।] आबाधसि अवाहसि विवाहसि पजोपदाये पवाससि एताये अंनाये चा एदिसाये जने बहु मंगलं कलेति [।] हेत चु अबकजनियो बहु चा बहुविधं चा खुदा चा निलथिया चा मंगलं कलंति [।]

(२५) से कटवि चेव खो मंगले [।] अपफले वु खो एसे इयं चु खो महाफले ये धंममगले [।] हेता इयं दासभटकसि सम्यापटिपति गुलुना अपचिति पानानं सयमे समनबांभनानं दाने [।] एसे अंने चा हेडिसे तं धंममगले नामा [।] से वतवियें पितिनापि पुतेनापि भातिनापि सुवामिकेनापि मितसंथुतेना (पि) आव पटिवेसियेनापि [।]

(२६) इयं साधु इयं कटवियें मगले आव तसा अथसा निवुतिया[।] इमं कथमिति [?]

एह इवले मगले संसयिक्ये से होति सिया व तं अथं निवटेया सिया पुना नो हिदलोकिके च व से [।] इयं पुना धंम मगले अकालिक्ये [।] हं चे पि तं अथं नो निटेति हिद अठं पलत अनंतं पुना पवसति [।] हंचे पुना तं अठं निवतेति हिद ततो उभये

(२७) लधे होति हिद चा से अठे पलता चा अनंतं पुंनं पसवति तेना धंममगलेना [।]

संस्कृतम्

(२४) देवानां प्रिय: प्रियदर्शी राजा आह जन उच्चावचं मङ्गलं करोति। आबाधे आवाहे विवाहे प्रजोत्पादे प्रवासे एतस्मिन् अन्यस्मिन् च एतादृशे बहु मङ्गलं करोति। इह तु अर्भकजनन्यो बहु च बहुविधं च क्षुद्रं च निरर्थकं च मङ्गलं कुर्वन्ति।

(२५) तत्कर्तव्यं चैव खलु मङ्गलम् अल्पफलं तु खल्वेतत्, इदं तु खलु महाफलं यद्-धर्ममङ्गलम्।—अत्रेदं दासभृतके सम्यक् प्रतिपत्तिः गुरूणामपचितिः प्राणानां संयमः श्रमण-ब्राह्मणानां दानम्। तदन्यच्चेदृशं धर्ममङ्गलं तद् वक्तव्यं नाम पित्रापि पुत्रेणापि भ्रात्रापि स्वामिनापि मित्रसंस्तुतेनापि यावत् प्रातिवेशिकेनापि :—

(२६) इदं साधु इदं कर्तव्यं मङ्गलं यावत्तस्यार्थस्य निर्वृत्तिः। इदं कथमिति ? इहापरं मङ्गलं सांशयिकं तद्भवति। स्याद्वा तमर्थं निर्वर्तयेत्, स्यात् पुनर्नैहलौकिके चैव स्यात् इदं पुनर्धर्ममङ्गलम् आकालिकम्—चेदपि तमर्थं नो निस्तिष्ठतीह अर्थं परत्रानन्तं पुनः प्रसूते—चेत्पुनस्तम् अर्थं निर्वर्तयतीह तत उभयं

(२७) लब्धं भवति इह च सोऽर्थः परत्र चानन्तं पुण्यं प्रसूते तेन धर्ममङ्गलेन।

EDICT IX

Thus says the Gods' beloved Gracious king:—People observe various auspicious rites during illness, invitations, marriage, birth of children(and)journey. On these and such other occasions people observe many auspicious rites. But the mothers of children here observe many petty and useless rites of various sorts. Auspicious rites are surely to be observed. But they bear little fruit. The sacred anspicious rite, however, bears great fruits. It consists in right treatment of slaves and servants, reverence for the elders, control of the senses, charity to the Brahmanas and the ascetics. This and other (duties) of this sort come under the term 'sacred auspicious rite'. It should be preached by father, by son, by brother, by master, by friend and acquaintance and by the neighbour. This is good. This auspicious rite is to be observed until the aim is achieved. How is this ? Here all other auspicious ritual is dubious.

It may achieve the aim or may not and it may be only for this world. But the sacred anspicious ritual is not subject to the time-limit. Even if it does not achieve the aim here, it does produce eternal virtue in afterlife, while if it achieves the aim here, then both (the results) are secured—here it has a result and it produces endless merit hereafter through this sacred auspicious rite.

दशमो लेखः

मूलम्

(२७) देवानां पिये पियदषि लाजा यषो वा किति वा नो मह्थावा(ह्वं) मनति अनता [।] यंपि यसो वा किति वा इछति तदत्वाये अयतिये चा जने धंमसुसुषा सुसुषातु मेति धंमवतं वा अनुविधियतु ति [।] एतकाये देवानं पिये पियदसि

(२८) लाजा यषो वा किति वा इछति [।] अंचा किछि (प) लकमति देवानं पिये पियदषि लजा त षवं पालतिक्याये वा [;] किति [?] सकले अपपलाषवे षियातिति [।] एषे चु पलिषवे ए अपुंने [।] दुकले चु खो एषे खुदकेन वा वगेन उषुटेन वा अनत अगीना पलकमेना [।] षवं पलितिदितु [।] हेत चु खो

(२९) उषटेन वा दुकले [।]

संस्कृतम्

(२७) देवानां प्रियः प्रियदर्शी राजा यशो वा कीर्तिं वा न महार्थावहं मन्यतेऽन्यत्र। यदपि यशो वा कीर्तिं वेच्छति तदात्वे आयतौ च जनो धर्मशुश्रूषां शुश्रूषतां ममेति धर्मव्रतं वानुविधत्तामिति। एतत्कृते देवानां प्रियः प्रियदर्शी

(२८) राजा यशो वा कीर्तिं वेच्छति। यच्च किंचित् पराक्रमते देवानां प्रियः प्रियदर्शी राजा तत्सर्वं पारत्रिकायैव; किमिति? सकलोऽपपरिस्रवः स्यादिति। एष तु परिस्रवो यदपुण्यम् दुष्करं तु खल्वेतत् क्षुद्रकेण वा वर्गेणोग्रता वा अन्यत्राग्र्यात् पराक्रमात्। सर्वं परित्यजतु एतत्तु खलु

(२९) उग्रता वा दुष्करम्।

EDICT X

The Gods' beloved Gracious King does not consider fame or repute to be of great value in afterlife. Even if he wishes for fame or repute, it is for this 'Let my people listen to the Law today and in the future and let them follow

the sacred vow'. For this the Gods' beloved Gracious King wishes for fame or repute and whatever heroism the Gods' beloved (King) manifests, all that is for well-being in after-life so that all may have their shortcoming removed. Want of merit is the shortcoming. But it is difficult indeed of achievement by the lowly and the noble without supreme heroism. They may sacrifice all, but this is difficult of achievement even by the noble.

एकादशो लेखः

मूलम्

(२९) देवानं पिये पियदसि लाजा हेवं आहा [:] नथि हेडिषे दाने आदिषं धंमदाने धंमषंविभगे धंमषंबधे। [।] तत एषे दाषभटकषि षम्यापटिपति मातापितिषु सुषुषा मितषंथुतनातिक्यानं समनबंभनानं दाने

(३०) पानानं अनालंभे [।] एषे वतविये पितिनापि पुते(ना)पि भातिनापि षवामिक्येनापि मितषंथुताना (तिक्येनापि) अवा पटिवेसियेना(पि) [।] इयं साधु इयं कटविये [।] से तथा कलंत हिदलोकिक्ये च कं आलधे होति पलत च अनंत पुंना पसवति तेना धंमदानेना [।]

संस्कृतम्

(२९) देवानां प्रियः प्रियदर्शी राजा एवमाह—नास्तीदृशं दानं यादृशं धर्मदानं धर्मसंविभागो धर्मसंबन्धः। ततः एषा दासभृतके सम्यक् प्रतिपत्तिर्मातापित्रोः शुश्रूषा मित्रसंस्तुतज्ञातिकानां श्रमणब्राह्मणानां दानं

(३०) प्राणानामनालम्भः। एतद् वक्तव्यं पित्रापि पुत्रे (ण) पि भ्रात्रापि स्वामिनापि मित्रसंस्तुतज्ञातिकेनापि प्रातिवेशिकेनापि—इदं साध्विदं कर्तव्यम्। स तथा कुर्वन् ऐहलौकिकं च आराद्धवान् भवति। परत्र चानन्तं पुण्यं प्रसूते तेन धर्मदानेन।

EDICT XI

Thus says the Gods' beloved Gracious King. There is no gift like the gift of the Law, distribution of the Law and connecting (others) with the Law. It comprises right treatment of slaves and servants, obedience to mother and father, respect for friends acquaintances and kinsmen, charity to the ascetics and Brahmanas and avoidance of slaughter of life. It should be said by father, by son, by brother, by master, by friend acquaintance and kins-

man and also by the neighbour that this is good and this should be done. One doing this secures well-being in this world and products endless merit in after-life by the gift of the Law.

द्वादशो लेखः

मूलम्

(३०) देवाना पियं पियदषि

(३१) लाजा षवा पाषंडानि पवजितानि गहथानि वा पुजेति दानेन विविधेन च पुजाये [।] नो चु तथा दाने वा पुजा वा देवानां पिये मनति अथा कित [?] शालवढि शियाति शवपाशंडानं [।] शालवढि ना(म) बहुविधा [।] तश चु इयं मुले अ वचगुति [;] किति [?] त(था) अतपाशंडे पुजा पलपाशंडगलहा व नो शया

(३२) अपकलनशि लहका वा शिया [।] तशि तशि पकलनशि पुजेतविय चु पलपाशडा तेन तेन अकालन [।] हेवं कलत अतपशडा बाढं वढियति पलपाशड पि वा उपकलेति [।] तदा अंनथा कलत अतपाशड च छनति पलपशड पि वा अ पकलेति [।] ये हि केछ अत पाशड पुनति

(३३) पलपाशड वा गलहति षवे अतपाषंडभतिया वा [;] किति [?] अतपाषंड दिपयेम। षे च पुना तथा कलंतं वाढतले उपहंति अतपाषंडषि। [।] समवाये व साधु [;] किति [?] अंनमनषा धंमं षुनेयु चा षुषुषेयु चा ति [।] हेवं हि देवानं पियषा इछा [।] किति [?]

(३४) सव पाषंड बहुषुता चा कयानागा च हुवेयु ति [।] ए व तत तता पषंन तेहि वतविये देवाना पिये नो तथा दानं वा पुजा वा मंनति [।] अथा किति [।] षालवढि शिया षवपाषंडति। बहुका चा एतायाठाये वियापटा धंममहामाता इथिधियखमहामाता वचभुमिक्या अने वा निकाया [।]

(३५) इयं च एतिषा फले यं अतपाषंडवढि चा होति धमष चा दिपना [।]

संस्कृतम्

(३०) देवानां प्रियः प्रियदर्शी

(३१) राजा सर्वान् पाषण्डान् प्रव्रजितान् गृहस्थांश्च पूजयति दानेन विविधया च पूजया। न तु तथा दानं वा पूजां वा देवानां प्रियो मन्यते यथा किमिति। सारवृद्धिः स्यादिति

सर्वपाषण्डानाम् । सारवृद्धिर्ना(म) बहुविधा । तस्य त्विदं मूलं यद् वचोगुप्तिः ; किमिति ? त(था) आत्मपाषण्डे पूजा परपाषण्डगर्हा च न स्यात्

(३२) अप्रकरणे लघुता वा स्यात् । तस्मिंस्तस्मिन् प्रकरणे पूजयितव्यास्तु परपाषण्डास्तेन तेनाकारेण । एवं कुर्वन् आत्मपाषण्डान् वाढं वर्धयति परपाषण्डानपि वोपकरोति तदन्यथा कुर्वन् आत्मपाषण्डं च छिनत्ति परपाषण्डानपि वापकरोति । यो हि कश्चिदात्मपाषण्डान् पूजयति ।

(३३) परपाषण्डान् वा गर्हयति सर्वं आत्मपाषण्डभक्त्या वा किमिति ? आत्मपाषण्डान्दीपयेम । स च पुनस्तथा कुर्वन् वाढतरमुपहन्त्यात्मपाषण्डे । समवाय एव साधुः, किमिति अन्यमनसो धर्मं शृणुयुः शुश्रूषेरंश्चेति । एवं हि देवानां प्रियस्येच्छा, किमिति ?

(३४) सर्वपाषण्डा बहुश्रुताः कल्याणागमाश्च भवेयुरिति । ये वा तत्र तत्र प्रसन्नास्तैर्वक्तव्यं । देवानां प्रियो न तथा दानं वा पूजां वा मन्यते, यथा किमिति सारवृद्धिः स्यात् सर्वपाषण्डानामिति । बहुकाश्च एतस्मै अर्थाय व्यापृता धर्ममहामात्राः स्त्र्यध्यक्षमहामात्रा व्रात्यभूमिका अन्ये वा निकायाः ।

(३५) इदं चैतेषां फलं यदात्मपाषण्डवृद्धिश्च भवति धर्मस्य च दीपना ।

EDICT XII

The Gods' beloved Gracious king gratifies all the religionists, hermits and householders, with reverence and gifts. But the God's beloved does not value gift and reverence so much as advancement of the strength of all the religionists. Advancement of strength has many aspects. But its root lies in keeping watch over one's speech, for it avoids overrating one's own religionists and underrating another's on unimportant occasions otherwise there may be absense of dignity. On occasions other religionists ought to be respected in different ways. Doing this, one promotes one's fellow-religionists and benefits other religionists too. But behaving otherwise one injures one's own religion and does ill even to other religionists ; for one who extols his co-religionists and condemns other religionists, does so out of devotion to his religion in order to glorify his co-religionists. But doing so, one injures, the more, one's own religionists. A conciliatory course is preferable, in as much as people may hear the Law unwittingly and may listen to it.

The Gods' beloved desires that all the religionists be well-informed and usefully educated and also that those who are pleased here and there

should say—the Gods' beloved does not value gift and reverence so much as the advancement of the strength of all the religionists. For this purpose there are appointed numerous censors (grand ministers) of the Law, censors of the women, officers employed as Vratyas or other councils. Their function is advancement of their own religion and also glorification of the Law.

त्रयोदशो लेखः

मूलम्

(३५) अठवषाभिसितषा देवानं पियष पियदषिने लाजिने कलिग्ये विजिता[।] दियढ-मातें पानषतषहश्रे येतफ्ना अपवुढे शतषहषमाते तत हते वहुतावंतके वा मटे [।] तता पछा अधुना लधेषु कलिग्येषु तिवे धंमवाये

(३६) धंमकामता धंमानुषथि चा देवानं पियषा [।] षे अथि अनुषये देवानं पियषा विजिनितु कलिग्यानि [।] अविजितं हि विजिन मणे एतता वधं वा मलने वा अपवहे वा जनषा [।] षे वाढ वेदनियमुते गुलुमुते चा देवानं पियषा [।] इयं पि चु ततो गलुमततले देवानं पियषा [।]

(३७) सवता वषति वंभना व षम (ना) वा अने वा पाषंड गिहिथा वा येषु विहिता एष अगभुतषुषुषा मतापितिषुषुषा गलुषु(षु)षा मितषंथुतषहायनातिकेषु दाषभतकषि षम्यापटिपति दिठभतिता [।] तेषं तता होति उपघाते वा वधे अभिलतानं वा विनिखमने

(३८) येषं वापि षंविहितानं षिनेहे अविपहिने एतानं मितषंथुतषहायनातिक्या वियषने पापुनाति [।] तत षेपि तानमेव उपघाते होति [।] पटिभागी चा एष षवमनु (स्य) नं गुलुमते चा देवानं पियषा [।] नथि चा षे जनपदे यता नथि इमे निकाया आनंता येनेष

(३९) वंभने चा षमने चा नथि चा कुवापि जनपदषि यता नथि मनुषानं एकतलषि पि पाषडषि नो नाम पषादे [।] षे आवतके जने तदा कलिंगेषु ल (धे) षु हते चा मटे चा अपवुढे चा तता षते भागे वा षहष भागे वा अज गुलुमते वा देवानं पियषा [।]

(१) ... ...

(२) ... ...

(३) नेयु इछ

(४) षवभु ... ... षयम षमचलियं मदवति [।] इयं वु मु ... ...

(५) देवानं पियषा ये धंमविजये [।] षे च पुना लधे देवानं पि ... ... ष च

(६) षवेषु च अंतेषु अषषु पि योजनषतेषु अत अंतियोगी नाम योन ... ... पलं चा तेना

(७) अंतियोगेना चतालि लजाने तुलमये नाम अंतेकिने नाम मका ना (-)

(८) म अलिक्यषुदले नाम [,] निचं चोडा पंडिया अवं तंबपंनिया हेवमेव

(९) हिदलाजा [।] विषवाजे योनकंबोजेषु नाभकं नाभपंतिषु भोजपितिनिक्येषु

(१०) अंधपलदेषु षवता देवानं पियषा धंमानुषथि अनुवतंति [।] यत पि दुता

(११) देवानं पियषा नो यंति ते पि सुतु देवानं पियषा धमवुतं विधनं

(१२) धंमानुसथि धंमं अनुविधियंति अनुविधियिसंति चा [।] ये से लधे

(१३) एतकेना होति सवता विजये पितिलसे से [।] गधा सा होति पिति पिति धंमविज (-)

(१४) यषि [।] लहुका वु खो सा पिति [।] पालंतिक्यमेवे महफला मंनंति देवानं पिये [।]

(१५) एताये चा अथाये इयं धंमलिपि लिखिता [;] किति [?] पुता पापोता मे अ ... ...

(१६) सवं विजय म विजयंतविय मनिषु [।] षयकषिनो विजयषि खंति चा लहु (-)

(१७) दंडता चा लोचेतु तमेव चा विजयं मनतु ये धंमविजये [।] षे हिदलोकिक्य-पललो (-)

(१८) किक्ये[।]षवा च निलति होतु उयामलति[।] षाहि हिदलोकिकपललोकिक्य [।]

संस्कृतम्

(३५) अष्टवर्षाभिषिक्तस्य देवानां प्रियस्य प्रियदर्शिनो राज्ञ: कलिङ्गा विजिता:। अध्य-धमानं प्राणशतसहस्रं यत्ततोपव्यूढं शतसहस्रमात्रास्तत्र हता बहुतावत्का मृता:। तत: पश्चादधुना लब्धेषु कलिङ्गेषु तीव्रं धर्मपालनं

(३६) धर्मकर्म च धर्मानुशिष्टिश्च देवानां प्रियस्य। तदस्त्यनुशोचनं देवानां प्रियस्य विजेतु: कलिङ्गानविजितं हि विजितं मन्ये यत्तत्र वधो वा मरणं वा अपवाहो वा जनस्य। स वधो वेदनीयमतो गुरुमतश्च देवानां प्रियस्य।

(३७) तत्र हि वसन्ति ब्राह्मणा वा श्रमणा वा अन्ये वा पाषण्डा गृहस्था वा येषु विहितैषा अग्रभृतशुश्रूषा मातापितृशुश्रूषा गुरूणां शुश्रूषा मित्रसंस्तुतसहायज्ञातिषु दासभृतकेषु सम्यक्प्रतिपत्तिर्दृढभक्तिता। तेषां तत्र भवति उपघातो वा वधो वा अभीरतानां वा निष्क्रमणं (३८) येषां वापि संविहितानां स्नेहः अविप्रहीण एतेषां मित्रसंस्तुतसहायज्ञातीया व्यसनं प्राप्नुवन्ति तत्रोपि तेषामेवोपघातो भवति। प्रतिभागं चैतत् सर्वमनुष्याणां गुरुमतं च देवानां प्रियस्य। नास्ति च स जनपदो यत्र न सन्तीमे निकाया आन्यत्र येनैष

(३९) ब्राह्मणे वा श्रमणे वा इह नास्ति च क्वापि जनपदे यत्र नास्ति मनुष्याणामेकतरस्मिन्नपि पाषण्डे न नाम प्रसादः। यावाज्जनस्तदा कलिङ्गेषु लब्धेषु हतश्च मृतश्चापव्यूढश्च ततः शतभागो वा सहस्रभागो वा अद्य गुरुमत एव देवानां प्रियस्य। (यो पि च अपकरोति क्षन्तव्य एव मतो देवानां प्रियस्य यः शक्यः क्षमणाय योपि चाद्यापि देवानां प्रियस्य विजितो भवति तथाप्यनुनयत्यनुनिध्यायत्यनुतप्यतेऽपि च प्रभावे देवानां प्रियस्य वर्त्तते च स सर्वः। किमित्यपत्रपेरन्न च हन्येरन्निच्छति हि देवानां प्रियः सर्वभूतानामक्षतिं संयमं समचर्य्यां मोदहस्तिम्।

एतच्च मुख्यमूतं विजये) * देवानां प्रियस्य यो धर्म्मविजयः। स च पुनर्लब्धो देवानां प्रियस्येह च सर्वेष्वन्तेष्वष्टस्वपि योजनशतेषु यत्र अन्तियोको नाम यवनराजः परं च तस्मादन्तियोकाच्चत्वारो राजानस्तुरमयो नाम अन्तिकोनो नाम मगो नाम अलिकसुन्दरो नाम नीचाः चोडाः पाण्ड्या एवं ताम्रपर्णीया एवमेव हि दरदाः। विषवज्रेषु यवनकम्बोजेषु नाभके नाभप्रान्तेषु भोजपितिनिक्येषु अन्ध्रपुलिन्देषु सर्वत्र देवानां प्रियस्य धर्मानुशिष्टिमनुवर्त्तन्ते। यत्रापि दूता देवानां प्रियस्य न यन्ति तत्रापि श्रुत्वा देवानां प्रियस्य धर्म्मवृत्तं विधानं धर्मानुशिष्टिं धर्ममनु विदधत्यनु विधास्यन्ति च। यस्तल्लब्धमेतावता भवति सर्वत्र विजयः प्रीतिरसः सः। गाढा सा भवति प्रीतिः प्रीतिर्धर्मविजये। लघुका तु खलु सा प्रीतिः। पारत्रिकमेव महाफलं मन्यते देवानां प्रियः। एतस्मै चार्थायेयं धर्मलिपिर्लिखिता। किमिति पुत्राः प्रपौत्रा मे शृणुयुः सर्वं विजयं मा विजेतव्यं मन्येरन् शराकर्षिणो विजये शान्तिं च लघुदण्डतां च रोचयन्तां तमेव विजयं मन्यन्तां यो धर्मविजयः। स ऐहलौकिकपारलौकिकः। सर्वा च निरतिर्भवतु या उद्यमरतिः सा हि ऐहलौकिकपारलौकिकी।

---

* Restored from Shahbazgarhi.

संस्कृतम्

(१९) इयं धर्मलिपिर्देवानां प्रियेण प्रियदर्शिना राज्ञा लेखिता। अस्त्येव संक्षि-
(२०) प्तेन अस्ति मध्यमेन अस्ति विस्तृतेन नहि सर्वत्र सर्वं घटितं महालोको हि वि-
(२१) जितो बहु च लिखितं लेखयिष्यामि चैव नित्यम्। अस्ति चात्र पुनः पुन-
र्लिखि-
(२२) तं तत्तस्य तस्यार्थस्य माधुर्याय येन जनस्तथा प्रतिपद्येत। तस्मादत्र किंचिद (-)
(२३) समाप्तं लिखितमसदृशं वा संशयकारणं वा आलोचयतु लिपिकरा-
पराधेन वा॥

EDICT XIV

This Law-Edict was inscribed by the God's beloved Gracious King. Something is brief, something is of medium length, something is lengthy; for everything is not proper everywhere. A vast world has been conquered, much has been inscribed and much will be inscribed constantly. There has been repetition herein owing to the sweetness of this and that subject in order to make people follow them. There may be something incompletely engraved owing to inadequacy or doubt or may be thought to be due to the scribe's fault.

———:o:———

प्रथमो लेखः

मूलम्

(१) देवानं पियस वचनेन तोसलियं महामात नगलवियोहालका

(२) ... वतविय [:] अं किछि दखामि हकं तं इछामि [;] किंति [?] कंमन पटिवेदये हं

(३] दुवालते च आलभे हं एस च मे मोख्यमत दुवल...ए...स... अठसि अं तुफेसु

(४) अनुसथि [।] तुफे हि बहुसु पानसहसेसु आयता [।] पन (अं) गछेम सुमुनिसानं [।] सवे

(५) मुनिसे पजा ममा [।] अथा पजाये इछामि हकं [;] किंति [?] सवेन हितसुखेन हिदलोकिक-

(६) पाललोकिकाये यूजेवू ति [।] तथा [सवेसु] मुनिसेसु पि इछामि हकं [।] नो च पापुनाथ आवा ग [-]

(७) मके इयं अठे [।] केछ्व एकपुलिसे [जा] नाति एतं [,] से पि देसं नो सवं [।] देखत हि तुफे एतं [,]

(८) सुविहिता पि निति [।] इयं एक पुलिसे पि अथि ये वंधनं वा पलिकिलेसं वा पापुनाति [।] तता होति

(९) अकस्मा तेन वंधनंतिक [,] अंने च ... ... वहुजने दविये दुखीयति [।] तत इछितविये

(१०) तुफेहि [;] किंति [?] मझं पटिपादयेमा ति [।] इमेहि चु जातेहि नो संपटि-पजति [,] इसाय आसुलोपेन

(११) निथूलियेन तूलानाय अनावूतिय आलसियेन कलमथेन [।] से इछितविये [;] किति [?] एते

(१२) जाता नो हुवेवु ममा ति [।] एतस च सवस मूले अनासुलोपे अतलना च नितियं ए किलंते सिया

(१३) ते उगछ [।] संचलितविये तुव ... इतविये एतविये वा [।] हेवं मेव ए दखिये तुफाक तेन वतविये [:]

(१४) अंनं ने देखत [।] हेवं च हेवं च देवानं पियस अनुसथि [।] से मह्वा (फ) ले एतस संपटिपाद

(१५) मह्वा अपाये असंपटिपति [।] विपटिपादयमीनेही एतं नथि स्वगस अलधि नो लाजालधि [।]

(१६) दुआ हले हि इमस कंमस मे कुते मने अतिलेके [।] संपटिपजमीने चु एतं स्वगं

(१७) आलाधयिसथ त (हलाञो) आननियं एहथ [।] इयं च लिपी तिसनखतेन सोतविय

(१८) अंतला पि च तिसे खनसि खनसि एकेन पि सोतविय (।) हेवं च कलंतं तुफे

(१९) चघथ संपटिपादयितवे [।] एताये अथाये इयं लिपि लिखिता हिद एन

(२०) नगलवियोहालका सस्वतं समयं युजेवू ति नगलजनस अकस्मा पलिबोधे व

(२१) अकस्मा पलिकिलेसे व नो सिया ति [।] एताये च अठाये हकं धंमते पंचसु पंचसु वसे [-]

(२२) सु निखामयिसामि ए अखखसे अचंड ... सखिनालंभे होसति [।] एतं अठं जानितु तथा

(२३) कलंति अथ मम अनुसथी ति [।] उजेनिते पि चु कुमाले एतायेव अठाये निखामयिस ... [।]

(२४) हेदिसं मेव वगं नो च अतिकामयिसति तिंनि वसानि [।] हेमेव तखसिलाते पि [।] अदा अ ...

(२५) ते महामाता निखमिसंति अनुसयानं तदा अहापयितु अतने कमं एतं पि जानिसंति

(२६) तं पि तथा कलंति अथ लाजिने अनुसथी ति [।]

संस्कृतम्

देवानां प्रियस्य वचनेन तोसलीये महामात्या नगरव्यवहारकाश्च वक्तव्या यत्किंचित्पश्याम्यहं तदिच्छामि किमिति कर्मणा प्रतिवेदयेहं द्वारतश्चारभेहमेतच्च मे मुख्यमतं द्वारमस्मिन्नर्थे यद्युष्मास्वनुशिष्टिर्यूयं हि बहुषु प्राणसहस्रेष्वायत्ताः। प्रणयं गच्छेम सुमनुष्याणाम्। सर्वे मनुष्याः प्रजा मम। यथाप्रजायै इच्छाम्यहं किमिति सर्वेण हितसुखेन ऐहलौकिकेन पारलौकिकेन च युज्येरन्निति तथा सर्वेषु मनुष्येष्वपीच्छाम्यहं न च प्राप्नुथ यावद्गमकोयमर्थः। कश्चिदप्येकः पुरुषो

जानात्येतत् सोऽपि देशं न सर्वम्। पश्यत हि यूयमिदं सुविहितापि नीतिरियमेकपुरुषोऽप्यस्ति यो बन्धनं वा परिक्लेशं वा प्राप्नोति तद्भवत्यकस्मात्तेन बन्धनान्तिकमन्यच्च बहुजनो दवीयो दुःखीयति। तत एष्टव्यं युष्माभिः किमिति मध्यं प्रतिपादयेमेति। एभिस्तु जातैर्न संप्रतिपद्यते ईर्ष्यया आशुरोषेण नैष्ठुर्येण त्वरया अनावृत्त्या आलस्येन क्लमेन। तदेष्टव्यं किमिति एतानि जातानि न भवेयुर्ममेति। एतस्य च सर्वस्य मूले अनाशुरोषः अत्वरा च नीत्यां तस्मादुद्गच्छत संचरितव्यम् व्रजितव्यमेतव्यं वा। एवमेव दृष्ट्वा युष्माकं क्लते न वक्तव्यम्। आज्ञां न पश्यथ एवं चैवं च देवानां प्रियस्यानुशिष्टिः। तन्महाफलमेतस्य संप्रतिपादनं महापाया चासंप्रतिपत्तिर्विप्रतिपद्यमानैर्हि एतन्नास्ति स्वर्गस्याराद्धिर्न राजाराद्धिः। द्विफलो हि अस्य कर्मणो मया क्लतो मनोतिरेकः। संप्रतिपद्यमानास्त्वेतत् स्वर्गमाराधयिष्यथ तथा राज्ञ आनृण्यमीहध्वे।

इयं च लिपिस्तिष्यनक्षत्रेण श्रोतव्या अन्तरापि च तिष्ये क्षणे क्षणे एकेनापि श्रोतव्या। एवं च कुर्वन्तो यूयं चेष्टध्वं संप्रतिपादयितुम्। एतस्मै अर्थायेयं लिपिर्लिखिता इहतेन नगरव्यवहारकाः शाश्वतं समयं युञ्ज्येरन्निति नगरजनस्याकस्मात् परिबाधो वा अकस्मात् परिक्लेशो वा न स्यात्। एतस्मै चार्थायाहं धर्मतः पञ्चसु पञ्चसु वर्षेषु (वर्गं) निष्क्रमयिष्यामि यः अकर्कशः अचण्डः श्लक्ष्णारम्भो भविष्यति। एतमर्थं जानन्तस्तथा कुर्वन्ति यथा ममानुशिष्टिरिति। उज्जयिनीतोऽपि च कुमार एतस्मै अर्थाय निष्क्रमयिष्यति ईदृशमेव वर्गं न चातिक्रमिष्यति त्रीणि वर्षाणि। एवमेव तक्षशिलातोऽपि। यदा च ते महामात्या निष्क्रमिष्यन्त्यनुसंयानं तदा अहापयन्त आत्मनः कर्म एतदपि ज्ञास्यन्ति तदपि तथा कुर्वन्ति यथा राज्ञोऽनुशिष्टिरिति।

SEPARATE EDICT I

By command of the Gods' beloved the great ministers and the city magistrates in Toshali are to be addressed thus :—

When I conceive something I wish to bring it into action and begin it in the proper way. The proper way in this matter is, in my opinion, instruction to you, for you are employed over many thousands of lives. Let us secure love of good men. All people are my children. I wish to them as to my children that all of them may have happiness and welfare here and hereafter. I wish this to all people. You may not understand my meaning. Some one among you may understand this meaning. Even he may know only a part and not the whole. You see this and this is a well-tested policy too. There may be a single person who is doomed to imprisonment or misery and this ends in captivity and many people are intensely pained at this. You should seek

accordingly to follow the middle course. But that can not be attained owing to these defects viz. envy, idleness, harshness, haste, indiscretion, indolence and weariness. So this is desirable 'may these defects not over-come me'. Freedom from idleness and shunning haste lie at the root of all this. This is always to be practised. Get up, move and advance. Seeing all this you ought to preach accordingly.

Don't you perceive the command ? The Gods' beloved commands thus and thus. Execution of it bears great fruit while nonacceptance of it leads to great calamity. Those who do not accept it serve neither their ideal nor their King. I have assigned two consequences on zealous devotion to this affair. Accepting this you will realise your ideal and discharge your debt to the King.

This Edict is to be heard on Tishya days and even between Tishyas, now and then, even one person may hear it. Acting thus you should try to execute (my command). For this purpose this Law Edict has been inscribed so that the executive officers of the cities might do well for ever and the citizens might not have sudden miseries and troubles. For this purpose every five years I shall send out (censors) who are mild, gentle and smooth in action. Those who understand this do as I instruct.

From Ujjayini too the Royal Prince will issue such commands before three years are over and so too from Takshasila. When the great ministers go out on their tours, they will, while doing their (regular) duty, understand [this and act according to the King's instruction.

यवग्टहम्

द्वितीयो लेख:

मूलम्

(१) देवानं पिये हेवं आह (:) समापायं महमता लजवचनिक वतविया [:] अं किछि दखामि हकं तं इछामि हकं [,] किंति [?] कंकमन

(२) पटिपातये हं दुवालते च आलभे हं [।] एस च मे मोखियमतं दुवाल एतस अथस अं तुफेसु अनुसथि [।] सवमुनि [-]

(३) सा मे पजा [।] अथ पजाये इछामि [,] किंति [?] मे सवेण हितसुखेन युजेयू अथ पजाये इछामि [,] किंति [?] मे सवेन हितसु [-]

(४) खेन युजेयू ति हिदलोगिकपाललोकिकेन [।] हेवं मेव मे इछ सवमुनिसेसु । सिया अंतानं अविजिता [-]

(५) न किंछंदे सु लाजा अफेसू ति [,] एताकावा मे इछ अंतेसु [,] पापुनेयु [,] लाजा हेवं इछति अनुविगिन हेयु

(६) ममियाये अस्वसेयु च मे सुखंमेव च लहेयू मम ते नो (दु) खं [।] हेवं च पापुनेयु [,] खमिसति न लाजा

(७) ए चकिये खमितवे [;] ममं निमितं च धंम चलेयू ति हिदलोगं च पललोगं च आलाधयेयु [।] एताये

(८) च अठाये हकं तुफेनि अनुसासामि [।] अन ने एतकेन हकं [,] तुफेनि अनुसासितु छंदं च वेदि [-]

(९) तु आ मम धिति पटिंना च अचल [।] स हेवं कटु कंमे चलितवियै अस्वासनिया च ते [,] एन ते पापुने [-]

(१०) यु अथा पित हेवं ने लाजा ति [,] अथ अतानं अनुकंपति हेवं अफेनि अनुकंपति [,] अथा पजा हे [-]

(११) वं मये लाजिने [।] तुफेनि हकं अनुसासितु छंदं च वेदितु···मम धिति पटिना चा अचल······

[१२] देसा आयुतिके होसामी एतसि अथसि [।] अलं हि तुफे अस्वाससानाये हित-सुखाये च तेसं हिद [-]

(१३) लोगिकपाललोकिकाये [।] हेवं च कलंतं स्वगं च आलाधयिसथ मम च आननेयं एसथ ए [-]

(१४) ताये च अथाये इयं लिपी लिखिता···द एन महामाता सस्वतं समं युजेयू अस्वा-सनाये च

(१५) धंमचलनाये च अंतानं [।] इयं च लिपी अनुचातुमासं सोतविया तिसेन अंतला पि च सोतविया [।]

(१६) खने संतं एकेन पि सोतविया [।] हेवं च कलंतं चघथ समपटिपातयितवे [।]

संस्कृतम्

देवानां प्रिय एवमाह । समापायां महामात्या राजवचनेन वक्तव्या यत्किञ्चित्पश्याम्यहं तदि-

च्छाम्यहं किमिति कर्मणा प्रतिपादयेहं द्वारतश्चारभेहमितच मे मुख्यमतं द्वारमेतस्यार्थस्य यद्यु-ष्मास्वनुशिष्टि:। सर्वे मनुष्या मम प्रजा यथा प्रजायै इच्छामि किमिति मे सर्वेण हितसुखेन युज्येरन्यथा प्रजायै इच्छामि किमिति मे सर्वेण हितसुखेन युज्येरन्निति ऐहलौकिकपारलौकि-केन। एवमेव मे इच्छा सर्वमनुष्येषु। स्यादन्तानामविजितानां किं छन्दोसौ राजास्माखिति। एतावती मे इच्छा अन्तेषु। प्राप्नुयु: राजा एवमिच्छति अनुद्विग्ना भवेयुर्मयि......आ श्वसुय मे सुखमेव च लभेरन्मम ते न दु:खमेवं च प्राप्नुयु: चमिष्यते नो राजा यच्छक्यं चमितुम्... ... मम निमित्तञ्च धर्मं चरेयुरिति इहलोकञ्च परलोकं चाराधयेयुरेतस्मै च अर्थायाहं युष्माननु-शास्मि। आनृण्यमेतेन। युष्माननुशास्तुं छन्दं च वेदयितुं मम धृति: प्रतिज्ञा चाचला। तदेवं कर्त्तुं कर्म चरितव्यमाश्वासनीयाश्च ते येन प्राप्नुयुर्यथा पितेवं नो राजेति यथात्मानमनुकम्पत एवमस्मा-ननुकम्पते यथा प्रजा एवं वयं राज्ञ:। युष्माननुशास्तुं छन्दं च वेदयितुं मम धृति: प्रतिज्ञा चाचला। देश आयुक्तो भविष्याम्येतस्मिन्नर्थे। अलं हि यूयमाश्वासनाय हितसुखाय च तेषामै-हलौकिकपारलौकिकाय। एवं च कुर्वन्त: स्वर्गं चाराधयिष्यथ मम चानृण्यमेष्यथ।

एतस्मै चार्थायेयं लिपिर्लिखिता एतन्महामात्या: शाश्वतं समयं युज्येरन्नाश्वासनाय च धर्मचरणाय चान्तानाम् इयं च लिपिरनुचातुर्मासं श्रोतव्या तिष्येणान्तरापि च श्रोतव्या। क्षणे शान्तमेकेनापि श्रोतव्या। एवं च कुर्वन्त: संप्रतिपादयितुं चेष्टध्वे।

SEPARATE EDICT II

Thus says the Gods' beloved—The great ministers at Samapa are to be addressed thus by the King's command. When I conceive something I wish to bring it into action and begin it in the proper way. The proper way in the matter is, in my opinion, instruction to you. All people are my children. I wish to them as to my children that they may have all happiness and welfare. I wish to them as to my children that they may have all happines end welfare here and hereafter. This is my wish for all people.

The unconquered borders might like to know 'what is the King's wish ?' The King wishes 'May they have no fear of me and have confidence in me. May they have only happiness and no misery'. May they understand 'the King will forgive us what can be forgiven'. May they practise virtue for my sake. May they serve this life and life hereafter. For this purpose I instruct you. Thus discharge your debt. I have instructed you and have informed you of my decision and firm wish. Act so as to accomplish this

and console the people. Let them understand, 'the King is to us as our father. He sympathises with us as with himself. We are to him as his children'.

I shall instruct my offiicers in this matter. For you are competent to inspire confidence in them and to insure their happiness and welfare here and hereafter. Acting thus you will serve your ideal and will discharge your debt to me. For this purpose this Edict has been inscribed. The great ministers may act according to this for ever to secure the confidence of the borders and to help them in their virtuous practices.

This Edict should be heard month after month on the Tishya day and should be heard even on other days. At times it should be heard calmly even by one person. Acting thus you will be trying to execute (this command).

स्तम्भलेखाः

देहली

प्रथमो लेखः

मूलम्

(१) देवानं पिये पियदसि लाज हेवं आहा [:] सड्वीसति [-]
(२) वस अभिसितेन मे इयं धंमलिपि लिखापिता [:]
(३) हिदतपालते दुसंपटिपादये अंनत अगाया धंमकामताया
(४) अगाय पलिखाया अगाय सुसूसाया अगेन भयेन
(५) अगेन उसाहेना [।] एस चु खो मम अनुसथिया
(६) धंमापेखा धंमकामता चा सुवे सुवे वढिता वढीसति चेवा
(७) पुलिसा पि च मे उकसा चा गेवया चा मझिमा चा अनुविधीयंती
(८) संपटिपादयंति चा अलं चपलं समादपयितवे [:] हेमेवा अंत
(९) महामातापि [।] एसापि विधि या इयं धंमेन पालना धंमेन विधाने
(१०) धंमेन सुखियना धंमेन गोती ति [।]

संस्कृतम्

देवानां प्रियः प्रियदर्शी राजा एवमाह। षड्विंशतिवर्षाभिषिक्तेन मया इयं धर्मलिपिर्लेखिता। इहत्यपारत्रं दुःसंप्रतिपाद्यमन्यत्राग्रयाया धर्मकामतया अग्रयाया: परीक्षाया अग्रयाया: शुश्रूषाया अग्रयाद्भयादग्रयादुत्साहात्। एषा तु खलु मम धर्मानुशिष्ट्या धर्मापेक्षा धर्मकामता च श्वस्मिन्श्वस्मिन्वर्धिता वर्धिष्यते चैव। पुरुषा अपि मे उत्कृष्टाश्च गम्याश्च मध्यमाश्चानुविदधति संप्रतिपादयन्ति च अलं चपलं समादातुम्। एवमेवान्तमहामात्या अपि। एष हि विधिरियं धर्मेण पालना धर्मेण विधानं धर्मेण सुखं धर्मेण गुप्तिरिति।

PILLAR EDICTS.

EDICT I.

Thus says the Gods' beloved, Gracious King—This Law Edict was caused to be written by me, bathed (as king) for twenty-six years. The aim of this life and the aim of life hereafter is difficult to achieve without the utmost love for the Law, utmost scrutiny, utmost devotion, utmost fear and utmost courage. Now by my preachings on the Law, need of the Law and love for the Law have increased in the respective fields and will surely increase. My men, too, whether high, low or mediocre follow and practise this to reclaim the swerving. So also (do) the great Border Ministers.

And thus the Rule that administration (will be) according to the Law, legislation (will be) according to the Law, happiness (will be) under the Law, (and) protection (will be) under the Law.

द्वितीयो लेख:

मूलम्

(१०) देवानं पिये पियदसि लाजा

(११) हेवं आहा [:] धंमे साधू [।] कियं चु धमेति [?] अपासिनवे बहुकयाने

(१२) दया दाने सचे सोचये [।] चखुदाने पि मे बहुविधे दिंने दुपद [-]

(१३) चतुपदेसु पखिवालिचलेसु विविधे मे अनुगहे कटे आपान [-]

(१४) दाखिनाये अंनानि पि च मे बहूनि कयानानि कटानि [।] एताये मे

(१५) अठाये इयं धंमलिपि लिखापिता [:] हेवं अनुपटिपजंतु चिलं [-]

(१६) थितिका च होतूतीति [।] ये च हेवं संपटिपजीसति से सुकटं कछतीति [।]

संस्कृतम्

देवानां प्रियः प्रियदर्शी राजैवमाह। धर्मः साधु कियांस्तु धर्म इति अपास्रवो बहुकल्याणं दया दानं सत्यं शौचम्। चक्षुर्दानमपि मे बहुविधं दत्तं द्विपदचतुष्पदेषु पक्षिवारिचरेषु विविधो मे अनुग्रहः कृत आप्राणदक्षिणमन्यान्यपि च बहूनि कल्याणानि कृतानि। एतस्मै अर्थाय इयं धर्मलिपिर्लेखिता एवमनुप्रतिपद्यन्तां चिरस्थितिका च भवत्विति। यश्चैवं संप्रतिपत्स्यते स सुकृतं करिष्यतीति।

EDICT II

Thus says the Gods' beloved, Gracious King—The Law is good. But what is the Law ? (It is) avoidancc of guilt, kindness, charity, truthfulness and cleanliness.

I have given the gift of sight in many ways on bipeds and quadrupeds, on birds and water animals, I have conferred many comforts up to the gift of life and I have done them many another good.

For this purpose this Law Edict was caused to be written so that they may adopt this and this might endure long. Whoever accepts this will do a virtuous act.

तृतीयो लेखः

मूलम्

(१७) देवानं पिये पियदसि लाज हेवं अहा [:] कयानं मेव देखति [:] इयं मे

(१८) कयाने कटेति [।] नो मिन पापं देखति [:] इयं मे पापे कटेति इयं वा आसिनवे

(१९) नामा ति [।] दुपटिवेखे चु खो एसा [।] हेवं चु खो एस देखिये [:] इमानि

(२०) आसिनवगामीनि नाम अथ चंडिये निठूलिये कोधे माने इस्या

(२१) कालनेन व हकं मा पलिभासयिसं [।] एस वाढ देखिये [:] इयं मे

(२२) हिदतिकाये इयं मन मे पालतिकाये [।]

संस्कृतम्

देवानां प्रियः प्रियदर्शी राजैवमाह। कल्याणमेव (जनः) पश्यति इदं मे कल्याणं कृतमिति न मनुष्यः पापं पश्यति इदं मे पापं कृतमिति अयं वा आस्रवो नामेति। दुष्प्रत्यवेक्षं तु खल्वेतत्।

एवं तु खल्वेतद्द्रष्टव्यम् इमानि आस्रवगामीनि नाम यथा चण्डत्वं नैष्ठुर्यं क्रोधो मान ईर्ष्या कारणेन वा अहं मा परिभाषिष्ये। एतद्बाढं द्रष्टव्यम् इदं मे इहत्याय इदं मे पारत्रिकाय।

EDICT III

Thus says the Gods' beloved Gracious King—Man sees only his merit (and sees) what meritorious act he does. Man does not see his sin (and does not see) what sinful act he does or what is surely guilt. This is very difficult to see. This ought to be certainly seen thus. These are indeed comprehended under guilt, namely—violence, ruthlessness, anger, pride and envy, for because of these I might be blamed. It ought to be seen well 'this is (good) for my life here and this for life hereafter'.

चतुर्थी लेख:

मूलम्

(१) देवानं पिये पियदसि लाज हेवं आहा [:] सडुवीसतिवस [-]
(२) भिसितेन मे इयं धंमलिपि लिखापिता [।] लजूका मे
(३) बहूसु पानसतसहसेसु जनसि आयता तेसं ये अभिहाले वा
(४) दंडे वा अत पतिये मे कटे [;] किति [?] लजूका अस्वथ अभीता
(५) कंमानि पवतयेवु जनस जानपदसा हितसुखं उपदहेवू
(६) अनुगहिनेवु चा [।] सुखीयन दुखीयनं जानिसंति धंमयुतेन च
(७) वियोवदिसंति जनं जानपदं [;] किति [?] हिदतं च पालतं च
(८) आलाधयेवू ति [।] लजूका पि लघंति पटिचलिटवे मं [;] पुलिसानि पि मे
(९) छंदंनानि पटिचलिसंति ते पि च कानि वियोवदिसंति येन मं लजूका
(१०) चघंति आलाधयितवे [।] अथा हि पजं वियताये धातिये निसिजितु
(११) अस्वथे होति [:] वियत धाति चघति मे पजं सुखं पलिहटवे [,]
(१२) हेवं ममा लजूका कटा जानपदस हितसुखाये [;] येन एते अभीता
(१३) अस्वथ संतं अविमना कंमानि पवतयेवू ति एतेन मे लजूकानं
(१४) अभीहाले व दंडे व अतपतिये कटे [।] इछितविये हि एसा [;] किंति [?]
(१५) वियोहालसमता च सिय दंडसमता चा [।] अव इते पि च मे आवुति [:]

(१६) वंधनवधानं मुनिसानं तीलीतदंडानं पतवधानं तिंनि दिवसानि मे
(१७) योते दिंने [।] नातिका वकानि निभपयिसंति जीवितायेे तानं
(१८) नासंतं वा निभापयिता दानं दाहंति पालतिकं उपवासं व कछंति
(१९) इछा हि मे [;] हेवं निलुधसि पि कालसि पालतं आलाधयेवू ति जनस च
(२०) वढति विविधे धंमचलने संयमे दानस विभागे ति [।]

संस्कृतम्

देवानां प्रियः प्रियदर्शी राजैवमाह। षड्विंशतिवर्षाभिषिक्तेन मयेयं धर्मलिपिर्लेखिता। रज्जुका मे बहुषु प्राणशतसहस्रेषु जनेष्वायत्तास्तेषां योऽभिहारो वा दण्डो वा आत्मप्रत्ययो मया-कृतः किमिति रज्जुका अस्वार्था अभीताः कर्माणि प्रवर्तयेयुर्जनस्य जानपदस्य हितसुखमनुदध्युरनुगृह्णीयुश्च सुखं दुःखं च ज्ञास्यन्ति धर्मयुतेन च व्यपदेक्ष्यन्ति जनं जानपदं किमिति इहत्यं च पारत्रं चाराधयेयुरिति। रज्जुका अभिलषन्ति परिचरितुं मां पुरुषा अपि मे छन्दनानि परिचरिष्यन्ति तेऽपि चक्राणि व्यपदेक्ष्यन्ति येन मां रज्जुकाः श्रद्दधत्याराधयितुम्। यथा हि प्रजां विदितायै धात्र्यै निसृज्य स्वस्थो भवति विदिता धात्री श्रद्दधाति मे प्रजां सुखं पालयिष्यत्येवं मम रज्जुकाः कृताः जानपदस्य हितसुखाय येनैते अभीता अस्वार्थाः सन्तः अविमनसः कर्माणि प्रवर्तयेयुरित्येतेन मयाभिहारो वा दण्डो वा आत्मप्रत्ययः कृत एष्टव्योह्येष किमिति व्यवहारसमता च स्याद्दण्डसमता च। अद्येयमपि च ममाज्ञप्तिर्बन्धनवधानां मनुष्याणां निर्णीतदण्डानां प्रतिविधानं त्रीणि दिवसानि मया यावद्दत्तं ज्ञातीया वाक्यानि निध्यापयिष्यन्ति जीविताय तेषां नाशान्तं वा निध्याप्य दानं ददति पारत्रिकमुपवासं वा करिष्यन्ति इच्छा हि मे एवं निरुद्धेऽपि काले पारत्रमाराधयेयुरिति जनस्य च वर्धेते विविधं धर्मचरणं संयमो दानस्य विभाग इति।

EDICT IV

Thus says the Gods' beloved Gracious King—Bathed for twenty-six years, I caused this Law Edict to be written. My Viceroys rule over many thousands of lives among the people. They are made by me to depend upon themselves in civil and criminal matters. Why ? For thus my Viceroys will execute the work of the people of the country unselfishly and fearlessly and will see to their happiness and well-being and will be kind to them. They will study their comforts and difficulties and according to the Law will treat the people of the country in such a way that they may devote

themselves to the work of this life and of life hereafter. My Viceroys like to serve me. Men, too, who follow my wishes will treat their circles (in the same way) as my Viceroys try to serve me. Just as he who makes over his child to a known nurse is contented (thinking) that the known nurse is trying to comfortably nourish his child, in the same way I have appointed my Viceroys for the happiness and welfare of the people of the country so that they may do their work unselfishly fearlessly and cheerfully. Accordingly the Viceroys have been made to depend upon themselves in civil and criminal matters. This is surely desirable so that there be equity in civil matters and equity in criminal matters.

And now this is my order that respite for men in prison doomed to capital punishment shall be three days as given by me so that their kinsfolk might submit appeals for their life or ascertaining the end of the doom in death would give alms or observe death fasts, for my wish is that even during this respite they may devote themselves to what is good hereafter. (Thus) the peoples' manifold virtuous practice, abstinence and discriminate charity increase.

पञ्चमो लेख:

मूलम्

(१) देवानं पिये पियदसि लाज हेवं अहा [:] सडुवीसति वस-
(२) अभिसितेन मे इमानि जातानि अवधियानि कटानि [,] से यथा
(३) सुके सालिका अलुने चक्रवाके हंसे नंदीमुखे गेलाटे
(४) जतूका अम्बा कपीलिका दडी अनठिकमछे वेदवेयके
(५) गंगापुपुटके संकुजमछे कफटसयके पंनससे सिमले
(६) संडके ओकपिंडे पलसते सेतकपोते गामकपोते
(७) सवे चतुपदे ये पटिभोगं नो एति न च खादियति......
(८) एडका चा सूकली चा गभिनी व पायमीना व अवधिय पतके
(९) पिचकानि आसंमासिके [।] वधि कुकुटे नो कटविये [;] तुसे सजीवे
(१०) नो झापेतविये [;] दावे अनठाये वा विहिसाये वा नो झापेतविये [;]
(११) जीवेन जीवे नो पुसितविये [।] तीसु चातुंमासीसु तिसायं पुंनमासियं

(१२) तिंनि दिवसानि चावुदसं पंनडसं पटिपदाये धुवाये चा
(१३) अनुपोसथं मछे अवधिये नो पि विकेतविये [।] एतानि येव दिवसानि
(१४) नागवनसि केवटभोगसि यानि अंनानि पि जीवनिकायानि
(१५) नो हंतवियानि [।] अठमीपखाये चावुदसाये पंनडसाये तिसाये
(१६) पुनावसुने तीसु चातुंमासीसु सुदिवसाये गोने नो नीलखितविये [,]
(१७) अजके एडके सूकले ए वा पि अंने नीलखियति नो नीलखितविये [।]
(१८) तिसाये पुनावसुने चातुंमासिये चातुंमासिपखाये अस्वसा गोनसा
(१९) लखने नो कटविये [।] याव सडुवीसति वस अभिसितेन मे एताये
(२०) अंतलिकाये पंनवीसति बंधनमोखानि कटानि [।]

संस्कृतम्

देवानां प्रियः प्रियदर्शी राजैवमाह। षड्विंशतिवर्षाभिषिक्तेन मया इमानि जातान्यवध्यानि कृतानि तानि यथा शुकः सारिका अरुणः चक्रवाकः हंसः नान्दीमुखः गेलाटः जतुका अम्बा कपीलिका दण्डी अनस्थिकमत्स्यः जीवंजीवकः गङ्गाकुक्कुटकः शकुलमत्स्यः कमठः शल्यः पर्णशशः सृमरः षण्डकः ओकपिण्डः पृषतः श्वेतकपोतः ग्रामकपोतः सर्वश्चतुष्पदो यः परिभोगं नैति न च खाद्यते। एडका वा सूकरी वा गर्भिणी वा पयस्विनी वा अवध्याः पोतका अपिचाषाण्मासिकाः। कुक्कुटो न कर्तनीयस्तुषाः सजीवा न दग्धव्या दावोनर्थाय वा विहिंसायै वा न दग्धव्यो जीवेन जीवो न पोष्टव्यः। तिसृषु चतुर्मासीषु तिष्ये पौर्णमास्यां त्रीणि दिवसानि चतुर्दश्यां पञ्चदश्यां प्रतिपदि ध्रुवायामनुपोषधं मत्स्यः अवध्यः नापि च विक्रेतव्यः। एतान्येव दिवसानि नागवने कैवर्तभोगे ये चान्ये जीवनिकायास्ते न हन्तव्याः। अष्टम्यां पञ्चयोश्चतुर्दश्यां पञ्चदश्यां तिष्ये पुनर्वसौ तिसृषु चातुर्मासीषु सुदिवसेषु वा गौर्न निर्लक्षितव्यः अजकः एडकः सूकरो यो वा पि अन्यो निर्लक्ष्यते (स) न निर्लक्षितव्यः। तिष्ये पुनर्वसौ चातुर्मास्ये चातुर्मास्यपक्षयोः अश्वस्य गोः लाञ्छनं न कर्तव्यम्। यावत् षड्विंशतिवर्षाभिषिक्तेन मया एतस्मिन्नन्तरे पञ्चविंशतिर्बन्धनमोक्षाः कृताः।

EDICT V

Thus says the Gods' beloved Gracious King—Bathed for twenty six years, I made these creatures exempt from slaughter. These are—the parrot, the starling, the readbreast, the ruddy goose, the swan, the

nandimukha the *gelata*, the *jatuka*, the queenant, the terrapin, the boneless fish, the partridge, the gangetic cock, the eel, the tortoise, the porcupine, the big squirrel, the *srimara*, the bull, the monkey, the speckled deer, the white pigeon, the village dove, all the quadrupeds that are not used and eaten, the ewe or the sow which is either pregnant or gives milk. These are not to be killed and so also young ones before they are of six months. Cocks are not to be caponed. Husk with animals is not to be burnt. Jungle should not be burnt for mischief or injury to life. With a living being another living being should not be nourished. At the seasonal full moons and at the full moon of *pushya* for three days, namely on the 13th. 14th. and 15th. days of the first fortnight and on the first day of the next and on the fastdays fish should not be killed and should not be sold. On the same days animals in the elephant preserves and in the fishermen's ponds should not be killed. On the eigth, forteenth and fifteenth days of each fortnight, on the *pushya* and *punarvasu* days, at the three seasonal full moons, and on holidays, the bull is not to be castrated nor a hegoat, a ram or any other animal liable to castration is to be castrated. On the *pushya* and *punarvasu* days, on the seasonal full moon days and during both the fortnights of the seasonal full moondays horses and bulls should not be branded.

Up to this time, bathed for twentysix years, I have ordered twentyfive jail-deliveries.

षष्ठो लेखः

मूलम्

(१) देवानं पिये पियदसि हेवं अहा [:] दुवाडस (-)

(२) वस अभिसितेन मे धमलिपि लिखापिता लोकसा

(३) हितसुखाये [:] से तं अपहटा तं तं धंमवधि पापोवा [।]

(४) हेवं लोकसा हितसुखेति पटिवेखामि अथ इयं

(५) आतिसु हेवं पतियासंनेसु हेवं अपकटेसु [:]

(६) किमं कानि सुखं अवहामी ति तथच विदहामि [।] हेमे वा

(७) सवनिकायेसु पटिवेखामि [।] सव पासंडा पि मे पूजिता

(८) विविधाय पूजाया [।] ए चु इयं अतुना पचूपगमने
(९) से मे मोख्यमते [।] सडुवीसतिवस अभिसितेन मे
(१०) इयं धंमलिपि लिखापिता [।]

संस्कृतम्

देवानां प्रियः प्रियदर्शी राजा एवमाह। द्वादशवर्षाभिषिक्तेन मया धर्मलिपिर्लेखिता लोकस्य हितसुखाय। तत्तदपहृत्य सा सा धर्मवृद्धिः प्राप्तव्या। एवं लोकस्य हितसुखे इति प्रत्यवेक्षे। यथेदं ज्ञातिषु एवं प्रत्यासन्नेषु एवमपकृष्टेषु किं केषां सुखमावहामीति। तथा च विदधे। एवमेव सर्वनिकायेषु प्रत्यवेक्षे। सर्वपाषण्डा अपि मे पूजिता विविधया पूजया यत्तु आत्मना प्रत्युपगमनं तन्मे मुख्यमतम्। षड्विंशतिवर्षाभिषिक्तेन मयेयं धर्मलिपिर्लेखिता।

EDICT VI

Thus says the God's beloved Gracious King,—Law edicts were caused to be inscribed for the happiness and welfare of the people by me when bathed for twelve years, so that giving up this and that (sin) they may develop their virtues. I see what will be for the happiness and welfare of the world. I see what good I can do to any one among the kinsfolk, among those who are near and among those that are far off and I act accordingly. So I see as regards all the communities. The various sectarians are respected by me in various ways. But personal regard is above all in my opinion.

Bathed for twenty six years, I had this Law edict inscribed.

सप्तमो लेखः

मूलम्

(११) देवानं पिये पियदसि लाजा हेवं आहा [:] ये अतिकंतं
(१२) अंतलं लाजाने हुसु [,] हेवं इछिसु [:] कथं जने
(१३) धंमवढिया वढेया [?] नो चु जने अनुलुपाया धंमवढिया
(१४) वढिथा [।] एतं देवानं पिये पियदसि लाजा हेवं आहा [।] एस मे

(१५) हुथा [,] अतिकंतं च अंतलं हेवं दुहिसु लजने कथं जने
(१६) अनुलुपाया धंमवढिया वढेयाति [;] नो च जने अनुलुपाया
(१७) धंमवढिया वढिथा [;] से किन सुजने अनुपटिपजेया [;]
(१८) किन सुजने अनुलुपाया धंमवढिया वढेयाति [;] किन सुकानि
(१९) अभ्युंनामयेहं धंमवढिया ति [?] एतं देवानं पिये पियदसि लाजा हेवं
(२०) आहा [:] एस मे हुथा [,] धंमसावनानि सावापयामि धंमानुसथिनि
(२१) अनुसासामि [;] एतं जने सुतु अनुपटीपजीसति अभ्युंनमिसति [,]

(१) धंमवढिया च वाढ़ं वढिसति [।] एताये मे अठाये धंमसावनानि सावापितानि धंमानुसथिनि विविधानि आनपितानि यथा मे पुलिसापि बहुने जनसि आयता एते पलियोवदिसंति पि पविथलिसंति पि [।] लजूकापि बहुकेसु पानसतसहसेसु आयता ते पि मे आनपिता [:] हेवं च हेवं च पलियोवदाथ

(२) जनं धंमयुतं [।] देवानं पिये पियदसि हेवं आहा [:] एतम् एव मे अनुवेखमाने धंमथभानि कटानि (,] धंममहामाता कटा [,] धंमसावने कटे [।] देवानं पिये पियदसि लाजा हेवं आहा [:] मगेसु पि मे निगोहानि लोपापितानि [:] छायोपगानि होसंति पसुमुनिसानं [;] अंबावडिक्या लोपापिता [;] अढकोसिक्यानि पि मे उदुपानानि

(३) खानापापितानि [;] निंसिधिया च कालापिता [;] आपानानि मे बहुकानि तत तत कालापितानि पटिभोगाये पसुमुनिसानं [।] लहुके चु एस पटिभोगे नाम [।] विविधाया हि सुखायनाया पुलिमेहि पि लाजोहि ममया च सुखयिते लोके [।] इमं चु धंमानुपटीपती अनुपटीपजंतु ति [,] एतदथा मे

(४) एस कटे [।] देवानं पिये पियदसि हेवं आहा धंममहामातापि मे ते बहुविधेसु अठेसु आनुगहिकेसु वियापटा से पवजीतनं चेव गिहिथानं च [;] सवपासंडेसु पि च वियापटा से [।] संघठसि पि मे कटे इमे वियापटा होहंतिति [;] हेमेव बाभनेसु आजीविकेसु पि मे कटे

[५] इमे वियापटाति होहंतिति [;] निगंठेसु पि मे कटे इमे वियापटा होहंति [;] नानापासंडेसु पिमे कटे इमे वियापटा होहंतिति [।] पटिविसिठं पटीविसिठं तेसु तेसु ते ते महामाता [।] धंममहामाता चु मे एतेसु चेव वियापटा सवेसु च अंनेसु पासंडेसु [।] देवानं पिये पियदसि लाजा हेवं आहा [;]

(६) एते च अंने च बहुका मुखा दानविसगसि वियापटा से मम चेव देविनं च [:] सवसि च मे ओलोधनसि ते बहुविधेन आकालेन तानि तानि तुठायतनानि पटीपादयंति हिद चेव दिसासु च [।] दालकानं पि च मे कटे अंनानं च देविकुमालानं इमे दानविसगेसु वियापटा होहंति ति

(७) धंमापदानठाये धंमानुपटिपतिये [।] एस हि धंमापदाने धंमपटीपति च या इयं दया दाने सचे सोचवे मदवे साधवे च लोकस हेवं वढिसतिति [।] देवानं पिये पियदसि लाजा हेवं आहा [:] यानि हि कानि चि ममिया साधवानि कटानि तं लोके अनुपटीपंने तं च अनुविधियंति [;] तेन वढिता च

[८] वढिसंति च मातापितिसु सुसुसाया गुलुसु सुसुसाया वयोमहालकानं अनुपटीपतिया बाभनसमनेसु कपनवलाकेसु आव दासभटकेसु संपटीपतिया [।]
देवानं पिये पियदसि लाजा हेवं आहा [:] मुनिसानं चु या इयं धंमवढि वढिता दुवेहि येव आकालेहि धंमनियमेन च निझतिया च [।]

(९) तत च लहु से धंमनियमे [,] निझतिया व भुये [,] धंमनियमे च खो एस ये मे इयं कटे इमानि च इमानि जातानि अवधियानि [,] अंनानि पि चु बहुकानि धंमनियमानि यानि मे कटानि [।] निझतिया व चु भुये मुनिसानं धंमवढि वढिता अविहिंसाये भुतानं

(१०) अनालंभाये पानानं [।] से एतये अथाये इयं कटे [,] पुतापपोतिके चंदमसुलियिके होतु ति [,] तथा च अनुपटीपजंतु ति [।] हेवं हि अनुपटीपजंतं हिदतपालते आलधे होति [।] सतविसतिवसाभिसितेन मे इयं धंमलिबि लिखापापिता ति [।] एतं देवानं पिये आहा [:] इयं

(११) धमलिबि अत अथि सिलाथंभानि वा सिलाफलकानि वा तत कटविया एन एस चिलठितिके सिया (।)

संस्कृतम्

देवानां प्रियःप्रियदर्शी राजा एवमाह। यदतिक्रान्तमन्तरं राजानोभवन्नेवमैच्छन् कथं जने धर्मवृद्धिर्वर्धनीया ननु जनेनुरूपा धर्मवृद्धिर्वर्धिता। अत्र देवानां प्रियः प्रियदर्शी राजा एवमाह। एतन्मे भूतमतिक्रान्तमन्तरमेवमैच्छन्राजानः कथं जनेऽरूपा धर्मवृद्धिर्वर्धनीयेति न च जनेनुरूपा धर्मवृद्धिर्वर्धिता तत्केन खलु जनोनुप्रतिपद्येत केन खलु जनेनुरूपा धर्मवृद्धिर्वर्धनीयेति केन खलु केषामभ्युन्नमयेहं धर्मवृद्धिमिति। अत्र देवानां प्रियः प्रियदर्शी राजैवमाह। एतन्मे भूतं

धर्मश्रावणानि श्रावयामि धर्मानुशिष्टीरनुशास्मि। एतानि जनः श्रुत्वा अनुप्रतिपत्स्यते अभ्युन्नंस्यति धर्मवृद्धिश्च वाढं वर्धिष्यते। एतस्मै अर्थाय धर्मश्रावणानि श्रावितानि धर्मानुशिष्टयो विविधा आज्ञापिता यथा मे पुरुषा अपि बहुषु जनेष्वायत्ता एते परितो वदिष्यन्त्यपि प्रविस्तारयिष्यन्त्यपि रज्जुका अपि बहुषु प्राणशतसहस्रेष्वायत्तास्तेप्याज्ञप्ता एवं च एवं च परितो वदत जनं धर्मयुतम्। देवानां प्रियः प्रियदर्शी एवमाह। एतदेव मयानुवीक्षमाणेन धर्मस्तम्भाः कृता धर्ममहामात्याः कृता धर्मश्रावणं कृतम्। देवानां प्रियः प्रियदर्शी राजैवमाह। मार्गेष्वपि मया न्यग्रोधा रोपितास्छायोपगा भविष्यन्ति पशुमानुषाणाम् आम्रवाटिका रोपिता अर्धक्रोशकानि मे उदपानानि खानितानि निशागृहाणि च कारितानि आपानानि मया बहुकानि तत्र तत्र कारितानि प्रतिभोगाय पशुमानुषाणाम्। लघुस्तु स प्रतिभोगो नाम विविधैर्हि सुखैः पूर्वैरपि राजभिर्मया च सुखितो लोक इमां तु धर्मानुप्रतिपत्तिमनुप्रतिपद्यतामिति एतदर्थं मयैतत्कृतम्। देवानां प्रियः प्रियदर्शी एवमाह। धर्ममहामात्या अपि मयैते बहुविधेष्वर्थेष्वानुग्रहिकेषु व्यापृतास्ते प्रव्रजितेषु चैव गृहस्थेषु च सर्वपाषण्डेष्वपि च व्यापृताः संघार्थेऽपि मे कृते इमे व्यापृता भवन्तीति इमे एव ब्राह्मणेष्वाजीवकेष्वपि मे कृते इमे व्यापृता भवन्ति निर्ग्रन्थेष्वपि मे कृते इमे व्यापृता भवन्ति नानापाषण्डेष्वपि मे कृते इमे व्यापृता भवन्तीति। प्रतिविशिष्टाः प्रतिविशिष्टास्तेषु तेषु ते ते धर्ममहामात्यास्तु मयैतेषु चैव व्यापृताः सर्वेषु चान्येषु पाषण्डेषु। देवानां प्रियः प्रियदर्शी राजैवमाह। एते चान्ये च बहवो मुख्यादानविसर्गे व्यापृतास्ते मम चैव देवीनां च सर्वस्मिंश्च ममावरोधने बहुविधेनाकारेण तानि तानि तुष्ट्यायतनानि प्रतिपादयन्ति इह चैव दिशासु च दारकाणामपि च मया कृता अन्येषां च देवीकुमाराणामिमे दानविसर्गेषु व्यापृता भवन्तीति धर्मापदानार्थाय धर्मानुप्रतिपत्तये। एतद्धि धर्मापदानं धर्मप्रतिपत्तिश्च येयं दया दानं सत्यं शौचं मोदः साधुता च लोकस्यैवं वर्धिष्यते इति। देवानां प्रियः प्रियदर्शी राजैवमाह यानि हि कानि चिन्मया साधूनि कृतानि तानि लोकः अनुप्रतिपन्नस्तानि चानुविदधाति तेन वर्धिता च वर्धिष्यते च मातापित्रोः शुश्रूषा गुरुषु शुश्रूषा वयोमहतामनुप्रतिपत्तिर्ब्राह्मणश्रमणेषु कृपणवराकेषु यावद्दासभृतकेषु संप्रतिपत्तिः। देवानां प्रियः प्रियदर्शी राजैवमाह। मनुष्याणां तु येयं धर्मवृद्धिर्वर्धिता द्वाभ्यामेवाकाराभ्यां धर्मनियमेन च निध्यात्या च तत्र च लघुः स धर्मनियमो निध्यातिर्भूयसी धर्मनियमस्तु खल्वेष यो मयायं कृत इमानि चेमानि च जातान्यवध्यानि अन्येपि तु बहवो धर्मनियमा ये मया कृता निध्यात्यैव तु भूयो मनुष्याणां धर्मवृद्धिर्वर्धिता अविहिंसायै भूतानामनालम्भाय प्राणानाम्। तदेतस्मायर्थायेदं कृतं पुत्रप्रपौत्रिकं चन्द्रमःसूर्यकं भवतु तथा

चानुपद्यन्तामिति। एवं हि अनुप्रतिपद्यमानानामैहत्यं च पारत्रं चाराद्धं भवति। सप्तविंशतिवर्षाभिषिक्तेन मयेयं धर्मलिपिर्लेखितेति। देवानां प्रिय आह। इयं धर्मलिपिर्यत्रास्ति शिलास्तम्भा वा शिलाफलकानि वा तत्र कर्तव्यानि येनैषा चिरस्थितिका स्यात्।

EDICT VII

I. Thus says the Gods' Beloved Gracious King—An interval is past since there were kings and wished how the Law would spread among the people. But there has been no adequate spread of the Law among the people.

II. Thus says the Gods' Beloved Gracious King on this—This has occurred to me. An interval is past since kings did wish how the Law would spread among the people and no adequate spread of the Law has there been among the people. How then will the people be convinced ? How will there be an adequate spread of the Law ? How among whom shall I increase the spread of the Law ?

III. Thus says the God's Beloved Gracious King on this—This has occurred to me. Let me preach sermons of the Law and let me give teachings on the Law. The people will be convinced on hearing these. They will improve and there will be a steady spread of the Law. For this purpose sermons on the Law have been preached and many teachings on the Law have been ordered. I have ordered my men too among the people so that they might preach and expound. Princes too ruling over many hundred thousand lives have been ordered 'Say thus and thus to the officers of the Law'.

IV. Thus says the Gods' Beloved Gracious King—Perceiving this indeed I have made pillars of the Law, have appointed great ministers of the Law and have made proclamations on the Law.

V. Thus says the Gods' Beloved Gracious King—On the roads I have had Banyans planted so that they might offer shade to beast and to man. I have had mango groves planted and have had reservoirs dug at every half mile. I have had rest houses and numerous troughs made here and there for the enjoyment of the beasts and men. But that enjoyment is a trifle. For the preceding kings as well as I have made the people happy in many ways. May the people pursue this course of the Law. For this purpose I have done this.

VI. Thus says the Gods' Beloved Gracious King—I have employed the gteat ministers of the Law in many kind acts. They are employed among the hermits, the householders and all the religionists. Appointed

by me they are employed in the interest of the Church too. Appointed by me they are employed among the learned and the mendicants too. Appointed by me they are employed among the naked hermits. Aappointed by me they are employed among the various religionists. Recieving their various duties the numerous great ministers of the Law are employed by me among these and also among all other religionists.

VII. Thus says the Gods' Beloved Gracious King—These and many other chief officers are concerned with charities and gifts mine and the queens' and also in all my harems. They perform their duties satisfactorily in many ways. Here and in the provinces these (officers) employed by me are concerned with the charities and gifts of my sons and of the other queens' children for the performance of the Law and for belief in the Law. The performance of the Law and belief in the Law is but consideration as to how kindness, charity, truthfulness, cleanliness, happiness and goodness will increase among the people.

VIII. Thus says the Gods' Beloved Gracious King—The people accept and follow what virtuous acts I have done. Thus has increased and will increase hearkening to mother and to father, hearkening to the elders, respect for the old the learned the hermits the miserable and the poor and kindness to the slaves and the servants.

IX. Thus says the Gods' Beloved Gracious King—This spread of the Law that bas been among the people is (based on) the restrictions under the Law and on contemplation. The restrictions are unimportant in the matter. Contemplation is superior. This is a restriction under the Law that has been made by me (e. g. such aud such animals ought not to be killed.). I have made other restrictious under the Law. But it is by contemplation that there has been an ample spread of the Law among the people resulting into the preservation of beings and avoidance of lifekilling. Done for this purpose, be this continued by my children and grand children and may endure till the moon and the sun last and may the people follow this. For those who follow this will have secured welfare here and hereafter. Being bathed (as king) for twentyseven years I have had this Law edict written.

X. Thus says the God's Beloved—Wherever this Law edict exists, stone pillars and rocks should be had so that it may have a long duration.

सिद्धपुरशिलालेखः

मूलम्

(१) सुवंणगिरिते अयपुतस महामातानं च वचनेन इसिलसि महामाता आरोगियं वतविया हेवं च वतविया [।] देवाणं पिये आणपयति [।]

(२) अधिकानि अढातियानि वसानि य हकं ... नो तु खो वाढं पकंते हुसं एकं सवछरं [।] सतिरेके तु खो संवछरं

(३) यं मया संघे उपयीते वाढं च मे पकंते [।] इमिना चु कालेन अमिसा समाना मुनिसा जंबुदीपसि

(४) मिसा देवेहि [।] पकमस हि इयं फले [।] नो हीयं सक्ये महात्पेनेव पापोतवे [।] कामं तु खो खुदकेनपि

(५) पकममिणेण विपुले स्वगे सक्ये आराधेतवे [।] एतायठाय इयं सावणे सावापिते

(६) ....महात्पा च इमं पकमेयु...अंता च मे जानेयु चिरठितीके च इयं

(७) प [कमे होतु] ... [।] इयं च अठे वढिसिति विपुलं पि च वढिसिति अवरधिया दियढियं

(८) वढिसिति [।] इयं च सावण...साव...प...ते व्युथेन २५६ [।] से हेवं देवाणं पिये

(९) आह [।] मातापितिसु सुसूसितविये [।] हेमेव गरुसु प्राणेसु द्रढ्यितव्यं [।] सचं

(१०) वतवियं [।] से इमे धंमगुणा पवतितविया [।] हेमेव अंतेवासिना

(११) आचरिया अपचायितविये ञातिकेसु च कु...यथारहं पवतितविये [।]

(१२) एसा पोराणा पकिती दिघावुसे च एस हेवं एस कटिविये

(१३) च [।] पड़ेन लिखितं लिपिकरेण [।]

संस्कृतम्

सुवर्णगिरेः राजपुत्रस्य महामात्यानां च वचनेन ऋषिले महामात्या आरोग्यं वक्तव्या एवं च वक्तव्याः । देवानां प्रिय आज्ञापयति । अधिकार्धद्वयानि वर्षाणि यदहमुपासकोभवं न तु खलु वाढं प्रकान्तोभवमेकं संवत्सरम् । सातिरेकस्तु खलु संवत्सरो यन्मया संघ उपेतो वाढं च मया प्रक्रान्तम् । अमुना तु कालेन अमृषा समाना मनुष्या जम्बूद्वीपे मृषा देवैः । प्रक्रमस्य हि इदं फलम् । नहीदं शक्यं महात्मनैव प्राप्तुम् । कामं तु खलु क्षुद्रकेणापि प्रक्रममाणेन

विपुलः स्वर्गः शक्य आराधयितुम्। एतस्मायर्थायेदं श्रावणं श्रावितम्। (क्षुद्राश्च) महात्मा-नश्चेमं प्रक्रमेरन्नन्ताश्च मे जानीयुश्चिरस्थितिकश्चायं (प्रक्रमो भवतु)। अयं चार्थो वर्धिष्यते विपुलमपि च वर्धिष्यते अवरधिया द्व्यर्धं वर्धिष्यते। इदं च श्रावणं श्रावितं बुद्धेन २५६।

तदेवं देवानां प्रिय आह। मातापित्रोः शुश्रूषितव्यं गुरुत्वं प्राणेषु द्रढयितव्यं सत्यं वक्तव्यम्। त इमे धर्मगुणाः प्रवर्तयितव्याः। एवमेवान्तेवासिना आचार्योऽपचेतव्यो ज्ञातिकेषु च कु(ले) यथार्हं प्रवर्तितव्यम्। एषा पुराणी प्रकृतिर्दीर्घायुषे च। एतदेवमेतत् कर्त्तव्यं च।

पाढेन लिखितं लिपिकरेण।

SIDDHAPURA ROCK EDICT

From Suvarnagiri, on behalf of the Prince and the Grand Ministers the great ministers at Isila are to be addressed thus after a health greeting. The Gods' beloved commands—It is more than two years that I became a lay disciple, but I did not proceed well for a year. It is more than a year that I entered the Order and proceeded well. By this time men actually identified with gods in Asia (have been proved to be) false. This is certainly the fruit of exertion. It can be achieved not only by the magnanimous. A great ideal can be fully achieved even by the vulgar through exertion. For this purpose this announcement has been published. Let the vulgar and the great exert after this and let the borders know this and let this exertion be everlasting. This purpose will prosper and will prosper amply. It will expand according to the least calculation two and and a half times.

This announcement was published by the Wakeful, 256.

Thus says the Gods' beloved—Mother and father are to be listened to. Respect for life should be strengthened. Truth is to be told. These virtues should be spread. In the same way the preceptor should be revered by the student and the kinsfolk in the family are to be treated as they deserve. This is the pristine practice. This is so and this is to be done.

Written by Pada the scribe.

सारनाथस्तम्भलेखः

मूलम्

(१) देवा[नं पिये पियदसि लाजा]

(२) ए …………

(३) पाट[लिपुते] ……केनपि संघे भेतवे [।] ए चुं खो

(४) [भिखु वा भिखुनि वा] संघं भिखति से ओदातानि दुसानि संनंधापयिया आतावाससि

(५) आवासयिये [।] हेवं इयं सासने भिखुसंघसि च भिखुनिसंघसि च विनं-पयितविये [।]

(६) हेवं देवानं पिये आहा [।] हेदिसा च एका लिपी तुफाकं तिकं हुवाति संसलनसि निखिता [।]

(७) इकं च लिपिं हेदिसमेव उपासकानं तिकं निखिपाथ [।] ते पि च उपासका अनु-पसोथं यावु

(८) एतमेव सासनं विस्वंसयितवे आजानितवे च [।] आवतके च तुफाकं आहाले

(१०) सवत विवासयाथ तुफे एतेन वियंजनेन [।] हेम एव सवेसु कोठविसवेसु एतेन

(११) वियंजनेन विवासापयाथा [।]

संस्कृतम्

देवानां प्रियः प्रियदर्शी राजा (आह पाटलिपुत्रे तथा बाह्येषु च नगरेषु न) केनापि संघो भक्तव्यः। यस्तु खलु भिक्षुको वा भिक्षुकी वा सङ्घं भनक्ति सोवदातानि दूष्याणि संनिधाप्यात्मावासमावासयितव्यः। एवमिदं शासनं भिक्षुकसङ्घे च भिक्षुकीसङ्घे च विज्ञा-पयितव्यम्। एवं देवानां प्रिय आह। ईदृशी चैका लिपिर्युष्मदन्तिके भवत्विति संसरणे निक्षिप्ता। एकां च लिपिमीदृशीमेवोपासकान्तिके निक्षिपत। तेऽपि चोपासका अनुपोषधं यान्तु एतदेव शासनं विश्वासयितुम्। अनुपोषधं च ध्रुवायामिको महामात्यः पोषधाय याति एतदेव शासनं विश्वासयितुमाज्ञापयितुं च। यावच्च युष्माकमाहारः सर्वत्र विवासयत यूयमेतेन व्यञ्जनेन। एवमेव सर्वेषु कोष्ठविषयेष्वेतेन व्यञ्जनेन विवासयत।

SARNATH PILLAR EDICT

Thus says the Gods' beloved Gracious King—At Pataliputra and at the outlying cities as well, the Order should not be split by any one. But if any one, whether male or female mendicant, splits the Order, he (or she) is to be clad in white garments and should be sent to his own residence. This command is to be made known to the male mendicants' Order and to the female mendicants—' Order. Thus says the Gods' beloved—Let there be a written copy of this nature deposited with you in the office. Have also an exactly similar copy deposited with the laymen and let those laymen walk out every fastday to spread faith in this command. Every fastday on the day following the new moon, at least even one Grand minister tours out for the fast to spread faith in this command and to propagate it. Issue it in this wise as far as your jurisdiction lies. Similarly too have it issued in this wise to all the Garrisons and the Districts.

भावराशिलालेख:

मूलम्

(१) पियदसि लाजा मागधं संघं अभिवादनं आहा [:] अपावाधतं च फासु विहा-
लतं चा [।]

(२) विदिते वे भंते आवतके हमा बुधसि धंमसि संघसीति गालवे च पसादे च [।]
ए केचि भंते

(३) भगवता बुधेन भासिते सवे से सुभासिते वा ए चु खो भंते हमियादे दिसेया
हेवं सधंमे

(४) चिलठितिके होसति ति अलहामि हकं तं वतवे [।] इमानि भंते धंमपलियायानि
विनयसमुकसे

(५) अलियवसिनि अनागतभयानि मुनिगाथा मोनेयसूते उपतिसपसिने ए चा
लाघुलो [-]

(६) वादे मुसावादं अधिगिच्या भगवता बुधेन भासिते एतान भंते धंमपलियायानि
इछामि

(७) किंति बहुके भिखुपाये चा भिखुनिये चा अभिखिनं सुनुयु चा उपधालेयेयु चा
(८) हेवं हेवा उपासका चा उपासिका चा [।] एतेन भंते इमं लिखापयामि अभि-
हेतं म जानंतति [।]

संस्कृतम्

प्रियदर्शी राजा मागधं सङ्घमभिवादनमाह। अपाबाधत्वं च फलतु विहारत्वञ्च। विदितं वो भदन्ता यावदस्माकं बुद्धे धर्मे सङ्घे इति गौरवञ्च प्रसादश्च। यत्किञ्चिन्नदन्ता भगवता बुद्धेन भाषितं सर्वं तत्सुभाषितं वा। यत्तु खलु भदन्ता मया दृश्यत एवं सद्धर्मश्चिरस्थितिको भविष्यतीत्यर्हाम्यहं तद्वर्तयितुम्। इमे भदन्ता धर्मपर्याया विनयसमुत्कर्षः आर्य्यवंशः अनागतभयानि मुनिगाथा मौनेयसूत्रमुपतिष्यप्रश्न एवञ्च राहुलवादो मृषावादमधिकृत्य भगवता बुद्धेन भाषितः। एतान्भदन्ता धर्मपर्यायानिच्छामि किमिति बहवो भिक्षुका भिक्षुक्यश्च शृणुयुरवधारयेयुश्च एवमेवोपासकाश्चोपासिकाश्च। एतेन भदन्ता इदं लेखयाम्यभिप्रेतं मे जानन्त्विति।

BHABRA EDICT

The Gracious King tenders compliments to the Magadha Order. Let there be fruition of freedom and liberty. It is known to you, Holy men, how much respect and delight we feel for the Buddha, the Law and the Order. Holy men, whatever has been said by the Glorious Buddha has been well said. But it is seen, holy men, by me that the Good Law will be long-enduring in this way and I should propagate it accordingly. These are the texts of the Law, Holy men, The exaltation of the Discipline, the Aryan Race, the Apprehensions not yet come, the Sage's Song, the Saintly Aphorism, the Question of Upatishya, and also the Rahula Gospel uttered by the Glorious Buddha with reference to False Speeches. My wish, Holy men, with regard to these texts is that large numbers of male and female mendicants should hear and understand these and so also the male and female laity. Accordingly, Holy men, I am causing this to be written so that they may know my intention.

देव्या लेख:

मूलम्

(१) देवानं पियषा वचनेना सवत महामता
(२) वतविया ए हेतु दुतियाये देवीये दाने
(३) अंबावडिका वा आलमे व दानगहे वा ए वापि अंने
(४) कीछि गनीयति ताये देविये षे आनि…व…
(५) दुतियाये देवियेति तीवलमातु कालुवाकिये [।]

संस्कृतम्

देवानां प्रियस्य वचनेन सर्वत्र महामात्या वक्तव्या यदत्र द्वितीयस्या देव्या दानमाम्रवाटिका वा आरामो वा दानगृहं वा यद्वाप्यन्यत्किञ्चिद्गण्यते तस्या देव्यास्तज्ज्ञातव्यं द्वितीयस्या देव्या इति तीवरमातुः कारुवाक्याः ।

QUEEN'S EDICT.

By command of the Gods' beloved the Grand ministers everywhere should be told that whatever gift there be of the second Queen, whether a mango-grove or a garden or an almshouse or anything else of any count, is to be known to be of that Queen, the second Queen, Karuvaki, the mother of Tivara.

लुम्बिनीस्तम्भलेख:

मूलम्

(१) देवान पियेन पियदसिन लाजिन वीसतिवसाभिसितेन
(२) अतन आगच महीयिते हिद बुधे जाते साक्यमुनिति
(३) सिलाविगडभी चा कालापित सिलाथवे च उसपापिते
(४) हिद भगवं जाते ति लुमिनिगामे उबलिके कटे
(५) अठभागिये च [।]

संस्कृतम्

देवानां प्रियेण प्रियदर्शिना राज्ञा विंशतिवर्षाभिषिक्तेनात्मनागत्य महीयितमत्र बुद्धो जातः शाक्यमुनिरिति शिलावलभी च कारिता शिलास्तम्भश्चोत्थापितोत्र भगवाञ्जात इति रुम्मिणीग्राम उद्बलिकः कृतोष्टभागी च ।

RUMMINDEI PILLAR EDICT

By the Gods' beloved Gracious King, bathed (as king) for twenty years, on a personal visit, reverence was done as the Enlightened One, the Sakya sage was born here. A stone terrace was built and a stone pillar was erected as the Glorious One was born here. The Lumini village was excused of revenue and the eighth was also consigned to it.

निग्रींवस्तम्भलेख:

मूलम्

(१) देवानं पियेन पियदसिन लाजिन चोदसवसा [भिसि] तन
(२) बुधस कोनाकमनस थुवे दुतियं वढिते
(३) [वीसतिव] साभिसितेन च अतन आगाच महीयिते ..
(४) ... ... पापिते [।]

संस्कृतम्

देवानां प्रियेण प्रियदर्शिना राज्ञा चतुर्दशवर्षाभिषिक्तेन बुद्धस्य कनकमुनेस्तूपो द्वितीयं वर्द्धितः । (विंशतिव) र्षाभिषिक्तेन चात्मनागत्य महीयितं (स्तम्भश्चो) त्थापितः ।

NIGLIVA PILLAR EDICT

By the Gods' beloved Gracious King, bathed (as king) for fourteen years, a tope to the Enlightened One, the Kanakamuni, was raised a second time and by him bathed (as king) for twenty years on a personal visit reverence was paid here and a pillar was erected.

गुहालेखाः

१ न्यग्रोधगुहालेखः

(१) लाजिना प्रियदसिना दुवाडसवसाभि [सितेना]

(२) इयं निगोहकुभा दिना आ [जी] विकेहि [।]

२ खलतिकगुहालेखः

(१) लाजिना प्रियदसिना दुवा [-]

(२) डसवसाभिसितेना इयं

(३) कुभा खलतिकपवतसि

(४) दिना [आ] जीविकेहि [।]

३ सुप्रियगुहालेखः

(१) लाजा प्रियदसी एकुनवी [-]

(२) सतिवसाभिसिते ...

(३) ... ... उथा त

(४) सुपि ... ए ख ...

(५) ... .

संस्कृतम्

१

राज्ञा प्रियदर्शिना द्वादशवर्षाभिषिक्तेनेयं न्यग्रोधगुहा दत्ता आजीवकेभ्यः ।

२

राज्ञा प्रियदर्शिना द्वादशवर्षाभिक्तेनेयं गुहा खलतिकपर्वते दत्ता आजीवकेभ्यः ।

३

राजा प्रियदर्शी एकोनविंशतिवर्षाभिषिक्तः [सुप्रियगुहां खलतिकपर्वते आजीवकेभ्य दत्तवान्] ।

CAVE DEDICATIONS

I

By the Gracious King, bathed (as king) for twelve years, this Banyan cave was given to the Ajivikas.

II

By the Gracious King, bathed (as king) for twelve years, this cave on the Khalatika hill was given to the Ajivikas.

III

The Gracious King, bathed (as king) for twentyone years, gave this Supriya cave on the Khalatika hill to the Ajivikas.

——:o:——

पाठभेदाः

पाठभेदाः

ROCK EDICTS

KALSI

I

१ इयं धंमलिपि देवानं पियेना
पियदसिना लेखिता
हिदा ना किछि जिवं आलभितु
पजोहितविये २ नो पि चा समाजे
कटविये बहुका हि दोसा समाजसा
देवानं पिये पियदसी
लाजा दखति अथि पि चा एकतिया
समाज साधुमता देवानं
पियसा पियदसिसा लाजिने
३ पुले महानससि देवानं पियसा
पियदसिसा लाजिने अनुदिवसं बहुनि
पानसहसानि आलभियिसु
सुपठाये से इदानि यदा इयं
धंमलिपि लेखिता तदा तिंनि येवा
पानानि आलभियंति ४ दुवे मजुला
एके मिगे से पि च मिगे नो धुवे एतानि
पि च तिनि पानानि नो आलभियिसंति

II

सवता विजितसि देवानं पियसा
पियदसिसा लाजिने ये च अंता
अथा चोडा पंडिया सातियपुतो केललपुतो तंबपंनि ५ अंतियोगे नाम
योनलाजा ये चा अंने तसा अंतियोगसा
सामंता लाजानो सवता देवानं पियसा
पियदसिसा लाजिने दुवे चिकिसका कटा
मनुसचिकिसा चा पसुचिकिसा चा
ओसधानि मनुसोपगानि
चा पसोपगानि च अतता नथि
६ सवता हालापिता चा लोपापिता चा
एवमेवा
मुलानि चा फलानि चा अतता नथि

GIRNAR

I

१ इयं धंमलिपी देवानं प्रियेन
२ प्रियदसिना राञा लेखापिता
इध न किं ३ चि जीवं आरभित्पा
प्रजूहितव्यं ४ न च समाजो
कतव्यो बहुकं हि दोसं ५ समाजम्हि
पसति देवानं प्रियो प्रियदसि
राजा ६ अस्ति पि तु एकचा
समाजा साधुमता देवानं
७ प्रियस प्रियदसिनो राञो
पुरा महानसम्हि ८ देवानं प्रियस
प्रियदसिनो राञो अनुदिवसं बहूनि
९ प्राणसतसहस्रानि आरभिसु
सूपाथाय १० से अज यदा अयं
धंमलिपी लिखिता ती एव
प्रा ११ णा आरभरे सूपाथाय द्वो मोरा
एको मगो सो पि १२ मगो न ध्रुवो एते
पि त्री प्राणा पछा न आरभिसरे

II

१ सर्वत विजितम्हि देवानं प्रियस
प्रियदसिनो राञो २ एवमपि प्रचंतेसु
यथा चोडा पाडा सतियपुतो केतलपुतो आतंब ३ पंणी अंतियको
योनराजा ये वा पि तस अंतियकस
सामीपं ४ राजानो सर्वत्र देवानं प्रियस
प्रियदसिनो राञो द्वे चिकीछ कता
५ मनुसचिकीछा च पसुचिकीछा च
ओसुढानि च यानि मनुसोपगानि
च ६ पसोपगानि च यत यत नास्ति
सर्वत्र हारापितानि च रोपापितानि च
७ मूलानि च फलानि च यत यत नास्ति

SHAHBAZGARHI

I

१ अयं ध्रमदिपि देवन प्रिअस
रञो लिखपितु
हिद नो किचि जिवे अरभितु
प्रयुहोतवे नो पि च समज
कटव बहुक हि दोषं समजस
देवन प्रियो प्रिअद्रशि रय दखति
२ अस्ति पि च एकतिए
समये सेस्तमति देवन
प्रिअस प्रिअद्रशिस रञो
पुर महनससि देवनं प्रिअस
प्रिअद्रशिस रञो अनुदिवसो बहुनि
प्रणशतसहस्रनि अरभियिसु
सुपठये सो इदनि यद अय
३ ध्रमदिपि लिखित तद त्रयो वो
प्रण हंञन्ति मजुर दुवि २
म्रुगो १ सोपि म्रुगो नो ध्रुवं एतपि
प्रण त्रयो पच न अरभिशंति

II

सव्रत्र विजिते देवनं प्रियस
प्रियद्रशिस ये च अंत
यथ चोड ४ पंडिय सतियपुत्र केरलपुत्र तंबपंनि अंतियोकोन नम
योनरज ये च अंञे तस अंतियोकस
समंत रजनो सव्रत्र देवनं प्रियस
प्रियद्रशिस रञो दुवि २ चिकिस क्रिट
मनुशचिकिस पशुचिकिस च
५ ओषुढनि मनुशोपकनि
च पशोपकनि च यत्र यत्र नस्ति
सवत्र हरोपित च वुत च
... ...

पाठभेदाः

ROCK EDICTS

MANSEHRA	DHAULI	JAUGADA
I	I	I
१ अयि ध्रमदिपि देवन प्रियेन	१ इयं...सि पवतसि देवानं पिये	१ इयं धंमलिपी खपिंगलसि पवतसि
		देवानं पियेन
प्रियद्रशिन र...न...इखपित	...जिना लिखा	पियदसिना लाजिना लिखापिता
हिद नो किचि जिवे अरभित	...हि...जीवं आलभितु	हिद नो किछि जीवं आलभितु
प्रयु २ होतविये नो पि च समज	पजोहि...२ नोपि च समा...	पजोहितविये २ नो पि च समाजे
कटविय बहुक हि दोष समजस	... ...	कटविये बहुकं हि दोसं समाजसि
देवनं प्रिये प्रियद्रशि	... ...	दखति देवानं पिये पियदसी
रज दख...अस्ति पि चु ३ एकतिय	... ... तिया	लाजा अथि पि चु एकतिये
समज सधुमत देवन	समाज साधुमता देवा...	समाजा साधुमता देवानं
प्रियस प्रियद्रशिने रजिने	...३पियदसिने लाजिने	पियस ३ पियदसिने लाजिने
पुर महनससि देवन प्रि...स	... मह ... नं ...	पुलुवं महानससि देवानं पियस
प्रियद्रशिस र ४ जिने अनुदिव...	पिय ... न ...	पियदसिने लाजिने अनुदिवसं
बहुनि प्रणशतसहस्रनि अर...इसु	... पानसतस ... आलभियिसु	बहूनि पानसतसहसानि आलभियिसु
सुपथये से इ...नि...अयि	सूपथाये ४ से अज अदा इयं	सूपथाये ४ से अज अदा इयं
ध्रमदिपि लिखित तद तिनि ये...	धंमलिपी लिखिता तिंनि	धंमलिपी लिखिता तिंनि येव
प्रणनि अ...भि...ति दुवे २ मजु ५ र	... लभिय ...	पानानि आलभियंति दुवे मजूला
एके १ म्रिगे से पि चु म्रिगे नो ध्रुवं	... ...	एके मिगे से पि चु मिगे नो धुवं
एतनि पि चु तिनि प्रणनि पच नो अरभि...	तिंनि पानानि पछा नो अभियिसंति	एतानि पि चु तिंनि पानानि ५पछा नो
		आलभियिसंति
II	II	II
स...व्र...जितसि देवन प्रियस	५ सवत विजितसि देवानं पियस	६ सवत विजितसि देवानं पियस
प्रियद्रशिस रजिने ये च अंत	पियदसिने ...	पियदसिने लाजिने ए वापि अंता
अथ ६ चोड पंडिय सतियपुत्र केरल-	... ...	अथा चोडा पंडिया सतियपुते ...
पुत्रे...तंबपणि...तियोके नम	... अंतियक नाम	अंतियोके नाम
योन...ये च...स...	योनलाजा ६ एवा...इ...स अंतियोकस	७ योनलाजा ए वा पि तस अंतियोकस
समंत रज...व्रत...प्रियस	सामंता लाजाने सवत देवा...पियेन	सामंता लाजिने सवत देवानं पियेन
प्रियद्रशिस रजिने ७ दुवे २ चिकिस कट	पियदसिना	पियदसिना लाजि ... ...
मनुशचिकिस च पशुचिकिस च	... चं ... सा चं प ... इ...इसा च	... ... चिकिसा च
ओषढिनि मनु...कनि	... धानि ७ आनि मुनिसोपगानि	८ ... ...
च पशोपकनि च यत्र यत्र न...	पसु ओपगानि चं अतत नथि	पसु उपगानि च अतत नथि
...व्र हरपित च रोपपित च ८ एवमेव	सवत हालापिता च लोपापिता च	सवत ... ...
मुलनि च फलनि च अत्र अत्र नस्ति	मूला	च अतत नथि

ROCK EDICTS

KALSI

II (Concluded)

सवता हालापिता चा लोपापिता चा
मगेसु लुखानि लोपितानि उदुपानानि चा
खानापितानि
पटिभोगाये पसुमुनिसानं

III

देवानं पिये पियदसि लाजा हेवं
आहा ७ दुवाडसवसाभिसितेन मे
इयं आनपयिते सवता विजितसि मम
युता लजुके पादेसिके
पंचसु पंचसु वसेसु अनुसयानं
निखमंतु एताये वा अठाये इमाये
धंमनुसथिया यथा अंनाये पि
कंमाये साधु ८ मातपितिसु
सुसुसा मितसंथुतनातिक्यानं चा बंभन-
समनानं चा साधु दाने पानानं
अनालंभे साधु अपवियाता अपभंडता साधु
पलिसा पि च युतानि गननसि आनपयिसंति
हेतुवता चा वियंजनते च

IV

९ अतिकंतं अंतलं बहुनि वससतानि
वधिते वा पानालंभे विहिसा चा
भुतानं नातिनं असंपटिपति समनबंभनानं
असंपटिपति से अजा देवानं
पियसा पियदसिने लाजिने धंमचलनेना
भेलिघोसे अहो धंमघोसे विमनदसना
१० हथिनि अगिकंधानि
अंनानि चा दिव्यानि लुपानि दसयितु
जनस आदिसे बहुहि वससतेहि ना
हुतपुलुवे तादिसे अजा वढिते देवानं
पियसा पियदसिने लाजिने धंमनुसथिये
अनालंभे पानानं अविहिसा भुतानं
नातिसु ११ संपटिपति बंभन-

GIRNAR

II (Concluded)

सर्वत्र हारापितानि च रोपापितानि च
८ पंथेसू कूपा च खानापिता व्रछा च
रोपापिता
परिभोगाय पसुमनुसानं

III

१ देवानं प्रियो पियदसि राजा एवं
आह द्वादसवासाभिसितेन मया
इदं आञपितं २ सर्वत विजिते मम
युता च राजूके च प्रादेसिके च
पंचसु पंचसु वासेसु अनुसं ३ यानं
नियातु एताये व अथाय इमाय
धंमानुसस्टिय यथा अञा ४ यपि
कंमाय साधु मातरि च पितरि च
सुस्रूसा मितासंस्तुतञातीनं बाम्हण-
५ समणानं साधु दानं प्राणानं साधु
अनारंभो अपव्ययता अपभांडता साधु
६ परिसा पि युते आञपयिसति गणनायं
हेतुतो च व्यंजनतो च

IV

१ अतिकातं अंतरं बहूनि वाससतानि
वढितो एव प्राणारंभो विहिंसा च
भूतानं ञातीसु २ असंप्रतिपती ब्राम्हण-
समणानं असंप्रतीपती त अज देवानं
प्रियस प्रियदसिनो राञो ३ धंमचरणेन
भेरीघोसो अहो धंमघोसो विमानदसणा
च हस्तिदसणा च ४ अगिखंधानि च
अञानि च दिव्यानि रूपानि दसयित्पा
जनं यारिसे बहूहि वाससतेहि ५ न
भूतपुवे तारिसे अज वढिते देवानं
प्रियस प्रियदसिनो राञो धंमानुसस्टिया
अनारं ६भो प्राणानं अविहीसा भूतानं
ञातीनं संपटिपती ब्रम्हण-

SHAHBAZGARHI

II (Concluded)

... ...
... क्रुप च खनपित ...
प्रतिभोगये पशुमनुशनं

III

देवनं प्रियो प्रियद्रशि रज
अहति बदयवषभिसितेन
... ... सव...६ विजिते
युत रजुको प्रदेशिके
पंचषु पंचषु ५ वषेषु अनुसंयनं
निक्रमतु एतिसये कारण इमिस
ध्रमनुशस्ति यथ अञयेपि
क्रमये सध्रु मतपितुषु
सुश्रुष मित्रसंस्तुतञतिकनं ब्रमण
श्रमणनं स...प्र...
७ अपवयत अपभंडत सधु
परि पि युतनि गणनसि अणपेशंति
हेतुतो च वञनतो च

IV

अतिक्रतं अंतरं बहुनि वषशतनि
वढितो वो प्रणरंभो विहिस च
भुतनं ञतिनं असंपटिपति श्रमणब्रमणनं
असंप्रटिपति सो अज देवनं प्रियस
प्रियद्रशिस रञो ८ ध्रमचरणेन
भेरिघोष अहो ध्रमघोष विमनन द्रशन
हस्तिनो जोतिकंधनि
अञनि च दिवनि रुपनि द्रशयितु
जनस यदिशं बहुहि वषशतेहि न
भुतपुवे तदिशे अज वढिते देवनं
प्रियस प्रियद्रशिस रञो ध्रमनुशस्तिय
अनरंभो प्रणनं अविहिस भुतनं
ञतिनं संप्रटिपति ब्रमण-

ROCK EDICTS

MANSEHRA

II (Concluded)

...व्,हरपित च रोपपित च
मगेषु रुछ...पित क्रु...तनि

पटिभोगये पशुमनुशन

III

९ देवन प्रिये प्रियद्रशि रज एव
अह दुवडशवषभिसितेन मे
अयं अणपयिते सव्रत्र विजितसि मे
...त रजु...प्रदेशिके
पंचषु पंचषु ५ वषेषु १० अनुसंयनं
निक्रमंतु एतयेव अथ्रये इमये
ध्रमनुशस्तिये य...थं अणये पि
क्रमने स...मतपि...षु
सुश्रुष मित्रसंस्तुत ११ ञतिकनं च ब्रमण-
श्रमननं सधु दने प्रणन
अ...रभे सधु अपवयत अपभडत सधु
परिषपि च युतनि गणनसि अणपयिशति
हेतुते च विय...१२ नते च

IV

अतिक्रतं अंतरं बहुनि वषशतनि
वढितेवं प्रणरंभे विहिस च
भूतनं ञतिन असपटिपति श्रमणब्रमणनं
असंपटिपति १३ से अज देवनं
प्रियस प्रियद्रशिने रने ध्रमचरणेन
भेरिघोषे अहो ध्रमघोषे विमनद्रशन
हस्तिने अगिकंधनि
अञनि च दिवनि रुपनि द्रशेति
जनस १४ अदिशे बहुहि वषशतेहि न
हुतपुवे तदिशे अज वढिते देवन
प्रियस प्रियद्रशिने रजिने ध्रमनुशस्तिय
अनरभे प्रणनं अविहिस भुतन
ञतिन १५ संपटिपति ब्रमण-

DHAULI

II (Concluded)

... वत हालापिता च ८ लोपापिता च
मगेसु उ...पानानि
खानापितानि लुखानि च लोपापितानि
पटिभोगाये ... ... नं

III

९ देवानं पिये पियदसी लाजा हेवं
आहा दुवादसवसाभिसितेन मे
इयं आनप...त विजितसि मे
युता लजुके च...सिके
१० पंचसु पंचसु वसेसु अनुसयानं
निखमावू अथा अंनाये पि कंमने हेवं इमाये
धंमानु ... थिये
साधु मातापितिसु
सुसूसा ... ११ नातिसु च बंभन-.
समनेहि साधु दाने जीवेसु
अनालंभे साधु अपवियति अपभंडता साधु
पलिसापि च...नसि युतानि आनपयिसति
...तुते च वियंज...

IV

१२ अतिकंतं अंतलं बहूनि वससतानि
वढितेव पानालंभे विहिसा च
भूतानं नातिसु असंपटिपति समनबाभनेसु
असंपटिपति १३ से अज देवानं
पियस पियदसिने लाजिने धंमचलनेन
भेलिघोसं अहो धंमघोसं विमानदसनं
हथीनि अगिकंधानि
अंनानि च दिवियानि १४ लूपानि दसयितु
मुनिसानं आदिसे बहूहि वससतेहि नो
हूतपुलुवे तादिसे अज वडि...देवानं
पियस पियदसिने लाजिने धंमानुसथिया
१५ अनालंभे पानानं अविहिसा भूतानं
नातिसु संपटिपति

JAUGADA

II (Concluded)

९ सवतु हालापेता च लोपापिता च
मगेसु उदुपानानि खानापितानि
लुखानि च ... ...
... ...

III

१०देवानं पिये पियदसी लाजा हेवं
आहा दुवादसवसाभिसितेन मे ... ...
इयं ... ...
... ... च पादेसिके च
११ पंचसू पंचसु वसेसु अनुसयानं
निखमावू अथा अंनाये पि कंमने

... ...
...सा मितसंथुतेस १२ नातिसु च बंभन-
समनेहि साधु दाने जीवेसु
अनालंभे साधु ... ...
... ...
१३ हेतुते च वियंजनते च

IV

१४ अतिकंतं अतलं बहूनि वससतानि
वढितेव पानालंभे ... ...
... ...
... ... १५ से अज देवानं
पियस पियदसिने लाजिने धंमचलनेन
भेल ... ...

१६ दिवियानि लूपानि दसयितु
मुनिसानं आदिसे बहूहि वससते...
... ...
... ... १७ धंमानुसथिया
अनालंभे पानानं अविहिसा भूतानं
नातिसु संप ... ...

ROCK EDICTS

KALSI

IV (Concluded)

समनानं संपटिपति मातापितिसु सुसुसा
एष चा अंने चा वहुविधे धंम-
चलने वधिते वधियिसति चेवा देवानं पिये
पियदसि लाजा इमं धंमचलनं पुता च
कं नताले चा पनातिक्या चा देवानं
पियसा पिय-
दसिने लाजिने १२ पवढयिसंति चेव
धंमचलनं इमं आव
कपं धंमसि सिलसि चा चिठितु धंमं
अनुसासिसंति एसे हि सेठे कंमं अं धंमा-
नुसासनं धंमचलने पि चा नो होति
असिलसा
से इमसा अथसा वधि अहिनि चा साधु
एताये अथाये इयं लिखिते १३ इमसा
अथसा
वधि युजंतु हिनि च मा अलोचयिसु
दुवाडस-
वशाभिसितेना देवानं पियेना पियदशिना
लाजिना लेखितं

V

देवानं पिये पियदसि लाजा अहा
कयाने दुकले ए आदि कले कयानसा से
दुकलं कलेति से ममया वहु कयाने कटे
ता मम पुता चा नताले चा १४पलं चा तेहि
ये अपतिये मे आव कपं तथा
अनुवटिसंति से सुकटं कछंति ए चु
हेता देसं पि हापयिसंति से दुकटं
कछति पापे हि नाम सुपदालये से अति-
कंतं अंतलं
नो हुतपुलुवा धंममहामाता नाम
तेदसवसा-

GIRNAR

IV (Concluded)

समणानं संपटिपती मातरि पितरि ७सुसुसा
थैरसुसुसा एस अञे च वहुविधे धंम-
चरणे वढिते वढयिसति चेव देवानं प्रियो
८ प्रियदसि राजा धंमचरणं इदं पुता च
पोता च प्रपोता च देवानं प्रियस प्रिय-
दसिनो राञो ९ वधयिसंति इदं
धंमचरणं आव
संवटकपा धंमम्हि सीलम्हि तिस्टंतो धंमं
अनुसासिसंति १०एस हि सेस्टे कंमे य धंमा॰
नुसासनं धंमचरणे पि न भवति
...
असीलस
त इमम्हि अथम्हि ११ वधी च अहीनी च
...
साधु
एताय अथाय इदं लेखापितं इमस अथस
वधि युजंतु हीनि च १२ मा लोचेतव्या
द्वादस-
वासाभिसितेन देवानं प्रियेन प्रियदसिना
राजा इदं लेखापितं

V

१ देवानं प्रियो पियदसि राजा एवं आह
कलाणं दुकरं ये अ...कलाणस सो
दुकरं करोति २ त मया वहु कलाणं कतं
त मम पुता च पोता च परं च तेन
य मे अपचं आव संवटकपा
अनुवतिसरे तथा ३सो सुकतं कासति यो तु
एत देसं पि हापेसति सो दुकतं
कासति सुकरं हि पापं अतिकातं अंतरं
४ न भूतपुवं धंममहामाता नाम त मया
त्रैदसवासा-

SHAHBAZGARHI

IV (Concluded)

९श्रमणनं संपटिपति मतपितुषु वुढनं सुश्रुष
एत अञं च वहुविधं ध्रम
चरणं वढितं वढिशति च यो देवनं प्रियस
प्रियद्रशिस रञो ध्रमचरणो इम पुत्रपि च
कु नतरो च प्रनतिक च देवने प्रियस प्रिय-
द्रशिस रञो वढेशंति धंमचरणं इमं अव
कपं ध्रमे शिले च १० तिस्तिति ध्रमं
अनुशशिशंति एत हि सेठं क्रमं यं ध्रम
नुशशनं ध्रमचरणं पि च न भोति
अशिलस
सो इमिस अथस वढि अहिनि च सघु
एतये अठये इमं दिपिस्त इमिस अठस
वढि युजंतु हिनि च म लोचेषु ११ वदय-
वषभिसितेन देवनं प्रियेन प्रियद्रशिन
रञ इदं... दिपपितं

V

देवन प्रियो प्रियद्रशि रय एवं अहति
कलणं दुकरं यो अ...रो कलणस सो
दुकरं करोति सो मय वहु कलं किट्रं
तं मह पुत्र च नतरो च परं च तेना
य मे अपच अक्रंति अव कपं तयं ये
अनुवतिशंति ते सुकिट्रं कषंति यो तु
अतो...कं पि हपेशति सो दुकटं
कषति पपं हि सुकरं सो अतिक्रंतं अंतरं
न भुतपुव ध्रममहमत्र नम सो तिदशवष-

पाठभेदाः

ROCK EDICTS

MANSEHRA

IV (Concluded)

ग्रमणनं संपटिपति मतुपितुषु
सुश्रुष वुध्रन सुश्रुष एषे अञे च वहुविवे ध्रम-
चरणे वध्रिते वध्रयिश्रति येव देवन प्रिये
१६ प्रियद्रशि रज ध्रमचरण इम पुव पि च

कु नतरे च पणतिक देवनं प्रियस प्रिय-
द्रशिने रजिने पवढयिशंति ध्रमचरण इमं
अव कपं ध्रमे शिलि च ६ तिस्तितु ध्रमं

अनुशशिशंति एषे हि सेठे अं ध्रम
नुशशन ध्रमचरणे पि च न होति अशिलस
से इमस अथ्रस वध्रि अहिनि च सधु
एतये १८अथ्रये इमं लिखिते एतस अ...स

वध्र युजंतु हिनि च म अनुलोचयिसु दुवदश-
वषभिसितेन देवन प्रियेन प्रियद्रशिन
रजिन इयं लिखपिते

V

१९ देवनं प्रिये प्रियद्रशि रज एवं अह
कलणं दुकरं ये अदि करे कयणस से
दुकरं करोति तं मय वहु कयणे कटे
तं मअ पुत्र च २० नतरे परं च तेन
ये अपतिये मे अव कपं तथं
अनुवतिशति से सुकट कषति ये चु
अत देश पि हपेशति से दुकट
कषति २१ पपे हि नम सुपदरेव से अति
क्रतं अंतरं
न भुतप्रुव ध्रममहमत्र नम से त्रेडशवष-

DHAULI

IV (Concluded)

मातिपितुसुसूसा वुडसुसूसा
एस अंने च वहुविधे १६ धंम-
चलने वढिते वढयिसति चेव देवानं पिये
पियदसी लाजा धंमचलनं इमं पुता पि च
नति पनति च देवानं पियस पिय-
दसिने लाजिने १७ पवडयिसंति
येव धंमचलनं इमं
आकपं धंमसि सीलसि च चिथितु धंमं
अनुसासिसंति एस हि सेथे कंमे या धंमा-
नुसासना धंमचलने पि चु १८ नो होति
असीलस
से इमस अथस वुडी अहीनि च साधु

...

एताये... इयं लिखिते इमस अथस
वडी युजंतू हीनि च मा अलोचयिसु
१९ दुवादस-
वसानि अभिसितस देवानं पियस पियदसिने
लाजिने यं ... लिखिते

V

२० वानं पिये पियदसी लाजा हेवं आहा
कयाने दुकले ए...कयानस से
दुकलं कले ति से मे वहुके कयाने कटे
तं ये मे पुता व २१ नति व...च तेन
ये अपतिये मे आव कपं तथा
अनुवतिसंति से सुकटं कछंति ए
हेत देसं पि हापयिसति से दुकटं
कछति पाप हि नाम २२ सुपदालये से
अतिकं अंतलं
नो हूतपुलुवा धंममहामाता नाम से
तेदवसा-

JAUGADA

IV (Concluded)

... ...
१८ एस अंन च वहुविधे धम —
चलने वढिते वढयि
... ...
... ... १९ पिय-
दसिने लाजिने पवढयिसंति येव धंमच...
... ...
... ...
... ...
२० धंमचलने पि चु नो होति
... ...

... २१ हिनि च मा अलोचयि
... ...

... ...

V

२२ देवानं पिये पियद ... ...

२३ नाति व पलं च ते ... ...

२४ सुपदालये से अ ... ...

ROCK EDICTS

KALSI V (Concluded)	GIRNAR V (Concluded)	SHAHBAZGARHI V (Concluded)
भिसितेना ममया धंममहामाता कटा ते	भिसितेन धंममहामाता कता ते सवपासंडेसु	भिसितेन १२ मय ध्रममहमत्र किट ते
सवपासंडेसु वियापटा १५ धंमाधिथा-	व्यापता धामधिस्टानाय	सव्रप्रषंडेषु वपट ध्रमधिथनये च ध्रमव-
नाये चा धंमवढिया हिदसुखाये चा	५.........धंमयुतस च योनकंबोज-	ढिये हिदसुखये च ध्रमयुतस योनकंबोय-
धम्मयुतसा योनकंबोजगंधालानं एवापि	गंधारानं रिस्टिकपेतेणिकानं ये वा पि अंञे	गंधरनं रठिकनं पितिनिकनं ये व पि
अंने		
अपलंता भटमयेसु बंभनिभेसु अनथेसु	अपराता भतमयेसु व ६.........	अपरंत भटमयेषु ब्रमणिभेषु अनथेषु
वुधेसु हिदसुखाये धंमयुताये अपलि-	...सुखाय धंमयुतानं अपरि-	वुढेषु हितसुखये ध्रमयुतस अपलि-
बोधाये वियापटा ते बंधनवधसा	गोधाय व्यापता ते बंधनवधस	बोधे वपट ते ··· १३ बंधनवधस
पटिविधानाये अपलिबोधाये मोखाये चा	पटिविधानाय	पटिविधनये अपलिबोधये मोछये
एयं अनुबधं पजावति वा १६ कटाभिकाले-	७......प्रजाकताभीकारेसु वा थैरेसु	इयं अनुबधं प्रज व किटभिकरी व महलक
ति वा महालकेति		
वा वियापटा ते हिदा बाहिलेसु चा नगलेसु	वा व्यापता ते पाटलिपुते च बाहिरेसु च	व वियपट इअ बहिरेषु च नगरेषु
सवेसु ओलोधनेसु भातिनं च अने भगिनिना	८	सव्रेषु ओरोधनेषु भतुनं च मे स्पसुनं च
ए वापि अंने नातिक्ये सवता वियापटा ए	ए वा पि मे अञे आतिका सर्वत व्याप-	ये व पि अंञे ञतिक सवत्र वियपुट यं
	ता ते यो	
इयं धंमनिसिते ति वा	अयं धंमनिस्तितोति व ९ ...	इयं ध्रमनिश्रिते ति व ध्रमधियने ति व
दानसंयुतेति वा सवता विजितसि ममा	... ...	दनसयुते ति व सवत्र विजिते मह
धंमयुतसि वियापटा ते धंममहामाता एताये	......ए धंममहामाता एताय	ध्रमयुतसि वियपट ते ध्रममहमत्र एतये
अठाये १७ इयं धंमलिपि लेखिता चिलथि-	अथाय अयं धंमलिपी लिखिता १०...	अठये अयं ध्रमदिपि दिपिस्त चिरथि-
तिक्या होतु तथा च मे पजा अनुवतंतु	... ...	तिक भोतु तथ च प्रज अनुवततु

VI	VI	VI
देवानं पिये पियदसि लाजा हेवं आहा	१ देवानं प्रि...सि राजा एवं आह	१४ देवनं प्रियो प्रियद्रशि रय एवं अहति
अतिकंतं अंतलं नो हुतपुलुवे सवं कालं	अतिक्रातं अंतरं २ न भूतपुवं सव...ल	अतिक्रतं अंतरं न भुतप्रुवं सत्रं कलं
अठकंमे वा पटिवेदना वा से ममया हेवं	अथकंमे व पटिवेदना वा त मया एवं	अथक्रमं व पटिवेदन व तं मय एवं
कटे सवं कालं अदमनसा मे १८ ओलो-	कतं ३ सवे काले भुंजमानस मे ओरो-	किटं सत्रं कलं अशमनस मे ओरो-
धनसि गभागालसि वचसि विनितसि	धनम्हि गभागारम्हि वचम्हि व४विनीतम्हि च	धनस्पि ग्रभगरस्पि व्रचस्पि विनितस्पि
उयानसि सवता पटिवेदका अठं जनसा	उयानेसु च सवत्र पटिवेदका स्टिता अथे मे	उयनस्पि सत्रत्र पटिवेदक अठं जनस
	जनस	
पटिवेदेंतु मे सवता जनसा अठं कछामि	५पटिवेदेथ इति सर्वत्र च जनस अथे करोमि	पटिवेदेतु मे सवत्र च जनस अठ करोमि
हकं यं पि चा किछि मुखते आनपयामि	य च किंचि मुखतो ६ आञपयामि	यं पि च किचि मुखतो अणपयमि
हकं दापकं वा सावकं वा ये वा पुना	स्वयं दापकं वा स्रावापकं वा य वा पुन	अहं दपकं व श्रवकं व यं व पन

पाठभेदाः

ROCK EDICTS

MANSEHRA V (Concluded)	DHAULI V (Concluded)	JAUGADA V (Concluded)
भिसितेन मय ध्रममहमत्र कट ते सव्रप-	भिसितेन मे धंममहामाता नाम कटा ते सवपा-	
षडेषु २२ वपुट ध्रमधियनये च ध्रमव-	संडेसु२३ वियापटा धंमाधियानाये धंमव-	२५ धमाधियाना … …
ध्रिय हिदसुखये च ध्रमयुतस योनकंबोज-	ढिये हितसुखाये च धंमयुतस योनकंबोच-	
गंधरनं रठ्ठिकपितिनिकन ये व पि अञे	गंधालेसु लथिकपितिनिकेसु एवापि अंने	
अपरत भटमये २३पु ब्रमणिभ्येषु अनथेषु	आपलंत भटिमयेसु २४ बाभनिभियेसु अनाथेसु	२६…भनिभि … …
वुध्रेषु हिदंसुखये ध्रमयुत अपलि-	महालकेसु च हितसुखाये धंमयुताये अपलि-	
बोधये वियपुट ते बधनबधस	बोधाये वियापटा से बंधनबधस	
पटिविधनये अपलिबोधये मोछये	पटिविधानाये अपलिबोधाये मोखाये	२७ मोखाये … …
च इयं २४ अनुबध पज ति व कटंभिकर ति व महलकेति	च २५ इयं अनुबंध पजति व कटाभीकाले- ति व महालकेति	
व वियप्रट ते हिदं बहिरेषु च नगरेषु	व वियापटा से हिद च बाहिलेसु च नगलेसु	
सब्रेषु ओरोधनेषु भतन च स्पसुन च	सवेसु सवेसु ओलोधनेसु मे ए वा पि भातिनं मे भगिनीनं व	२८…ए वा … …
२५ ये व पि अञे ञतिके सव्रत्र वियपट ए	२६ अंनेसु वा नातिसु सवत वियापटा ए	
इयं ध्रमनिश्रिति ति व ध्रमधियने ति व	इयं धंमनिसितेति व धंमाधियानेति व	
दनसंयुते ति व सव्रत्र विजितसि मअ	दानसयुते व सवपुथवियं	
ध्रमयुतसि वपुट ते २६ ध्रममहमत्र एतये	धंमयुतसि वियापटा इमे धंममहामाता इमाये	
अथ्रये अयि ध्रमदिपि लिखित चिरठि-	अथाये २७ इयं धंमलिपी लिखिता चिलथि-	
तिक होतु तथ च मे प्रज अनुवटतु	तीका होतु तथा च मे पजा अनुवततु	

VI	VI	VI
देवनं प्रिये प्रियद्रशि रज एवं अह	२८देवानं पिये पियदसी लाजा हेवं आहा	१ देवानं पिये पियदसी लाजा हेवं आहा
अतिक्रंतं अंतरं २७ नो हुतप्रुवे सव्रं कल	अतिकंतं अंतलं नो हुतपुलुवे सवं कालं	अतिकंतं अतलं नो हुतपुलुवे सवं कालं
अथ्रकम व पटिवेदन व त मय एवं	अठकंमे व पटिवेदना व से ममया	अठकंमे पटिवेदना व से ममया
किटं सव्र कलं अशतस मे ओरो-	कटे सवं कालं…मानस मे २९ अते ओलो-	कटे सवं कालं २……स मे अंते ओलो-
धने ग्रभगरसि व्रच स्त्रिविनितस्पि	धनसि गभगलसि वचसि विनीतसि	धनसि गभागालसि वचसि विनीतसि
उयनस्पि सव्रत्र पटिवेदक अथ्र जनस	उयानसि च सवत पटिवेदयंतु मेति जनस	उयानसि च सवत पटिवेदका जनस अठं
२८ पटिवेदेतु मे सव्रत्र च जनस अथ्र करोमि	अठं कालंमि	पटिवेदयंतु मे ति सवत च जनस
अहं यं पि किचि मुखति अणपेमि	हकं ३ अं पि च किंछि मुखते आन-	३…कं अं पि च किंछि मुखते आनपयामि
अहं दपकं व श्रवकं व यं व पुन	पयामि दापकं वा सावकं वा ए वा	दापकं वा सावकं वा ए वा

ROCK EDICTS

KALSI

VI (Concluded)

महामातेहि १९ अतियायिके आ...पितं
होति तायै ठाये विवादे निझति वा
संतं पलिसाये अनंतलियेना पटि...वियै मे
सवता सवं कालं हेवं
आनपयिते ममया नथि हि मे दोसे व
उठानसा
अठसंतिलनाये चा कटवियमुते हि मे
सवलोकहिते तसा पुना एसे मुले उठाने
२०अठसंतिलना चा नथि हि कंमतला सव-
लोकहितेना यं च किचि पलकमामि हकं
किति
भुतानं अननियं येहं हिद च कानि
सुखायामि पलत चा स्वगं आलाधयितु से
एताये
ठाये इयं धमलिपि लेखिता चिलठितिक्या
होतु तथा च मे पुतदाले पलकमातु
सवलोकहिताये २१ दुकले च इयं
अनत अगेना पलकमेना

VII

देवानं पिये पियदसि लाजा सवता
इछति सव पासंड वसेवु सवे हि ते
सयमं भावसुधि चा इछंति
जने चु उचावुचाछंदे उचावुच-
लागे ते सव एक-
देसं पि कछंति विपुले पि चु -
दानं असा नथि २२ सयमे
भावसुधि किटनाता
दिढभतिता चा निचे बाढं

GIRNAR

VI (Concluded)

महामात्रेसु ७ आचायिके आरोपितं
भवति ताय अथाय विवादो निझती व
संतो परिसायं ८ आनंतरं पटिवेदेतव्यं मे
सर्वत्र सर्वे काले एवं मया
आञपितं नास्ति हि मे तोसो ९उस्टानम्हि
अथसंतीरणाय व कतव्यमते हि मे
सर्वलोकहितं १० तस च पुन एस मूले
उस्टानं च अथसंतीरणा च नास्ति हि
कंमतरं ११ सर्वलोकहितत्पा य च
किंचि पराक्रमामि अहं किंति
भूतानं आनंणं गछेयं १२ इध च नानि
सुखापयामि परत्रा च स्वगं आराधयंतु
त एताय
अथाय १२ अयं धंमलिपी लेखापिता
किंति चिरं तिस्टेय
इति तथा च मे पुत्रा पोता च प्रपोत्रा च
१३ अनुवतरां
सवलोकहिताय दुकरं तु इदं
अञत अगेन पाराक्रमेन

VII

१ देवानं पियो पियदसि राजा सर्वत
इछति सवे पासंडा वसेयु सवे ते
सयमं च २ भावसुधिं च इछति
जनो तु उचावचछंदो उचावच-
रागो ते सर्वं व कासंति एक-
देसं व कासंति ३ विपुले तु पि
दाने यस नास्ति सयमे
भावसुधिता व कतंञता व
दढभतिता च निचा बाढं

SHAHBAZGARHI

VI (Concluded)

महमत्रनं वो अचयिक अ...पितं
भोति तये अठये विवदे व निझति व
संतं परिषये अनंतरियेन प्रटिवेदेतवो मे
१५ सवत्र च अठं जनस करोमि अहं
यं च किचि मुखतो अणपेमि अहं
दपकं व श्रवकं व य व पन महमत्रनं
अचयिकं अरोपितं भोति तये अठये
विवदे संतं निझति व परिषये अनंतरि-
येन पटिवेदेतवो मे सवत्र सत्रं कलं एवं
अणपितं मय नस्ति हि मे तोषो उठनसि
अठसंतिरणये च कटवमतं हि मे सत्रलो-
कहितं तस च मुलं एत्र उठनं अठसं-
तिरण च नस्ति हि क्रमतरं १६ सव-
लोकहितेन यं च किचि परक्रममि किति
भुतनं अनणियं व्रचेयं इश्र च प
सुखयमि परत्र च स्पगं अरधेतु एतये
अठये अयि ध्रमदिपिस्त चिरथितिक
भोतु तथ च मे पुत्रनतरो परक्रमंतु
सवलोकहितये दुकरं तु खो इमं
अंञत्र अग्रे परक्रमेन

VII

१ देवनं प्रियो प्रियद्रशि रज सवत्र
इछति सत्रे २ प्रषंड वसेयु सत्रे हि ते
सयम भवशुधि च इछंति
३ जनो चु उचवुचछंदो उचवुच-
रगो ते सत्रं व एक-
देशं व ४ पि कपंति विपुले पि चु
दने यस नस्ति सयम
भव ५ शुधि किड्रञत
दिढभतित निचे पढं

ROCK EDICTS

MANSEHRA VI (Concluded)	DHAULI VI (Concluded)	JAUGADA VI (Concluded)
महमत्रेहि अचयिके अरोपित	महामातेहि अतियायिके अलोपिते	महामावेहि अतियायिके आलोपिते
होति २९ तये अग्रये विवदे निभत व	होति तसि अठसि विवादे व निभती वा	होति तसि अठसि विवादेव ४......
संत परिषये अनंतलियेन पटिवेदितविये मे	सतं पलिसाय ३१ आनंतलियं पटिवेदित-	...लिसाये आनंतलियं पटिवेदितविये ति
	विये मे ति	सवत सवं काल' हेव
		मे अनुसठे नथि हि मे तोसे उठानसि
सत्रत्र सत्र कल एवं	सवत सवं कालं हेव	अठसंतीलना च ५...मे सवनिमा
अणपित मय नस्ति हि मे तोषे उठनसि	मे अनुसथे नथि हि मे तोसे उठानस	लों कहिते तस च पन इयं मूले उठाने च
अग्रसंतिरणये च ३० कटवियमते हि मे	ठसंतीलनाय च कटवियमते हि मे सव	अठ तीलना च नथि हि कामतला सव
सत्रलोकहिते तस चु पुन एषे मुले उठने	लोकहिते ३२तस च पन इयं मूले उठाने च	लोकहितेन अंच किंछि पलकमामि हकं
अग्रस-	अठसं-	
तिरण च नस्ति हि क्रमतर सत्र-	तीलना च नथि हि कंमत...सव-	६ ...ननियं येहं ति हिद कानि
लोकहितेन यं च किचि परक्रममि अहं	लोकहितेन अं च...छि पलकमामि हकं	सुखयामि पलतच स्वगं आलाधयंतुति
किति भुतनं ३१ अनणियं येहं इस्र च प	किंति भूतानं आननियं येहं ति ३३	एताये
	हिद च कानि	
सुखयमि परत्र च स्पग्रं अरधेतु ति से एतये	सुखयामि पलत च स्वगं आलाधयंतु	अचाये इयं धंमलिपी लिखिता चिलठि
	ति एताये	तीका
अग्रये इयं ध्रमदिपि लिखित चिरठितिकं	...इयं धंमलिपी लिखिता चिलठितीका	
होतु तथं च मे पुत्रनतरे परक्रमंते	होतु तथा च पुता पपोता मे पलकमंतु	होतु ७ ... ... पोता मे पलकमंतु
सत्र ३२ लोकहितये दुकरे चु खो	३४ सव...कहिताये दुकले चु इयं	सवलोकहिताये दुकले चु इयं
अञत्र अग्रेन परक्रमेन	अंनत अगेन पलकमेन...सेतो	अंनत अगेन पलकमेन
VII	**VII**	**VII**
		८ ... ... यदसी लाजा सवत
देवन प्रिये प्रियद्रशि रज सत्रत्र		
इछति सत्र पषड वसेयु सत्रे हि ते	१ देवानं पिये पियदसी लाजा सवत	इछति सव पासंडा ... ... हि ते
सयम भवशुधि च ३३ इछंति	इछति सव पासंडा वसेवू ति सवे हि ते	सयमं भावसुधि च इछंति
जने चु उचवुचछदे उचवुच-	सयमं भावसुधी च इछंति	मुनिसा च उचावचछंदा उचावच-
रगे ते सत्रं एक-	मुनिसा च २ उचावुचछंदा उचावुच-	लागा ९... ... वा एक-
देशं व पि कषति विपुले पि चु	लाग ते सवं वा एक-	देसं...कछंति विपुले पि च
दने यस नस्ति सयमे	देसं व कछंति विपुले पि च	दाने ... ...
भवशुति किटनत	दाने अस नथि सयमे	
द्रिढभतित च ३४ निचे बढं	भावसुधी च नीचे बाढं	धी च नीचे बाढं

ROCK EDICTS

KALSI

IX (Concluded)

दाने एसे अंने चा हैडिसे तं धंम-
मगले नामा
से वतवियं पितिना पि पुतेन पि
भातिना पि
सुवामिकेना पि मितसंथुतेना आव
पटिवेसियेना पि २६ इयं साधु इयं
कटविये मगले
आव तसा अथसा निवुतिया

इमं कथमिति ए हि
वले मगले संसयिक्ये से होति
सिया व तं अठं निवटेया
सिया पुना नो हिदलोकिके च वसे
इयं पुना धंममगले अकालिक्ये हं
चे पि तं अठं नो निटेति हिद अठं पलव
अनंतं पुना पवसति हंचे पुना तं अठं
निवतेति हिद ततो उभये २७ लधे
होति हिद चा
से अठे पलता चा अनंतं पुंनं पसवति
तेना धंममगलेना

GIRNAR

IX (Concluded)

साधु दानं एत च अञ च एता-
रिसं धंमसंगलं नाम
त वतयं पिता व ६ पुतेन वा भाता वा

स्वामिकेन वा
इदं साधु इदं कतव्यं संगलं

आव तस अथस निस्टानाय
अस्ति च पि वुतं
७ साधु दनं इति न तु
एतारिसं अस्ति दानं व
अनगहो व यारिसं
धंमदानं व धंमानुगहो व
त तु खो मित्रेन व सुहृदयेन वा ८ञातिकेन व
सहायन व वा[दितयं
तम्हि तम्हि पकरणे
इदं कचं इदं साध इति
इमिना सकं ९स्वगं

आराधेतु इति कि च इमिना
कतयतरं यथा स्वगारधि

SHAHBAZGARHI

IX (Concluded)

दन एतं अञं च भ्रमसंगलं नम

सो वतवो पितुन पि पुत्रेन पि भ्रतुन पि

स्पमिकेन पि मित्रसंस्तुतेन अव
प्रतिवेशियेन इमं सधु इमं
कटवो मंगलं
यव तस अठस निवुटिय
निवुटस्पि व

पन २० इमं केष ये हि एतके
मगले संशयिके तं
सिय वो तं अठं निवटेय
ति सियपन इस्र लोक चे वो तिथें
इय पुन भ्रमसगलं अकलिकं यदि
पुन तं अठं न निवटे हिच्र अथ परत्र
अनंतं पुञं प्रसवति हंचे पुन अथं
निवटेति ततो उभयस लधं
भोति इह च
सो अठो परत्र च अनंतं पुञं प्रसवति
तेन भ्रमंगलेन

KALSI

X

देवानं पिये पियदषि लाजा यषो वा
किति वा नो महथावहा मनति अनता
यं पि यसो वा किति वा इछति तदत्वाये
अयतिये चा जने धंमसुसुषा सुसुषातु
मे ति धंमवतं वा अनुविधियतु ति
एतकाये देवानं पिये पिय-
दसि २८ लाजा यषो वा किति वा
इछ यं चा किछि … लकमति देवनं
पिये पियदषि लाजा त षवं
पालतिक्याये वा किति सकले अप-
पलाषवे षियातिति एषे चु पलिषवे
ए अपुंने दुकले चु खो एषे खुद-
केन वा वगेन उपुटेन वा अनत
अगेना पलकमेना षवं पलितिदितु
हेत चु खो २९ उपटेन वा दुकले

GIRNAR

X

१ देवानं प्रियो प्रियदसि राजा यसो व
कीति व न महाथावहा मंञते अञत
तदात्पनो … … …
दिघाय च मे जनो २ धंमसुस्रुसा सुस्रुसतां
धंमवुतं च अनुविधियतां
एतकाय देवानं पियो पिय-
दसि राजा यसो व किति व
इछति ३ यं तु किंचि पराकमते देवानं
[पियो] प्रियदसि राजा त सवं
पारत्रिकाय किंति सकले अप्प-
परिसवे अस एस तु परिसवे
य अपुंञं ४ दुकरं तु खो एतं छुद- …
केन व जनेन उसटेन व अञत
अगेन पराकमेन सवं परिचजित्पा
एत तु खो उसटेन दुकरं

SHAHBAZGARHI

X

२१ देवन प्रिये पियद्रशि रय यशो व
किट्रि व नो महठवह मञति अञत्र
यो पि यशो किट्रि व इछति तदत्वये
अयतिय च जने भ्रमसुश्रुष सुश्रुषतु मे ति
भ्रंमवुतं च अनुविधियतु
एतकये देवनं प्रिये प्रिय-
द्रशि रय यशो व किट्रि व
२२ इछति यं तु किचि परक्रमति
देवनं प्रियो प्रियद्रशि रय तं सव्रं
परत्रिकये व किति सकले अ-
परिस्रवे सिय ति एषे तु परिस्रवे
यं अपुञं दुकरं खो एषे तु खुद्र-
केन वग्रेन उसटेन व अञत्र
अग्रेन परकमेन सवं परितिजितु
एतं चु उसटे … …

ROCK EDICTS

MANSEHRA
IX (Concluded)

दने एवे अयो च
एदिशे ध्रमसगले नम से वतवियॆ
पितुन पि पुत्रेन पि भतुन पि
स्पमिकेन ६ मित्रसंस्तुतेन अव
पटिवेशियेन पि इयं सधु इयं कटवियॆ
मगले
अव तस अथ्रस निवुटिय
निवुटसि व
पुन इमकेषमिति ए हि अवके
म...७ श्रशयिके से
सिय व तं अथ्रं निवटेय
सिय पन नो इह चलोकि च वसे
इयं पुन ध्रमसगले अकलिके हचे
पि तं अथ्रं न निवटेति हिद अ…परत्र
...८ अनंतं पुनं प्रसवति हचे पुन तं अथ्र
निवटेति हिद ततो उभयस व लधे
होति हिद च
से अथ्रे परत्र च अनंतं पुणं प्रसवति
तेन ध्रमगलेन

X

... ९ प्रिये प्रियद्रशि रज यशो व
किटि व न महथ्रवहं मञति अणत
य पि यशो व किटि व इछति तदत्वये
अयति च जने ध्रमसुश्रुष सु...षतु
मे ति…१० तं अनुविधियतु ति
एतकये देवन प्रिये प्रिय-
द्रशि रज यशो व किटि व
इछति ए तु किचि परक्रमति देवन
प्रिये प्रियद्रशि रज तं सत्रं
परत्रिकये व किति...११ अप-
परिसवे सियतिति एषे तु परिसवे
ए अपुञं दुकरं चु खो एषे खुद्र-
केन व वग्रेन उसटेन व अञत्र
अग्रेन परक्रमेन सत्रं परिति...तु
ए...तु खो उसटेन व दुकर

DHAULI
IX (Concluded)

दाने एस अंने च
...धंममंगले नाम त वत...
पितिना...पुतेन पि भातिना पि
१० सुवामिकेन पि ... ...
... ... खे
आव तस अठस निफतिया
अथि पि
... वं वुते दाने साधू ति
से नथि...अनुगहे वा
११ आदिसे
धंमदाने धंमनुगहे
... मि ...
केन सहायेन पि
वियोवदितवि...
तसि पकलनसि
१२ ... लाधयितवे
... ढं ...
खगस आलधी

X

१३...वानं पिये पियदसि लाजा यसो वा
किटी वा न...ठा…हं मंनते...
यसो वा किटी वा इछति तदत्वाये
अ.........जने.........१४ संसु...सतु
मे धंम…मे
एतकाये य…वा
पलकमति देवानं
पिये
पालतिकाये १५ किं ति सकले अप-
पलिसवे हुवेया ति पलिस......
दुकले...त
अगे...न सवं च पलितितिजितु
खुदकेन वा उसटेन वा
उसटेन चु दुकलतले

JAUGADA
IX (Concluded)

...सा अंने...
पितिना पि पुतेन पि भातिना पि
सुवामिकेन पि
इयं साधु इयं कटविये
१८ ... ...
से दाने अनुगहे वा
आदिसे
धंमदाने धंमानुगहे
च से चु खो मितेन
१९ ... ...
... ... यं साधु
इमेन सकिये स्वगे
आलाधयितवे
किं हि इमेन कटवियतला
२०... ...

X

२१
यसो वा किटी वा इछति तदत्वाये
आयतिये च जने धंमसुसूसं सुसूसतु
मे २२ ... ...
... ... ति देवानं
पिये
पलतिकाये या किं ति सकले अप-
पलिसवे हुवेया ति
२३ ... ...
२४ खिलितिजितु
खुदकेन वा उसटेन वा
उसटे न चु दुकलतले

ROCK EDICTS

KALSI	GIRNAR	SHAHBAZGARHI	MANSEHRA
XI	XI	XI	XI
देवानं पिये पियदषि लाजा	१ देवानं प्रियो पियदसि राजा	२३ देवनं प्रियो प्रियद्रशि रय	११...प्रिये प्रियद्रशि रज
हेवं [आ] हा नथि हेडिषे दाने	एवं आह नास्ति एतारिसं दानं	एवं अहति नस्ति एदिशं दनं	एवं अह नस्ति दिशे दने
आदिषं धंमदाने धंम-	यारिस धंमदानं धंमसंस्तवो वा धंम-	यदिशं ध्रमदनं ध्रमसंस्तवे ध्रम-	अदिशे ध्रमदने ध्रमस...वे ध्रम-
संविभगे धंमसंबधे तत	संविभागो धंमसंबधो व २ तत	संविभगो ध्रमसंबंधो तत्र	संविभगे ध्रम...धे १२ तत्र
एषे दासभटकषि सम्या	इदं भवति दासभतकम्हि सम्य	एतं दसभटकनं सम्म	एषे दसभट...स सम्य
पटिपति मातापितिषु	प्रतिपती मातरि पितरि साधु	प्रटिपति मतपितुषु	संपटिपति मतपितुषु...
सुसुषा मितसंथुतनातिक्यानं	सुस्रुसा मितसस्तुतञातिकानं	सुश्रुष मित्रसंस्तुतञतिकनं	१३ संस्तुतञतिकन
समनबंभनानं दाने	बाम्हणसमणानं साधु दानं	श्रमणब्रमणनं २४ दनं	श्रमणब्रमणन दने
३० पानानं अनालंभे एषे	३ प्राणानं अनारंभो साधु एत	प्रणनं अनरंभो एतं	प्रणन अनरंभे एषे
वतविये पितिना पि पुते...पि	वतव्यं पिता व पुत्रेण व	वतवो पितुन पि पुत्रेन पि	वतविये पितुन पि पुत्रेन पि
भातिना पि षवामिक्येन पि मितसंथुतेना	भाता व मितसस्तुतञातिकेन	भतुनपि समिकेन पि मित्रसंस्तुतेन	भतुन पि स्वमि...पि मित्रसंस्तुतेन
अवा पटिवेसियेना इयं	व आव पटिवेसियेहि इदं	अव प्रतिवेशियेन इमं	अव पटिवेशियेन...१४ इयं
साधु इयं कटविये षे तथा	साधु इदं कतव्यं ४ सो तथा	सधु इमं कटवो सो तथा	सधु इयं क्रटविये से तथ
कलंत हिदलोकिक्ये च कं	करु इलोक च स	करंतं इअलोकं च	करंतं हिद...क च
आलधे होति पलत च अनंतं	आरधो होति परत च अनंतं	अरधेति परत्र च अनतं	अरधेति......त्र च अ...तं
पुंना पसवति तेना धंमदानेना	पुंञं भवति तेन धंमदानेन	पुञं प्रसवति २५ तेन ध्रमदनेन	पुणं प्रसवति......ध्रमदनेन
XII	XII	XII	XII
देवाना पिये पियदषि ३१ लाजा	१ देवानं पिये पियदसि राजा	१ देवनं प्रियो प्रियद्रशि रय	१ देवन प्रिये प्रियद्रशि रज सत्र
षवा पाषंडनि पवजितानि	सव पासंडानि च पवजितानि च	सत्र प्रषंडनि प्रव्रजित	प्रषडनि प्रव्रजितनि
गहथानि वा पुजेति दानेन	.घरस्तानि च पूजयति दानेन ध	ग्रहठनि च पुजेति दनेन	गहथनि च पुजेति दनेन
विविधेन च पुजाये नो चु	विविधाय च पूजाय पूजयति २नतु	विविधये च पुजये नो चु	विविधये च पुजय नो चु
तथा दाने वा पुजा वा देवान	तथा दानं व पूजा व देवानं	तथ दनं व पुज व २ देवनं	तथ दन व पुज व २ देवनं
पिये मनति अथा	पियो मंञते यथा .	प्रियो मञति यथ	प्रिये मञति अथ
किंति शालवढि शिया ति	किति सारवढी अस	किति सलवढि सिय	किति सलवढि सिय
षवपाषंडानं शालवढि	सवपासंडानं सारवढी	सत्रप्रषंडनं सलवढि	सत्रपषडन ति सलवृढि
ना बहुविधा तस चु	तु बहुविधा ३ तस तस तु	तु बहुविध तस तु	तु बहुविध तस चु
इयं मुले अ वचगुति किंति त	इदं मूलं य वचिगुती किंति	इयो मुल यं वचगुति ३ किति	इयं मुले अं वचगुति३किति
अतपाषंडे पुजा पलपाषंडगलहा	आत्पपासंडपूजा व परपासंडगरहा	अतप्रषंडपुज व परपषंडगरह	अतप्रषडपुज व परपषडगरह
व नो शया ३२ अपकलनसि लहुका	व नो भवे अपकरणम्हि लहुका	व नो सिय अप्रकरनसि लहुक	व नो सिय अपकरणसि लहुक
वा शिया तशि तशि पकलनशि	व अस ४ तम्हि तम्हि प्रकरणे	व सिय तसि तसि प्रकरणे	व सिय तसि तसि पकरणसि
पुजेतविया चु पलपाषडा	पूजेतया तु एव परपासंडा	पुजेतविय व चु परप्रषं ४ ड	पुजेतविय व चु परप्रषड
तेन तेन अकालन	तेन तन प्रकरणेन	तेनं तेन अकरेन	तेन तेन ४ अकरेन

ROCK EDICTS

KALSI XII (Concluded)	GIRNAR XII (Concluded)	SHAHBAZGARHI XII (Concluded)	MANSEHRA XII (Concluded)
हेवं कलत अतपश्रडा वाढं	एवं करूं आत्पपासंडं च	.एवं करंतं अतप्रषंडं	एवं करतं अत्मपषड वढं
वढियति पलपाश्रड पि वा	वढयति परपासंडस च	वढेति परप्रषंडस पि च	वढयति परपषडस पि च
उपकलेति तदा अंनथा	उपकरोति ५ तदं अथा	उपकरोति तद अञय	उपकरोति तदञथं
कलत अतपाश्रड च छनति	करोतो आत्पपासंड च छणति	करत च अतप्रषंडं ५ छणति	करतं अत्मपषंड च क्षणति
पलपश्रड पि वा अपकलेति	पासंडस च पि अपकरोति	पर प्रषंडस.च अपकरोति	परपषंडस पि च ५ अपकरोति
ये हि केछ अतपाश्रड	यो हि कोचि आत्पपासंडं	यो हि कोचि अतप्रषडं	येहि कैचि अत्मपषंड
पुनति ३३ पलपाषड	पूजयति परपासंडं	पुजेति परप्रषंड	पुजेति परपषंड व
वा गलहति पवे अतपांषड-	या गरहति ६ सवं आत्पपासड-	गरहति सव्रे अतप्रषंड-	गरहति अत्मंपषड
भतिया वा किति	भतिया किंति	भतिय व किति	भतिय व किति
अतपाषंड दिपयेम ये	आत्पपासंडं दीपयेम इति सो	६ अतप्रषंडं दिपयमि ति सो	आत्मपषड दिपयमति ...
चं पुना तथा कलंतं बाढतले	च पुन तथ करातो आत्पा- संडं बाढतरं	च पुन तथ करंतं सो च पुन तथ करतं बढतरं	पुन तथ करतं ६ बधंतरं
उपहंति अतपाषंडवि	उपहनाति त	उपहंति अतप्रषडं सो	उपहनति अत्मपषड से
समवाये व षाधु किति	समवायो एव साधु ७ किंति	सयमो वो सधु किति	समवये व सधु किति
अंनमनषा धंमं पुनेयु	अमंञस धंमं सुणारु	अञमञस ध्रमो ६ सुणेयु	अणमणस ध्रमं सुणेयु
चा पुसुषेयु चा ति हेवं हि	च सुसुसेर च एवं हि	च सुश्रुषेयु च ति।एवं हि	च सुश्रुषेयु च ति एवं हि
देवानं पियषा इछा किति	देवानं पियस इछा किंति	देवन प्रियस इछ किति	देवन प्रियस इछ किति
३४ सव पावंड वहुसुता चा	सव पासंडा वहुस्रुता च असु	सव्र प्रषंड बहुश्रुत च	सव्र प्रषड बहुश्रुत च
कयानागा च हुवेयु ति	कलाणागमा च असु	कलणगम सियसु	कयणगम च हुवेयु ति
ए व तत तता पवंन	८ ये च तत्र तते प्रसंना	ये च तत्र तत्र ८ प्रसन	एवं तत्र तत्र प्रसन
तेहि वतविये देवाना पिये	तेहि वतयं देवानं पियो	तेषं वतवी देवानं प्रियो	तेहि वतविये देवन प्रिये
नो तथा दानं वा	नो तथा दानं व	न तथ दनं व	नो तथ दनं व
पुजा वा मंनति अथा किति	पूजा व मंञते यथा किंति	पुज व मञति यथ किति	पुजं व मणति अथ किति
षालवढि सिया पवपाषंडतिं	सारवढी अस सर्वपासडानं	सलवढि सियति सव्रप्रषंडनं	सलवढि सिय सव्रपषडन
वहुका चा एताया	बहका च एताय	बहुक च एतये	८ बहुक च एतये
ठाये वियापटा धंममहा-	९ अथा व्यापता धंममहा-	अ...९ वपट ध्रममह-	अथ्रये वपुट ध्रममह-
माता इथिधियखमहामाता	माता च इथीझखमहामाता	मत्र इस्त्रिधियक्षमहमत्र	मत्र इस्त्रिझक्षमहमत्र
वचभुमिक्या	च वचभूमिका च	वचभुमिक	व्रचभुमिक
अने वा निकाया ३५ इयं च	अञे च निकाया अयं च	अञे च निकये इमं च	अञे च निकय इयं च
एतिषा फले यं अतपाषंडवढि चा	एतस फल य आत्पपासंडवढो च	एतिस फलं यं अतप्रषंडवढि	एतिस फले ८ यं अत्मपषड- वढि च
होति धमष चा दिपना	होति धंमस च दीपना	भोति १० ध्रमस च दिपन	भोति ध्रमस च दिपन

ROCK EDICTS

KALSI XIII	GIRNAR XIII	SHAHBAZGARHI XIII	MANSEHARA XIII
अठवषाभिसितषा देवानं	१	१ अस्तवष अभिसितस देवन	१ ... ...
पियष पियदषिने लाजिने कलिग्या	... ...	प्रिअस प्रिअद्रशिस रञो कलिग	... कलिग ... य ...
विजिता दियढमाते पानषतषहषे		विजित ... दियघमर्ब प्रणशतसहस्रे	प्रणश ... ...
ये तफा अपवुढे शतषहषमाते	... ढे सतसहस्रमात्रं	ये ततो अपवुढे शतसहस्रमत्रे	
तत हते बहुतावंतके वा	तत्राहतं बहुतावतकं	तत्र हते बहुतवतके	
मटे तता पछा अधुना	मतं तता पछा अधना	मुटे २ ततो पछ अधुन	२ पछ अधुन
लधेषु कलिग्येषु तिवे धंमवाये	लधेसु कलिंगेसु तीवो धमवायो	लधेषु कलिंगेषु तिव्रे ध्रमपलनं	लधेषु कलिगेषु
३६ धंमकामता धंमानुषथि चा देवानं	२ ...	ध्रमकमत ध्रमनुशस्ति च देवन	... मनुश ... च
पियषा षे अथि अनुषये		प्रियस सो अस्ति अनुसोचनं	... ...
देवानं पियषा विजिनितु कलिग्यानि		देवन प्रियस विजिनितु कलिंगनि	
अविजितं हि विजिनमने		३ अविजितम्हि विजिनमनि ये	
ए तता वधं वा मलने वा	... वधो व मरणं व	तत्र वधो व मरणं व	
अपवहे वा जनषा षे	अपवाहो व जनस तं	अपवहो व जनस तं	३...अपवहे व जन ...से
बाढ वेदनियमुते गुलुमुते चा	बाढं वेदनमतं च गुरुमतं च	बढं वेदनियमतं गुरुमतं च	
देवानं पियषा इयं पि चु ततो			वेदनियम ... ...
गलुमततले देवानं पियषा	देवानं ... स	देवनं प्रियस इमं पि चु ततो	
		गुरुमत...रं देवनं प्रियस	
३७ सवता वषति बंभना व		तत्र हि ४ वसंति ब्रमण व	
षमना वा अने वा पाषंड गिहिथा	३	श्रमण व अंञे व प्रषंड ग्रहथ	
	... ...		
वा येषु विहिता एष अगभुतषुषुषा		व येसु विहित एष अग्रभुटिसुश्रुष	४... एष अग्रभु ... सुश्रुष
मतापिति	... सा मातापितरि	मतपितुषु	मतपिषु
षुषुषा गलुषुषुष	सुसुंसा गुरुसुसूसा	सुश्रुष गुरुनं सुश्रुष	सुश्रुष गुरुसुश्रुष
मितषंथुतषहायनातिकेषु	मितसंस्तुतसहायञातिकेसु	मित्रसंस्तुतसहय ५ ञतिकेषु	मि ... संस्तु ... ...,
दाषभतकषि षम्या पटिपति	दासभ	दसभटकनं सम्म प्रतिपति	... ...
दिढभतिता तेषं तता होति		दिढभतित तेषं तत्र भोति	
उपघाते वा वधे वा अभिलतानं	४	अपग्रथो व वधो व अभिरतन	५ ... ... व अभि ... नं
वा विनिखमने ३८ येषं वा पि		व निक्रमणं येष व पि	व विनिक्रमणे येषं व पि
षंविहितानं षिनेहे अविपहिने		संविहितनं नेहो अविप्रहिनो	संवि...नं सिनेहे अविप्रहिने
एतानं मितषंथुतषहायनातिका	......हायञातिका	एतेष मित्रसंस्तुतसहयञतिक	एत ... ...मित्रसं ...

ROCK EDICTS

KALSI XIII (Continued)	GIRNAR XIII (Continued)	SHAHBAZGARHI XIII (Continued)	MANSEHRA XIII (Continued)
वियषने पापुनाति तत वे पि	व्यसनं प्रापुणति तत्र सो पि	वसन ६ प्रपुणति तत्र तं पि	६... ...
तानमेव उपघाते होति पटिभागे	तेसं उपघातो होति पटिभागो	तेष वो अपग्रथो भोति प्रतिभगं	
चा एष षवमनु...नं गुलुमते	चे सा सव ... ... साम	च एतं सत्रं मनुशनं गुरुमतं	सत्रं मनुशनं गुरुमते
चा देवानं पियषा नथि चा		च देवनं प्रियस नस्ति च	च देवनं प्रियस नस्ति च
वे जनपदे यता नथि इमे			से जनपदे यत्र नस्ति इमे
निकाया आनंता येनेष			निकय अ...येनेष
३९ बंभने चा षमने चा नथि चा			ब्रमण च श्रम ... पि
कुवा पि जनपदषि यता नथि	५ म्हि यत्र नास्ति		
मनुषानं एकतलषि पि पाषडषि	मनुसानं एकतरम्हि पासंडम्हि	एकतरस्पि पि प्रषंडस्पि	जन ... सि ...
नो नाम पषाडे वे	न नाम प्रसादो	न नम प्रसदो सा	... ७ नो नम प्रसदे से
आवतके जने तदा कलिंगेषु	यावतको जन तदा	यमतो जनो तद कलिगे	यवतके जने तद कलिगेषु
ल...षु हते च मटे चा अपवुढे चा	६...	हतो च मुटो च अपवुढो च	हते च ... अपवुढे च
तता षते भागे वाषहषभागे वा		ततो ७ शतभगे व सहस्रभगं व	तत शतभगे व सहस्रभगे
अज गुलुमते वा		अज गुरुमतं वो	अज गुरुम ...व ...
देवानं पियषा		देवनं प्रियस यो पि च	... प्रियस ...
		अपकरेयति क्षमितविय	क ...मितवि
४०	.........न य सकं	मते वो देवनं प्रियस यं शको	
	या च पि क्षमितवे...	क्षमनये य पि च	८... ... य पि च
	अटवि यो देवानं प्रियस पिजिति	अटवि देवनं प्रियस विजिते	अटवि देवनं प्रियस विजितसि
	पाति	भोति तपि अनुनेति	होति तपि अनुनयति
		अनुनिझपेति अनुतपे पि च	अनुनिझपयेति अनुतपे पि च
		प्रभवे ८ देवनं प्रियस	प्रभवे देवनं प्रियस
		वुचति तेष किति अवत्रपेयु	वुचति तेषं ... ...
२ नेयु इछ...	७	न च हंजेयसु इछति	... वनं प्रिये ९ ...
४ षव भु...षयम षमचलियं मदवति	सवभूतानं अछतिं च सयमं च	हि देवनं प्रियो सत्र भुतन	
इयं वुसु......५ देवानं पियेषा	समचेरां	अछति संयमं समचरियं	
	च मादवं च	रभसिये एषे च मुखमुते	... मुते विजये देवनं प्रियस
		विजये देवनं प्रियस	
ये धंमविजये षे च पुना		यो ध्रमविजयो सो च पुन	ये ध्रमविजये से च पुन
लधे देवानं पि...द च ६ षवेषु	८	लधो देवनं प्रियस इह च सव्रेषु	लधे देवनं प्रियस हिद च सव्रेषु
च अंतेषु अषषु पि योजन		च अंतेषु ९ अषषु पि योजन	च अंतेषु अषषु पि य...
षतेषु अत अंतियोगे नाम योन...	... ... योनराजा	शतेषु यत्र अंतियोको नम योनरज	त...षु...योक नम
५० चा तेना७ अंतियोगेना	परं च तेन	परं च तेन अंतियोकेन	

ROCK EDICTS

KALSI XIII (Concluded)	GIRNAR XIII (Concluded)	SHAHBAZGARHI XIII (Concluded)	MANSEHRA XIII (Concluded)
चताखि ४ लजाने	चत्वारो राजानो	चतुरे ४ रजनि	
तुलमये नाम अंतेकिने	तुरमायो च अंतेकिना	तुरमये नम अंतिकिनि	...न... १०...
नाम मका ना ८ म अलिक्यषुदले	च मगा च	नम मक नम अलिकसुदरो	... मक नम अलिकसुदरे
नाम निचं चोड पंडिया	९	नम निच चोड पंड	नम निचं च चोड पंडिय
अवं तंबपंनिया हेवमेव हेवमेवा	... ...	अव तंबपंनिय एवमेव	अ तंबपनिय एवमेव
९ हिदलाजा विशवजि	... ..	हिदरज विषवत्रि	...रज विषवत्रि
योनकंबोजेषु नाभके नाभपंतिषु		योनकंबोयेषु नभके नभितिन	योनक...षु नभके नभपंतिषु
भोजपितिनिक्येषु १० अध-	ध-	१० भोजपितिनिकेषु अंध्र-	भोजपितिनि...षु अंध-
पलदेषु षवता देवानं	पिरिंदेसु सवत देवानं	पुलिदेषु सव्रत्र देवनं	पि...११ .... न
पियषा धंमानुषथि अनु	पियस धंमानुसस्टिं अनु	प्रियस ध्रमनुशस्ति अनु	प्रियस
वतंति यत पि दुता	वतरे यतपि दूति	वटंति यत्र पि देवनं प्रियस	
११ देवानं पियसा नो यंति ते पि		दुत न व्रचंति ते पि	नो य...ति ते पि
सुतु देवानं पियषा धंमवुतं	१०...	शुतु देवनं प्रियस ध्रमवुटं	शुतु देवनं प्रियस ध्रमवुतं
विधनं १२ धंमानुसथि		विधेनं ध्रमनुशस्ति	विधनं ध्रमनुशस्ति
धंमं अनुविधियंति		ध्रमं अनुविधियंति	ध्रंमं अनुविधियंति
अनुविधियिसंति चा ये से		अनुविधियिशंति च यो च	अनुविधियिसंतिच य...
लधे १३ एतकेना होति सवता		लधे एतकेन भोति सवत्र	तकेन होति
विजये पितिलसे से गधा सा-	...विजयो सवथा पुन विजयो	विजयो सवत्र पुन ११ विजयो	विज...१२ ... ...
होति पिति पिति धंमविजय-	पीतिरसो सो लधा सा	प्रितिरसो सो लध भोति	
१४ षि लहुका वु खो	पीती होति धंमवीजय-	प्रिति ध्रमविजय-	
	म्हि ११	स्पि लहुक तु खो	
सा पिति पालंतिक्यमेवे महफला		स प्रिति परत्रिकमेव महफल	
मंनंति देवानं पिये १५ एताये चा		मेञति देवनं प्रियो एतये च	प्रिये एतये
अठाये इयं धंमलिपि लिखिता		अठये अयो ध्रमदिपि दिपिस्त	अथये इयं ध्रम ... लिखित
किति पुता पापोता मे अ...१६ नवं		किति पुत्र पपोत्र मे असु नवं	किति पुत्र प्रपोत्र मे अ...नव
विजय म विजयंतविय मंनिषु	विजयं मा विजेतव्यं मञा	विजयं म विजेतवियं मञिषु...	
षयकवियो विजयषि खंति चा	सरसके एव विजये छांतिं च	क...यो विजये क्षंति च	१२ ... ...
लहु १७ दंडता चा लोचेतु तमेव	११	लहुदंडतं च रोचेतु तं एव	... ...
चा विजयं मनतु ये धंमविजये	... ...	विज मञ...१२ यो ध्रमविजयो	
से हिदलोकिक्यपललोके १८ किक्ये		सो हिदलोकिको परलोकिको	लोकिके
पवा च निलति होतु उयामलति		सत्र च निरति भोतु य स्रमरति	सत्र च निरति होतु य स्रमरति
सा हि हिदलोकिकपललोकिक्या	इलोकिका च पारलोकिका च	स हि हिदलोकिकपरलोकिक	स हि हिदलोकिकपरलोकिक

ROCK EDICTS

KALSI	GIRNAR	SHAHBAZGARHI	DHAULI	JAUGADA
XIV	XIV	XIV	XIV	XIV
१९ इयं धंमलिपि	१ अयं धंमलिपी	१३ अयो ध्रमदिपि	१७ इयं धंमलिपी	
देवानं पियेना	देवानं प्रियेन	देवानं प्रियेन	देवानं पियेन	
पियदषिना लजिना	प्रियदसिना राञा	प्रियशिन रञ	पियद ... ना लाज	
लिखापिता अथि येवा	लेखापिता अस्ति एव	दिपपितो अस्ति वो	लिख	
सुखि २० तेना	२ संखितेन	संखितेन		२४
अथि मझिमेना	अस्ति मझमेन		अथि मझिमेन	झिमेन
अथि विथटेना	अस्ति विस्ततन	अस्ति यो विस्तटेन		अथि वियतेन
नो हि सवता सवे	न च सर्वं सर्वत	न हि सव्रत सव्रे	नो हि सव सवत	नो हि सवे सवत
घटिते महालके	घटितं ३ महालके	घटिति महलके	घटिते १८ महते	घटिते महते
हि वि २७ जिते	हि विजितं	हि विजिते	हि विजये	हि विजये
वढ़ च लिखिते	वढ़ च लिखितं	वढ़ च लिखिते	वढ़के च लिखिते	२५
लेखापेशामि चेव	लिखापयिसं चेव	लिखपेशमि चेव	लिखिपिसा चवे ...	
निक्यं अथि चा हेत	अस्ति च एत कं	अस्ति च अत	... अथि च हे	
पुनं पुन	४ पुन पुन	पुन पुन		
लपि २२ ते तषा तषा	वुतं तस तस	लपितं तस तस		
अथषा मधुलियाये	अथस माधूरताय	अठस मधुरियये		स माधुलियाये
येन जने	किं ति जनो	येन जन	१९ किं ति च जने	किं ति च जने
तथा पटिपजेया	तथा पटिपजेथ	तथ १४ प्रटिपजेय	तथा पटिपजेया	तथा पटिपजेया
से षिया अत किछि	५ तत्र एकदा	ति सो सिय व अत्र किचि	ति ए पि चु हेत	ति ए पि चु हेत
अ २३ समति	असमातं	असमतं	असमति	
लिखिते दिषा वा	लिखितं असदेसं व	लिखितं देश्रं व	लिखिते सं	
षंखेये कालनं	सछायकारणं	संखये कारण	सं	
वा अलोचयितु	व ६ अलोचेत्पा	व अलोचेति	लोचयित	
लिपिकलपलाधेन वा	लिपिकरापरधेन व	दिपिकरस व अपरधेन	कल ति	

KALINGA ADICTS

DHAULI

I

१ देवानं पियस वचनेन तोसलियं महामात नगलवियोहालका
२ ... वतविय अं किछि दखामि हकं तं इछामि किं ति
कंमन पटिवेदये हं ३ दुवालते च आलभे हं एस च मे
मोख्य मत दुवल एतसि अठसि अं तुफेसु ४ अनुसथि तुफे हि बहूसु
पानसहसेसु आयता पनयं गछेम सुमुनिसानं सवे ५ मुनिसे
पजा ममा अथा पजाये इछामि हकं किं ति सवेन हितसुखेन
हिदलोकिक ६ पालोकिकाये युजेवू ति तथा
मुनिसेसु पि इछामि हकं नो च पापुनाथ आवा ग ७ मके
इयं अठे केछव एक पुलिसे मनाति एतं से पि देसं नो सवं
देखत हि तुफे एतं ८ सुविहिता पि निति इयं एक पुलिसे पि अथि
ये बंधनं वा पलिकिलेसं वा पापुनाति तत होति ९ अकस्मा
तेन बंधनंतिक अंने च बहु जने दविये दुखीयति तत इछितविये१०तुफेहि
किं ति मझं पटिपादयेमा ति इमेहि चु जातेहि नो संपटिपजति
इसाय आसुलोपेन ११ निथूलियेन तूलनाय अनावूतिय
आलसियेन कलमथेन से इछितविये किति एते १२
जाता नो हुवेवु ममा ति एतस च सवस मूले अनासुलोपे अतूलना
च नितिये ए किलंते सिया १३ ... ते उगछ संचलित-
विये तु वजितविये एतविवे वा हेवंमेव ए दखिये तुफाक
तेन वतविये १४ अंनं ने देखत हेवं च हेवं च देवानं पियस अनुसथि
से महाफले एतस संपटिपाद १५ महा अपाये असंपटिपति
विपतिपादयमीनेहि एतं नथि स्वगस आलधि नो लाजालधि
१६ दुआ हले हि इमस कंमस मे कुते मने अतिलेके संपटिपजमीने
चु एतं स्वगं १७ आलाधयिसथ तह लानो आननियं एहथ
इयं च लिपि तिसनखतेन सोतविय १८ अंतला पि च तिसेन खनसि
खनसि एकेन पि सोतविय हेवं च कलतं तुफे १९ चघथ संपटिपादयि-
तवे एताये अथाये इयं लिपि लिखिता हिद एन
२० नगलवियोहालका सस्वतं समयं युजेवू ति नगलजनस अकस्मा
पलिबोधे व २१ अकस्मा पलिकिलेसे व नो सिया ति एताये च
अठाये हकं धंमते पंचसु पंचसु वसे २२ सु निखामयिसामि ए अखखसे
अचंड सखिनालंभे होसति एतं अठं जानितु तथा २३ कलंति अथ

JAUGADA

I

१ देवानं पिये हेवं आहा समापायं महामात नगलवियोहाल
हे ... वतविया अं किछि दखामि हकं तं इछामि किं ति
कंमन पटिपातये हं २ दुवालते च आलभे हं एस च मे
मोखिय मत दुवालं अं तुफेसु अनुसथि फे हि बहूसु
पानसहसेसु आयत पनयं गछेम सुमुनिसानं सव मुनिसे
३ पजा अथ पजाये इछामि किं ति मे सवेन हितसुखेन
युजेयू ति हिदलोगिकपाललोकिकाये हेमेव
मे इछ सवमुनिसेसु नो च तुफे एतं पापुनाथ आवा गमके
४ इयं अठे केचा एक पुलिसे पि मनाति से पि देसं नो सव
दखत हि तुफे सुविहिता पि बहुक अथि ये एति एकमुनिसे
बंधनं पलिकिलेसं पि पापुनाति तत होति अक ५ स्मा
तेन बंधनंतिक...च वगे बहुके वेदयति तत तुफेहि इछितये
किं ति मझं पटिपातयेम इमेहि जातेहि नो सपटिपजति
इसाये आसुलोपेन निठुलियेन ६ तुलाये अनावुतिये
आलसियेन किलमथेन हेवं इछितविये किं ति मे एतानि
जातानि नो हेयू ति सवस च इयं मूले अनासुलोपे अतुलना
च नितियं ए किलंते सियान ७ संचलितु उथाये संचलित-
विये तु वजितविय पि एतविये पि नीतियं एवे देखिये
अंनने निझपेतविये हेवं हेवं च देवानं पियस अनुसथि
८ तं महाफले होति असंपटिपति महापाये होति
विपटिपातयंतं नो स्वग आलधि नो लाजाधि
दुआ हले एतस कमस मे कुते मने अ ... ...
९ च आननेयं एसथ स्वग च आलायिसथा
इयं च लिपी अनुतिस सोतविया अला पि ... ...
न स. तवि या एक. पि. व ... ...
१० तवे एताये च अठाये इयं ... खिता लिपी एन
महामाता नगलक सस्वतं समयं यु यु ति ...
... ... नेहि
११ पंचसु पंचसु वसेसु अनुसंयानं निखामयिसामि महामात
अचंडं अफलुसत वचनेले ... ...

KALINGA EDICTS

DHAULI

I (Concluded)

मम अनुसथी ति उजेनिते पि चु कुमाले एताये व अठाये निखामयिसति ...

२४ हेदिसं मेव वगं नो च अतिकामयिसति तिनि वसानि हेमेव

तखसिलाते पि अदा अ ... २५ ते महामाता निखमिसंति अनुसयानं

तदा अहापयितु अतने कंमं एतं पि जानिसंति

२६ तं पि तथा कलंति अथ लाजिने अनुसथी ति

II

१ देवानं पियस वचनेन तोसलियं कुमाले महामाता च वतविय

अं किछि दखामि हकं तं ... ...

२ दुवालते च आलभे हं एस च मे मोखय़ मत दुवाल

एतसि अठसि अं तुफेसु ... मम ३ अथ पजाये

इछामि हकं किं ति सवेन हितसुखेन हिदलोकिक

पाखलोकिकाये युजेवू ति हेव ... मुनि...४ सिया अंतानं

अविजितानं किछंद सु लाज ... ... अफेसू... ... मवे

इछ मम अंतेसु पापुनेवु ते इति देवानं पिय ... अनुविगिन

ममाये ५ हुवेवू ति अस्सेवु च सुखं मेव लहेवु मम

ते नो दुखं हेव ... नेवू इति खमिसति ने देवानं पिये अफाकं

ति ए चकिये खमितवे मम निमितं च धंमं चलेवू ६ हिदलोक

पललोकं च अलाधयेवू एतसि अठसि हकं अनुसासामि तुफे

अनने एतकेन हकं अनुसासितु छंदं च

वेदितु आ ... हि धिति पटिंना च मम ७ अजला से हेवं कटु

कंमे चलितविये अस्वा च तानि एन पापुनेवू इति अथ पिता

तथ देवानं पिये अफाकं अथा अतानं हेवं देवानं पिये अनुकंपति अफे

८ अथा च पज हेवं मये देवानं पियस से हकं अनुसासितु

छंदं च व ... ... फाक

देसावुतिके होसामि एताये अथाये पटिवला हि तुफे

अस्वासनाये हितसुखाये च तेस ९ हिदलोकिकपालोकिकाये

हेवं च कलंतं तुफे स्वगं आलाधयिसथ मम च आननियं एहथ

एताये च अठाये इयं लिपि लिखिता हिद एन महामाता स्वसतं समं

१० युजिसंति अस्वासनाये धंमचलनाये च तेस अंतानं इयं च लिपि

अनुचातुमासं तिसेन नखतेन सोतविया कामं च खणसि खनसि अंतला

पि तिसेन एकेन पि ११सोतविय हेवं कलंतं तुफे चघथ संपटिपादयितवे

JAUGADA

I (Concluded)

... उजेनिकुमाले वा ... ...

... ...

... ... १२ लजवचनिक अदा अनुसंयानं ...

निखमिसंति अतने कंमं ए ति पि ... ... न. ...

II

१देवानं पिये हेवं आह समापायं महमता लजवचनिक वतविया

अं किछि दखामि हकं तं इछामि हकं किं ति कंकमन २ पटि

पातये हं दुवालते च आलभे हं एस च मे मोखिय मतं दुवाल

एतस अथस अं तुफेसु अनुसथि सव मुनि ३सा मे पजा अथ पजाये

इछामि किं ति मे सवेणा हितसुखेन युजेयू अथ पजाये

इछामि किं ति मे सवेन हितसु ४ खेन युजेयू ति हिदलोगिक

पालओकिकेन हेवं मेव मे इछ सवमुनिसेसु सिया अंतानं

अविजिता ५ नं किं छंदे सु लाजा अफेसु ति एता का वा मे

इछ अंतेसु पापुनेयु लाजा हेवं इछति अनुविगिन

हेयु ६ ममियाये अस्सेयु च मे सुखं मेव च लहेयू मम

ते नो दुखं हेवं च पापुनेयु खमिसति ने लाजा

७ए छकिये खमितवे ममं निमितं च धंम चलेयू ति हिदलोगं

च पललोगं च आलधयेयु एताये ८ च अठाये हकं तुफेनि

अनुसासामि अनने एतकेन हकं तुफेनि अनुसासितु छंद च

वेदि ९ तु आ मम धिति पटिंना च अचल स हेवं कटु

कंमे चखितविये अस्वासनिया च ते एन ते पापुने१०युअथापित

हेवंने लाजा ति अथ अतानं अनुकंपति हेवं अफेनि अनुकंपति

अथा पजा हे ११ वं मये लाजिने तुफेनि हकं अनुसासितु

छंदं च वेदितु म...मम धिति पटिना चा अचल ... ...

१२ देसा आयुतिके होसामि एतसि अथसि अलं हि तुफे

अस्वासनाये हितसुखाये च तेसं हिद१३लोगिकपाललोकिकाये

हेवं च कलंतं स्वगं च आलाधयिसथ मम च आननेयं एसथ

१४एताये च अथाये इयं लिपी लिखिता हिद एन महामाता

सस्वतंसमं

युजेवू अस्वासनाये च १५धंमचलनाये च अंतानं इयं च लिपी

अनुचातुंमासं सोतविया तिसेन अंतला पि च सोतविया १६खने

संतं एकेन पि सोतविया हेवं च कलतं चघथ संपटिपातयितवे

MINOR ROCK EDICTS

BRAHMAGIRI	SIDDHAPURA	JATINGARAMESVARA
१ सुवंणगिरीते अयपुतस महामातालं	१ सुवंणगिरीते अयपुतस महामाता२ण	
च वचनेन इसिलसि महामाता	च वचनेन इसिलसि महामाता	
आरोगियं वतविया हेवं च वतविया	२ आरोगियं वतविया	
देवाण पिये आणपयति २ अधिकानि	देवानं पिये हेवं ४ आह अधिकानि	
अढातियानि वसानि य हकं (उपासके)	अढ...त...य वसानि ५ य ह...उपासके	
नो तु खो बाढं पकंते हुसं एकं सवछरं	नो तु खो बाढ पकंते हुसं एकं संव...	
सातिरेके तु खो संवछरं ३यं मया संघे	६ सा......के तु खो संवछरे यं...घे	
उपयीते बाढं च मे पकंते इमिना चु	उपयीते बाढं ७ च मे पकंते इमिना चु	
कालेन अमिसा समाना मुनिसा	कालेन मिसा समा...मु	
जंबुदीपसि ४ मिसा देवेहि	८ जंबुद...मिसा देवेहि	
पकमस हि इयं फले नो हीयं सक्ये	पकमस हि इयं फले नो हि ९ य सक्ये	
महात्पेनेव पापोतवे.कामं तु खो	...नेव पापोतवे कामं तु खो	
खुदकेन पि ५ पकाममिणेण विपुले	खुदकेन १० पि प...न वि...ल...	
स्वगे सक्ये आराधेतवे एताय ठाय	स्वगे सक...आराधेतवे	
इयं सावणे सावापिते ६...(खुदका चा)	११से...य...सावणे साविते यथा खु१२द...	
महात्पा च इमं पकमेयु...अंता च	महात्पा च इमं पकमेयु ति अंता च	
मे जानेयु चिरठितीके च इयं	१३...थितीके च इयं	११... ... ...
७ प(कमे होतु) इयं च अठे वढिसिति	पकमे होतु १४ वढिसिति	१२... ... ...
विपुलं पि च वढिसिति अवरधिया	विपु...पि च वढिसिति अ...	विपुलं पि... ... ...
दियढियं ८ वढिसिति इयं च सावण...	१५...यं वढिसिति इ...च सावणे	११
साव...प...ते व्युथेन २५६ से हेवं	१६...	स... ... येन २५६
देवाणं पिये ९ आह मातापितिसु सुसू-	... ...	१०... ... तापितुसु ...
सितविये हेमेव गुरुसु प्राणेसु द्रढियितव्यं	तविये १७	सितविय हे...सु ९स्रतव
सचं १० वतवियं से इमे धंमगुणा पवतित-	द्रियितव्यं सचं व...यं इम...धंम गु१८...	सचं वतवियं ...८ हेवं पवतित-
विया हेमेव अंतेवासिना ११ आचरिये	ह...म आचरिये	विया अंनते स...सव...७ तविय
अपचायितविये आतिकेसु च कु यथारहं	अपचायितविये सु १८	हेमेव आचरिये अंतेवासिना
पवतितविये १२ एसा पोराणा पकिती	१९... सा पोराण...ती	६राणा पकि...सितविय...वे५...चरियअं
दिघावुसे	दीघावुसे च	
	हेमेव...तेवासिने च	आचरिय ञ आतिका ते
		४तितविये एसा...रा...
		पकिति दि...च...ञ
	२०आचरिये...थारहं पवतितव २१...	३...वति...ये हेवं मे.देवाणं पिये
च एस हेवं एस कटिविये १२ च पडेन	एस तथा कटविये च प	२ ... कटविये...डेन
लिखितं लिपिकरेण	२२ ... ... ण	लिखितं १ ... करेण

MINOR ROCK EDICTS

SAHASRAM	RUPNATH	BAIRAT
१ देवानं पिये हेवं आ...	१ देवानं पिये हेवं आहा सातिलेकानि	१ देवानां पिये आहा साति
यानि सवछलानि अं उपासके सुमि	अढतियानि वय सुमि पाका सावके	
न चु बाढं पखकंते	नो चु बाढि पकते सातिलेके चु	२ वसानि य हक उपासके...वाढं
२ सवछले साधिके अं...ते एतेन च अंतलेन	छवछरे य सुमि हकं सघ उप...ते	३ अंम मया संघे उपयाते बाढ च...
	२ बाढि चु पकते पि इमाय कालाय	
जंबुदीपसि अमिसं देवा सं ता	जंबुदिपसि अमिसा देवा हुसु ते दानि	४ जंबुदीपसि अमिसान...देवेहि...वि
श्मुनिसा मिसं देव कटा पल...इयं फले...यं	मिस कटा पकमस हि एस फले	... मस एस ... ले
महतता व चकिये...पावतवे खुदकेन	नो च एसा महतता पापोतवे खुदकेन हि क	५...हि एसी महतनेव चकिये ..
पि पल ४ कममीनेन विपुले पि	३ पि पकममानेना सकिये पिपुले पि	...कममिनेना...६ विपुले पि
सुअग...किये आला...व...से एतायें अठाये	स्वगे आरोढवे एतिय अठाय च	स्वगे चक्ये आलाधेत
इयं सावने...खुदका च उडाला चा	सावने कटे खुदका च उडाला प्	... का च उडाला च
प ५ लकमंतु अंता पि च जानंतु	पकमंतु ति अता पि च जानंतु इयं	पलकमतु ७ अंता पि च जानतु
	पकर...व	
चिलठितीके च पलकमे होतु इयं च	४ किति चिरठितिके सिया इय हि	ति चिलठित ... ...
अठे...वढिसति विपुलं पि च	अठे वढि वढिसिति विपुल च	... ... पुलं पि
वढिसति ६ दियाढियं अवलधियेना	वढिसिति अपलधियेना	वढिसति ... ...
दियढियं वढिसति	दियढिय वढिसत इय च अठे	८ दियढियं वढिसति
इय च सावने विवुथेन दुवे संपनालाति	पवतिसु लेखापेत वा लत हध च अथि	
७ सता विवुथा ति सुङ फु २५६ इम च अठं	५ सिलाठुभे सिलायंभसि-	
पवतेसु लिखापयाथा य...वा अ-	लिखापेतवय त एतिना च	
८ थि हेता सिलाथभा त पि लिखापयथ	वयजनेना यावतक तुपक	
यि...	अहाले सवर विवसेतविय ति	
	व्युथेन सावने कटे सुङफु२५६ स	
	६ स विवासात	

PILLAR EDICTS

DELHI-SIVALIK	DELHI-MIRAT	ALLAHABAD
I	I	I
१देवानं पिये पियदसि लाज हेवं आहा सडु-		१देवानं पिये पियदसी लाजा हेवं आहा सडु-
वीसति २वस अभिसितेन मे इयं धंमलिपि		वीसतिवसाभिसितेन मे इयं धंमलिपि
लिखापिता ३ हिदतपालते दुसंपटिपादये		लिखापिता हिदतपालते दुसंपटिपादये
अंनत अगाया धंमकामताया ४ अगाय		२अंनत अगाय धंमकामताय अगाय
पलीखाया अगाय सुसूसाया अगेन		पलीखाय अगाय सुसूसाया अगेन
भयेना ५ अगेन उसाहेना एस चु खो मम		भयेन अगेन उसाहेन एस चु खो मम
अनुसथिया ६ धंमापेखा धंमकामता		अनुसथिया ३ धंमापेखा धंमकामता
चा सुवे सुवे वढिता वढीसति		च सुवे सुवे वढिता वढिसति
चेवा ७ पुलिसा पि च मे उकसा चा गेवया		चेवा पुलिसा पि मे उकसा च गेवया
चा मझिमा चा अनुविधीयंती		च मझिमा च अनुविधीयंति
८ संपटिपादयंति चा अलं चपलं समादपयितवे		संपटिपादयंति च ४ अलं चपलं समादपयितवे
हेमेवा अंतमहामाता पि एसा पि विधि या		हेमेव अंतमहामाता पि एसा हि विधि या
इयं धंमेन पालना धंमेन विधाने	१नं धंमेन २ विधाने	इयं धंमेन पालना धंमेन विधाने
१० धंमेन सुखियना धंमेन गोती ति	धंम…खिय…	धंमेन सुखीयना धंमेन गुति ति चु

DELHI-SIVALIK	DELHI-MIRAT	ALLAHABAD
II	II	II
देवानं पिये पियदसि लाजा	३ देवानं पिये पियदसि लाजा	५ देवानं पिये पियदसी लाजा
११ हेवं आहा धंमे साधू कियं चु	हेव … धंमे साधु कियं	हेवं आहा धंमे साधु कियं चु
धंमे ति अपासिनवे बहु कयाने	… … ४ अपासिनवे बहु कयाने	धंमे ति अपासिनवे बहु कयाने
१२ दया दाने सचे सोचये चखुदाने	दया दाने सचे सोचये चखुदानं	दया दाने सचे सोचये चखुदाने
पि मे बहुविधे दिंने दुपद १३ चतुपदेसु	पि मे ५बहुविधे दिंने दुपदचतुपदेसु	पि मे ६ बहुविधे दिंने दुपदचतुपदेसु
पखिवालिचलेसु विविधे मे अनुगहे	पखिवालिचले…विविधे मे अनु ६ गहे	पखिवालिचलेसु विविधे मे अनुगहे
कटे आ पान १४ दाखिनाये अंनानि	कटे आ पानदाखिनाये अंनानि	कटे आ पानदखिनाये अनानि
पि च मे बहूनि कयानानि कटानि	पि च मे बहूनि…यानानि ७ कटनि	पि च मे बहुनि कयानानि कटानि
एताये मे १५ अठाये इयं धंमलिपि	एताये मे अठाये धंमलिपि	७ एताये मे अठाये इयं धंमलिपि
लिखापिता हेवं अनुपटिपजंतु	लिखापिता … ८ अनुपटिपजंतू	लिखापिता हेवं अनुपटिपजंतु
चिलं १६ थितिका च होतू ती ति ये च	चिलंथितिका च होतू ति ये च	चिलठितीका च होतू ति ये च
हेवं संपटिपजीसति से सुकटं कछती ति	हे… …९ सति से सुकटं कछती ति	हेवं संपटिपजिसति से सुकटं कछती ति

PILLAR EDICTS

RAMPURWA	RADHIA	MATHIA
I	I	I
१दैवानां पिये पियदसि लजन हेवं आह सडु-	१दैवानं पिये पियदसि लाज हेवं आह सडु-	१दैवानं पिये पियदसि लाज हेवं आह सडु-
... ...	वीसतिवसाभिसितेन मे इयं धंमलिपि	वीसतिवसाभिसितेन मे इयं २धंमलिपि
२ दुसंपटिपादये	२ लिखापित हिदतपालते दुसंपटिपादये	लिखापित हिदतपालते दुसंपटिपादये
अंनत अगाय धंमकामताय	अंनत अगाय धंमकामताय अगाय	अंनत अगाय धंमकामताय ३ अगाय
	पलीखाय ३ अगाय सुसूसाय अगेन	पलीखाय अगाय सुसूसाय अगेन
३ ... एस चु खो मम	भयेन अगेन उसाहेन एस चु खो मम	भयेन अगेन उसाहेन एस चु खो मम
अनुसथिय धंमापेख धंम	अनुसथिय धंमपेख ४ धंमकामता	४ अनुसथिय धंमापेख धंमकामता
	च सुवे सुवे वढिता वढिसति	च सुवे सुवे वढित वढिसति
... ... ४ गेवया	चेव पुलिसा पि मे उकसा च गेवया	चेव पुलिसा पि मे ५ उकसा च गेवया
च मझिमा च अनुविधीयंति	च मझिमा च अनुविधीयंति	च मझिमा च अनुविधीयंति
संपटिपादयं	५संपटिपादयंति च अलं चपलं समादपयितवे	संपटिपादयंति च अलं चपलं समादपयितवे
... ... ५ या	हेमेव अंतमहामाता पि एसा हि विधि या	६हेमेव अंतमहामाता पि एसा हि विधि या
इयं धंमेन पालन धंमेन विधाने	इयं धंमेन पालन ६ धंमेन विधाने	इयं धंमेन पालन धंमेन विधाने
धंमेन सु	धंमेन सुखीयन धंमेन गोती ति	धंमेन सुखीयन ७ धंमेन गोती ति
II	II	II
६ दैवानं पिये पियदसि लाज	७ दैवानं पिये पियदसि लाज	८ दैवानं पिये पियदसि लाज
हेवं आह धंमे साधु कियं	हेवं आह धंमे साधु कियं चु	हेवं आह धंमे साधु कियं चु
... ...	धंमे ति अपासिनवे बहु कयाने	धंमे ति अपासिनवे बहु कयाने
	दय दाने सचे ८ सोचेये ति चखुदाने	९ दय दाने सचे सोचेये ति चखुदाने
७ बहुविधे दिने दुपदचतुपदेसु	पि मे बहुविधे दिंने दुपदचतुपदेसु	पि मे बहुविधे दिने दुपदचतुपदेसु
पखिवालिचलेसु विवि ...	पखिवालिचलेसु विविदे मे अनुगहे	पखि १० वालिचलेसु विविधे मे अनुगहे
	कटे ९ आ पानदखिनाये अंनानि	कटे आ पानदखिनाये अंनानि
८... ...	पि च मे बहूनि कयानानि कटानि	पि च मे बहूनि कयानानि ११ कटानि
एताये मे अठाये इयं धंमलिपि	एताये मे अठाये इयं धंमलिपि	एताये मे अठाये इयं धंमलिपि
लिखापित हेवं अ	लिखापित हेवं १० अनुपटिपजंतु	लिखापित हेवं अनुपटिपजंतु
	चिलंथितीका च होतू ति ये च	चिलंथितीका च होतू ति १२ ये च
	हेवं संपटिपजिसति से सुकटं कछति ति	हेवं संपटिपजिसति से सुकटं कछति

PILLAR EDICTS

DELHI-SIVALIK

III

१७ देवानं पिये पियदसि लाज हेवं
अहा कयानं मेव देखति इयं मे १८ कयाने
कटे ति नो मिन पापं देखति इयं मे
पापे कटे ति इयं वा आसिनवे१९ नामा
ति दुपटिवेखे चु खो एसा हेवं चु खो एस
देखिये इमानि २० आसिनवगामीनि
नाम अथ चंडिये निठूलिये कोधे
माने इसा २१ कालनेन व हकं मा
पलिभसयिसं एस बाढ देखिये इयं
मे २२ हिदतिकाये इयं मन मे पालतिकाये

DELHI-MIRAT

III

१० देवानं पिये पियदसि लाजा हेवं
आहा कयानं मेव देख ...म ११ कयाने
कटे ति नो मिना पापं देखति इयं मे
पापं कटे ति इयं व १२ आसिनवे नामा
ति दुपटिवेखे चु खो एसा हेवं चु सा
देखिये १३ इमानि आसिनवगामीनि
नाम अथ चंडिये निठूलिये कोधे
१४ माने इसा कालनेन व हकं मा
पलिभसयिस...बाढं १५ देखिये इयं
मे हिदतिकाये इयं मे पालतिकाये

ALLAHABAD

III

८ देवानं पिये पियदसी लाजा हेवं
आहा कयानं मेव देखति इयं मे कयाने
कटे ति नो मिन पापकं देखति इयं
पापके कटे ति इयं वा आसिनवे नामा
ति

DELHI-SIVALIK

IV

१ देवानं पिये पियदसि लाज हेवं आहा सडुवीसतिवस-
२ अभिसितेन मे इयं धंमलिपि लिखापिता लजूका मे ३ बहुसु
पानसतसहसेसु जनसि आयता तेसं ये अभिहाले वा ४दंडे वा
अतपतिये मे कटे किं ति लजूका अस्वथ अभीता ५ कंमानि
पवतयेवू जनस जानपदसा हितसुखं उपदहेवू ६ अनुगहिनेवु चा
सुखीयन दुखीयनं जानिसंति धंमयुतेन च ७वियोवदिसंति जनं
जानपदं किंति हिदतं च पालतं च ८ आलाधयेवू ति लजूका
पि लघंति पटिचलितवे मं पुलिसानि पि मे ९ छंदंनानि
पटिचलिसंति ते पि च कानि वियोवदिसंति येन मं लजूका
१० चघंति आलाधयितवे अथा हि पजं वियताये धातिये
निसिजितु११ अस्वथे होति वियत धाति चघति मे पजं
सुखं पलिहटवे १२ हेवं ममा लजूका कटा जानपदस
हितसुखाये येन एते अभीता १३ अस्वथ संतं अविमना
कंमानि पवतयेवू ति एतेन मे लजूकानं १४ अभीहाले
व दंडे वा अतपतिये कटे इछितवये हि एसा किं ति
१५ वियोहालसमता च सिय दंडसमता
चा अव इते पि च मे आवुति १६ बंधनबधानं
मुनिसानं तीलीतदंडानं पतवधानं
तिनि दिवसानि मे १७ योते दिंने नातिका व
कानि निझपयिसंति जीविताये तानं

DELHI-MIRAT

IV

२... लजूका
चघंति आलाधयितवे ३...
तुअ स्वठे होति ४ विय...
लिहटवे हेवं ममा ५ लजूका
...ये येन एते अभीता६ अस्वथ सं...
पवतयेवू ति एतेन मे ७ जूकानं...
अतपतिये कटे ८ इछितवि
हालसमता च सिया ९ दंडसम
...मे आवुति बंधनबधानं
१० मुनिसानं...बधानं
तिंनि दिवसानि मे ११योते दिंने
पयिसंति जीविताये तानं

ALLAHABAD

IV

१६,......
हालसमता चा सिया दंडसमता
च अव इते पि च मे आवुति बंधनबधानं
मुनिसानं तीलीतदंडानं पतवधानं
तिंनि दिवसानि योते दिंने १८...व
कानि निझपयिसंत जीविताये तानं

PILLAR EDICTS

RAMPURWA	RADHIA	MATHIA
III	III	III
९ देवानं पिये पियदसि लाज हेवं	११ देवानं पिये पियदसि लाज हेवं	१३ देवानं पिये पियदसि लाज हेवं
आह कयानं मे	आह कयानं मेव देखंति इयं मे कयाने	आह कयानं मेव देखंति इयं मे कयाने
	कटे ति नो मिन पापं देखंति इयं मे	कते ति नो मिन पापं १४ देखंति इयं मे
... १० इयं व आसिनवे नामा	पापे कटे ति १२ इयं व आसिनवे नामा	पापे कटे ति इयं व आसिनवे नामा
ति दुपटिवेखे चु खो एस हेवं ...	ति दुपटिवेखे च खो एस हेवं चु खो एस	ति दुपटिवेखे चु खो एस हेवं चु खो एस
	देखिये इमानि आसिनवगामीनि	देखिये १५ इमानि आसिनवगामीनि
	नामा ति अथ चंडिये १३ निठूलिये कोधे	नामा ति अथ चंडिये निठूलिये कोधे
११ कोधे माने इस्य कालनेन व हकं मा	माने इस्य कालनेन व हकं मा	माने इस्य कालनेन व हकं १६ मा
पलिभसयि	पलिभसयिसं ति एस बाढं देखिये इयं	पलिभसयिसति एस बाढं देखिये इयं
	मे हिदतिकाये इयं मन मे पालतिकाये ति	मे हिदतिकाय इयं मन मे पालतिकाये ति

RAMPURWA	RADHIA	MATHIA
IV	IV	IV
१२ देवानं पिये	१४देवानं पिये पियदसि लाज हेवं आह सडु-	१७देवानं पिये पियदसि लाज हेवं आह सडु-
पियदसि लाज	वीसतिवसाभिसितेन मे इयं धंमलिपि लिखापित	वीसतिवसाभिसितेन मे इयं धंमलिपि लिखापित
हेवं आह सडुवीसति	लजूका मे बहूसु पानसतसहसेसु १५ जनसि	लजूका मे १८ बहूसु पानसतसहसेसु जनसि
१३ जनसि आयत	आयत तेसं ये अभिहाले व दंडे व अतपतिये मे	आयत तेसं ये अभिहाले व दंडे व अतपतिये मे
तेसं ये अभिहाले	कटे किं ति लजूक अखय अभीत कमानि	कटे किं ति लजूक अखय १९ अभीत कंमानि
व दंडे व अतपति		
१४ हितसुखं	पवतयेवू ति जनस जानपदस १६हितसुखं	पवतयेवू ति जनस जानपदस हितसुखं
उपदहेवु अनुगहि-	उपदहेवु अनुगहिनेवु च सुखीयनदुखीयनं	उपदहेवू अनुगहिनेवु च सुखीयनदुखीयनं
नेवु च सुखीयनदु	जानिसंति धंमयुतेन च वियोवदिसंति जनं जान	२०जानिसंति धंमयुतेन च वियोवदिसंति जनं
१५ आलाधयेवु	पदं किं ति हिदतं च १७पालतं च आलाधयेवु	जानपदं किं ति हिदतं च पालतं च आलाधयेवू ति
ति लजुका पि	लजूका पि लघंति पटिचलितवे मं पुलिसानि	लजूका पि लघंति २१ पटिचलितवे मं पुलिसानि
लघंति पटि	पि मे छंदंनानि पटिचलिसंति ते पि चकानि	पि मे छंदंनानि पटिचलिसंति ते पि चकानि
चलितवे मं	वियोवदिसंति येन मं १८लजूक चघंति	वियोवदिसंति येन मं लजूका चघंति
१६ चघंति आला	आलाधयितवे अथा हि पजं वियताये धातिये	आलाधयितवे २२ अथा हि पजं वियताये धातिये
धयितवे अथा हि	निसिजितु अ खये होति वियत धाति चघति	निसिजितु अ खये होति वियत धाति चघति
पजं वियताये धा-		
तिये नि १७ जानपदस	मे पजं सुखं पलिहटवे ति १९हेवं मम लजूक	मे पजं सुखं पलिहटवेति २३हेवं मम लजूक
हितसुखाये येन	कट जानपदस हितसुखाये येन एते अभीत	कट जानपदस हितसुखाये येन एते अभीत अखथा
एते अभीत अखथा	अखथा संतं अविमन कंमानि पवतयेवू ति	
१८ इछितविये हि	एतेन मे लजूकानं अभिहाले व२०दंडेव	अविमन कंमानि पवतयेवूति २४एतेन मे लजूकानं
एस कीति वियो-	अतपतिये कटे इछितविये हि एस किंति वियो-	अभिहालेव दंडे व अतपतिये कटे इछितविये हि एस
हालसमता च सिय	हालसमता च सिय दंडसमता च आवा	ति वियोहालसमता च सिय दंडसमता च२५आवा
१९ तिंनि दिवसानि मे	इते पि च मे आवुति बंधनबधानं २१ मुनिसानं	इतेपि च मे आवुति बंधनबधानं मुनिसानं
योते दिंने नातिका	तीलितदंडानं पतवधानं तिंनि दिवसानि मे योते	तीलितदंडानं पतवधानं तिंनि दिवसानि मे योते
वकानि निझपयिसंहि	दिंने नातिका वकानि निझपयिसंति जीविताये तानं	दिंने नातिका वकानि२६निझपयिसंति जीविताये तानं

PILLAR EDICTS

DELHI-SIVALIK	ALLAHABAD	RADHIA	MATHIA
VI	VI	VI	VI
१देवानं पिये पियदसि लाज हेवं	२८…पियदसी लाज	१४देवानं पिये पियदसि लाज हेवं	१६देवानं पिये पियदसि लाजा हेवं
अहा दुवाडस २वस अभिसितेन		आह दुवाडसवसाभिसितेन	आह दुवाडसवसाभिसितेन मे
मे धंमलिपि लिखापिता लोकसा		मे धंमलिपि लिखापित लोकस	धंमलिपि लिखापित लोकस
३ हितसुखाये से तं अपहटा		१५ हितसुखाये से तं अपहट	१७हितसुखाये से तं अपहट
तं तं धंमवढि पापोवा ४ हेवं	पा…हेवं …	तं तं धंमवढि पापोव हेवं	तं तं धंमवढि पापोव हेवं
लोकसा हितसुखे ति	२९हितसुखेति	लोकस हितसुखे ति	लोकस १८ हितसुखे ति
पटिवेखामि अथ इयं	पटिवेखामि अथ…	पटिवेखामि १६ अथा इयं	पटिवेखामि अथा इयं
५नातिसु हेवं पतियासंनेसु हेवं	…तिसु…आसंनेसु हेवं	नातिसु हेवं पत्यासंनेसु हेवं	नातिसु हेवं पत्यासंनेसु हेवं
अपकठेसु ६ किमं कानि सुखं	अपक…किमं…	अपकठेसु किंमं कानि सुखं	अपकठेसु १९ किमं कानि सुखं
अवहामी ति तथ च विदहामि	………दहामि	आवहामी ति तथा च विदहामि	आवहामी ति तथा च विदहामि
हेमेवा ७ सवनिकायेसु पटि	हेवं मेव सव…येसु पटि	१७हेमेव सवनिकायेसु पटि	हेमेव सवनिकायेसु पटि
वेखामि सवपासंडा पि	वेखामि ३०सव पासंडा पि	वेखामि सवपासंडा पि	वेखामि २० सव पासंडा पि
मे पूजिता८ विविधाय पूजाया	मे पूजिता विविधाय पूजाया	मे पूजित विविधाय पूजाय	मे पूजित विविधाय पूजाय
ए चु इयं अतुना पचूपगमनं	ए चु इयं अतना पचुपगमने	ए चु इयं अतन पचूपगमने	ए चु इयं अतन पचूपगमने
९से मे मोख्यमते	से मे मुख्यमुते	१८से मे मुख्यमुते	२१ से मे मोख्यमुते
सडुवीसति वस अभिसितेन मे	… … … …	सडुवीसतिवसाभिसितेन मे	सडुवीसतिवसाभिसितेन मे
१० इयं धंमलिपि लिखापिता	…लिपि लिखापिता ति	इयं धंमलिपि लिखापित	इयं धंमलिपि लिखापित

MINOR PILLAR EDICTS

SARANATH	KOSAMBI	SANCHI
१ देवा [नं पिये पियदसि लाजा] २ए…	देवानंपि ये [आ] नपयति	१… …
३ पाट [लिपुते]…ये केन पि संघे भेतवे	कोसंबिय महमात २…म…संघसि नचिये	२… …
ए चु खो ४भिखु वा भिखुनि वा संघं भखति	३…[संघं भ]खति भिखु वा भिखुनि वा [पि]	३…संघं ४ भखति भिखु वा भिखुनि वा
से ओदातानि दुसानि संनंधापयिया	चा ओदातानि दूसानि…नं धापयितु	दाता ५ नि दुसानि सानंधापयि
अनावाससि ५ आवासयियेे हेवं इय	आनपेस…व…य…	अनापे ६ ससि विसपेतविये
सासने भिखुसंघसि च भिखुनीसंघसि च		इछा हि मे सा
		७ ति संघस मगे चिलथितीके
		सियाति

विंनपयितविये ६ हेवं देवानं पिये आहा
हेदिसा च एका लिपी तुफाकं तिकं हुवाति
संसलनसि निखिता ७ इकं च लिपिं हेदिसमेव
उपासकानं तिकं निखिपाथ ते पि च उपासका अनुपोसथं यावु ८ एतमेव
सासनं विस्वंसयितवे अनुपोसथं च धुवाये इकिके महामाते पोसथाये ९ याति एतमेव
सासनं विस्वंसयितवे आजानितवे च आवतके तुफाक आहाले १० सवत विवासयाथ
तुफे एतेन वियंजनेन हेमेव सवेसु कोटविसवेसु एतेन ११ वियंजनेन विवासापयाथा

टिप्पणानि

पृष्ठम् १ समाजे = समाजः—

समाजशब्दस्य बहवीर्थां विद्वद्भिरनुमिताः ।

समाजो मृगयासमितिरिति केचित् ।

मल्लयुद्धादिसमितिरित्यन्ये ।

पृष्ठम् २ चोडा पंडिया सतियपुतो केललपुतो तंबपंनि अंति-योगे नाम योनलाजा ये चा अंने तसा अंतियोगसा सामंता लाजानो = चोडाः पाण्ड्याः सत्यपुत्रः केरलपुत्रः ताम्रपर्णी अन्तियोको नाम यवनराजो ये चान्ये तस्यान्तियोकस्य सामन्ता राजानः—

चोडपाण्ड्यसत्यपुत्रकेरलपुत्रा भारतीया दक्षिणाब्धिसमीपदेशाः ।

ताम्रपर्णीति सिंहलप्रदेशस्तन्नामकनदीसंबन्धोपलक्षितः । ताम्रपर्णीसमेतस्य मुक्तासारं महोदधेरिति रघौ ।

अन्तियोको यवनराजश्चन्द्रगुप्तेन विजितस्य शल्यकस्य पौत्रः ।

अन्तियोकस्य सामन्ताः समन्ततो भवा राजानश्चत्वारस्त्रयोदशे लेखे वर्णिताः । ते यथा परं च तस्मादन्तियोकाच्चत्वारो राजानस्तुरमयो नाम अन्तेकिणो नाम मगो नाम अलिकसुन्दरो नाम । सर्व एते यवनराजाः । एषां चतुर्णामन्तियोकपञ्चमानां समयादि त्रयोदशलेखटिप्पणेषु द्रष्टव्यम् ।

प्र० ३ युता लजुके पादेसिके = युता रज्जुकाः प्रादेशिकाश्च—

रज्जुका राज्यरज्जुधारा महाधिकारिण इति बहुमानमनुमानम् । प्रादेशिकास्ततोन्यूनाः प्रान्तीयाधिकारिणः । पलिसापि परिषदोपि । परिषदः बौद्धसंघसमितय इति केचित् ।

NOTES.

Page 1. समाजे, एकतिया समाजा—

Various meanings of समाज have been conjectured, such as hunting parties, assemblies &c. Mr.K.P. Jaiswall cites from Mahabharata in support of his statement that समाज might mean a tournament. According to him एकतिया समाजा might mean single combats.

Page 2. चोडा पंडिया, सतियपुतो, केललपुतो, तंबपंनि, अंतियोगे नाम योनलाजा, ये चा अंने तसा अंतियोगसा सामंता लाजानो

चोड is identical with Coromandal (Chodamandal) coast (V. Smith)

पंडिया or पाण्ड्य is the most southerly Tamil Kingdom, roughly corresponding with the Madura and Tinnevelly districts (V. Smith)

सतियपुतो or सत्यपुत्र is perhaps king of the Tulu country (V. Smilth)

केललपुत king of Kerala or Malabar (V. Smith)

तंबपंनि or ताम्रपर्णी = Ceylon. Tamraparni is really a river. Ceylon pearls are referred to by Kalidasa ताम्रपर्णीसमेतस्य मुक्तासारं महोदधेः Raghu IV. 50.

अंतियोगे नाम योनलाजा or अन्तियोको नाम यवनराजः = Antiochos Theos, king of Syria and western Asia (261-246 B. C.), Grandson of Seleukas Nikator.

ये चा अंने तसा अंतियोगसा सामंता लाजानो (सामीपं राजानो Girnar)or ये चान्ये तस्यान्तियोकस्य सामन्ता राजानः—

Cf. Rock Edict XIII. परं चा तेना अंतियोगेना चतालि लजाने तुलमये नाम अंतेकिने नाम मका नाम अलिक्यषुदले नाम (परं च तस्मादन्तियोकाच्चत्वारो राजानस्तुरमयो नामान्तेकिणो नाम मगो नामालिकसुन्दरो नाम—

Page 3. युता लजुके पादेसिके or युता रज्जुकाः प्रादेशिकाश्च = Officers Imperial & Provincial. Rajjukas are threadholdess of the Empire. पलिसा &c Let the Monastic committees also appoint officials for the reckoninng with regard to both the principle and specific instructions. (V. Smith).

पृ. ६ योनकम्बोजगन्धालानं = यवनकाम्बोजगान्धाराणाम्—

यवनशकप्रभृतिजातय: प्रत्यन्तेभ्य आगत्य भारतस्य नैर्ऋत-प्रदेशे सुराष्ट्रादिषु चिरं कृतनिवासा यवनशब्देन प्राचीन-भारतसाहित्ये व्यपदिष्टा:। काम्बोजा: कश्मीराणां पश्चिमोत्तरत: स्थिता:। गन्धारास्तेषां प्रातिवेशिका:। रिस्तिकपेतेणिकानमित्यधिकं गिरनारलेखे दृश्यते तत्र रिस्तिकशब्देन राष्ट्रिकाणां महाराष्ट्रापराख्यानां ग्रहणं पेतेणिकशब्देन च गोदावरीतटस्थानां प्रतिष्ठानवासिनां ग्रहणमिति प्रतिभाति।

भटमयेसु बंभनिभेसु = भृतमयेषु ब्राह्मणेभ्येषु – भृतमयेष्वित्यस्य स्थाने भृतार्थेष्विति केचित्तानुसृत्य मूलानुवाद:।

अनुवधं पजावति वा कटाभिकाले ति वा महालके ति वा (पजाकताभिकारेसु वा थैरेसु वेति गिरनारलेखे) = अनुवधं प्रजाकृताधिकारा इति वा महान्त: (स्थविरा:) इति वा। कस्याप्यपराधिनो वधे निर्णेतव्ये प्रजासु येषामनुभावो ये वा वृद्धास्तेषां मतं ग्रहीतव्यमिति भाव:।

पृ. ८ वचसि विनितसि = वर्चसि विनीते (च)—वचसि गृथागारे विनीते विनयागारे।

दापकं वा सावकं वा = दापकं वा श्रावकं वा—दापको दानघोषणा दानलेखो वा श्रावकस्त्वाज्ञाया घोषणा। श्रावको यथायमेव लेख:। दापका यथा गुहालेखा:।

विवादे निझति वा = विवादे निर्ध्यातौ वा—व्यवहारकालेऽधिकरणे व्यवहारपदं यदा विवादग्रस्तं यदा वा विचार्यमाणं निर्णयाय तदैतत्।

उठानसा अठसंतिलनाये चा = उत्थाने अर्थसंतारणायां च—उठानसा इति सप्तमी सप्तम्यर्थे षष्ठी वा प्राकृते। उस्टानम्हि इति गिरिनारलेखे उठनसि इति शाहबाजगढीलेखे च अष्टमीव सप्तम्यन्तं पदम्।

उत्थाने सदा प्रबोधविषये। अर्थसंतारणायां व्यवहारनिर्णयदार्ढ्ये।

पृ. १५. वचभुमिक्या = वर्चोभूमिका:—

एते नगरगृथालयाध्यक्षा अपि नागरिकचरितापसर्पा तदिङ्गिताकारनिरूपणे च प्रियदर्शिना विनियुक्ता इति प्रतिभाति।

Page 6. योनकंबोजगन्धालानं—

Yonas or Yavanas (really Ionians) include Greeks, Sakas &c in the ancient Indian Literature. They were mostly found on the Surashtra or Guzerat tide. Kambojas are Kabulis on the N. W. Frontier. Gandharas are Kandaharis. रिस्तिकपेतेणिकानं is added in Girnar. Ristikas or Rashtrikas are probably Maharashtras and Petenikas are people of the the country round the ancient Paithan on the Godavari.

भटमयेसु बंभनिभेसु—भटमय Bhuler's भृतमय is better rendering than भृतार्थ in the Sanskrit Translation. बंभनिभेसु or ब्राह्मणेभ्येषु = among Brahmans and rich men.

अनुवधं पजावति वा कटाभिकाले ति वा महालके ति वा (प्रजाकताभिकारेसु वा थैरेसु वा Girnar) अनुवधं प्रजाकृताधिकारा इति वा महान्त: (स्थविरा:) इति वा = at the time of every capital punishment men of influence among people and senior men (are engaged). This appears to be the correct translation.

Page 8. वचसि विनितसि—

वचसि or वर्चसि = in the lavatory. विनितसि or विनीते = in the drill-house or Gymnasium. विनय: = drill or discipline.

दापकं वा सावकं वा—

दापक = grant. सावक or श्रावक = an announcement or proclamation.

This edict is a सावक while the cave inscriptions are दापक।

विवादे निझति वा = at the stage of discussion or contemplation by the court(before decision).

उठानसा अठसंतिलाये चा = उत्थाने अर्थसंतारणायां च—उठानसा appears to be सप्तमी। Compare उस्टानम्हि Girnar and उठनसि Shahbazgarhi.

उठानसा = as ragards wakefulness.

अठसंतिलनाये = as regards despatch of busisess.

Page 15. वचभुमिक्या = वर्चोभूमिका: = Sanitary commissioners (literally Latrine officers).

पृ. १८ मदवति = मोदवृत्तिः (मादवमिति गिरनारलेखे रभसिये इति शाहबाजगढ़ीलेखे)—मोदो राभस्यं च हर्षमभिधत्ते।

पलं चा तेना अंतियोगेना चताखि लजाने तुलमये नाम अंतेकिने नाम मका नाम अलिक्यपुदले नाम = परं च तस्मादन्तियोकाच्चत्वारो राजानस्तुरमयो नामान्तेकिणो नाम मगो नामालिकसुन्दरो नाम—अन्तियोकः सीरियाप्रदेशस्य राजा चन्द्रगुप्तेन विजितस्य शल्यकस्य राज्ञः पौत्रो विक्रमाब्दारम्भकालात्प्रायः शतद्वयं वर्षाणि पूर्वमेवाभवत्। तुरमय इजीप्टदेशस्याजपुत्रापराख्यस्य राजा तद्राज्यसमयः विक्रमाब्दात् पूर्वम् २२८-१९०। अन्तेकिणः अन्तिगोनापराख्यो मगद्रोणीपतिः विक्रमाब्दात्पूर्वम् २२०-१२१ तस्य समयः। मगोजपुत्राणां पश्चिमतः स्थितानां किरणप्रदेशानामध्यक्षस्तुरमयस्य भ्राता तस्य समयोऽन्तियोकसमः। अलिसुन्दरोऽलिकचन्द्रो वा एपिरस्प्रदेशस्य राजा अन्तिगोनस्य शत्रुस्तस्य समयः विक्रमाब्दात्पूर्वम् २१४-२००।

निचं चोडा पंडिया अवं तंबपंनिया हेवमेव हिदलाजा विशवाजे योनकंबोजेषु नाभके नाभपङ्क्तिषु भोजपितिनिक्येषु अंधपलदेषु = नीचाश्चोडाः पाण्ड्या एवं ताम्रपर्णीया एवमेव हि दारदा विषवज्रा यवनकम्बोजेषु नाभके नाभपङ्क्तिषु भोजप्रातिष्ठानिकेषु अन्ध्रपुलिन्देषु—

नीचा अवाग्भवा दाक्षिणात्या इति यावत्। चोडाः पाण्ड्यास्ताम्रपर्णीयाश्च द्वितीयलेखे वर्णिताः।

यवनाः काम्बोजाश्च पञ्चमलेखे वर्णिताः ।

दारदाः काम्बोजानां प्रातिवेश्मिकाः।

विषवज्रा नाभका नाभपङ्क्तयश्चाज्ञाताः।

हिदलाजा विशवाजे इत्यस्यात्र राज्ञां विषया ये इत्यर्थं इति केचित्।

भोजा विदर्भाः पितिनिक्याः प्रातिष्ठानिकाः पञ्चमलेखे वर्णिताः। आन्ध्रा गोदावरीकृष्णाप्रान्तवास्तव्याः।

पुलिन्दा वैन्ध्यशबराः।

पृ. २१. दिषा वा षंखयकालनं वा—

असदेसं वा सछायकारणं वेति गिरनारलेखादसदृशं वा संशयकारणं वेत्यर्थो लभ्यते।

Page 18. मदवति (मादवं Girnar, रभसिये Shahbazgarhi) मोदवृत्ति, मोद and राभस्य are synonyms and mean delight.

पलं चा तेना अंतियोगेना चताखि लजाने तुलमये नाम अंतेकिने नाम मका नाम अलिक्यपुदले नाम—

अंतियोग = Antiochos Theos (B.C. 261—246. King of Syria and Grandson of Seleukas Nikator (defeated by Chandragupta).

तुरमय = Ptolemæos Philadelphos king of Egypt (285-247 B. C.)

Antigonos Gonatas of Macedonia (278-239 B.C.)

Magas of Cyrene to the west of Egypt half-brother of Ptolemy died 258 B. C.

Alexander of Epirus, opponent of Antigonos (272-258 B. C.)

निचं चोडा पंडिया अवं तंबपंनिया हेवमेव हिदलाजा विशवाजे योनकंबोजेषु नाभके नाभपंतिषु भोजपितिनिक्येषु अंधपलदेषु—

निचं = Lower down = in the South.

For Chodas, Pandyas and Tambapannias see notes on Page 2.

For Yavanas and Kambojas see notes on Page 6.

Darads are people in the vicinity of Kashmir.

विषवज्र, नाभक, & नाभपङ्क्ति have not yet been identified. Smith takes हिदलाजा विशवाजे as हिद = here, लाजाविशवा = king's dominions, जे or ये = which.

Bhojas = Vidarbha or Berar.

Pitinikyas = Same as Petenikas see notes on page 6.

Andhras = a powerful nation mentioned by Pliny as living in the basins of Godavari & Krishna (Smith)

Pulindas = wild hill tribes of the Vindhyas.

Page 21. दिषा वा षंखयकालनं वा

असदेसं व सछायकारणं व Girnar gives clear meaning.

पृ. २३ तोसलियं = तोषल्याम्—

तचशिला उज्जयिनी तोषली सुवर्णगिरिरिति चतस्रः प्रान्तीया राजधान्यः प्रियदर्शिन:। तत्र तचशिला भारतस्य प्रतीच्यप्रान्ते उज्जयिनी मध्यप्रदेशे तोषली कलिङ्गेषु सुवर्णगिरिर्महीसारप्रदेशे दचिणस्याम्।

पृ. २४ तिसनखतेन = तिष्यनचत्रेण—

तिष्य: पुष्यस्तच्चाष्टम चान्द्रं नचत्रम्।

उजेनिते तखसिलाते = उज्जयिनीतः तचशिलात:—

उज्जयिनीतचशिलादिविषये तोषलीशब्दोपरि टिप्पणं द्रष्टव्यम्।

पृ. २६ समापायं = समापायाम्—समापा नाम तोसलीसमीपे राजकीयं स्थानम्।

पृ. ३२ निखिजितुच निसृज्य। चकार: केश्चिद्भ्रमेण परस्मिन्पदे योजितः।

पृ. ३४ अभिलेखे नान्दीमुखगेलाटजतूका न विशिष्य ग्रहीतुं शक्यन्ते।

सृमरी गवयः अश्व इति मृगभेदवर्णनेऽमरः। सृमरी बहुशाखश्रृङ्गः कश्चिन्मृगः। ओकपिण्डो मर्कटविशेष इति केचित्। दडी = दुडि:। कमठी दुडिरित्यमरः।

तीसु चातुमासीसु = तिसृषु चातुर्मासीसुवर्षं। शीतोष्णवर्षर्तुषु विभज्य फाल्गुनाषाढकार्तिकपूर्णिमाश्चातुर्मासीराहुः।

पृ. ३५ अनुपोसथं = अनुपोषधम्—

पोषधशब्दो बौद्धानां महोत्सवस्तथा चार्यशूरो जातकमालायाम्—

असावापूर्णबिम्बेन मण्डलेन हसन्निव।

प्रख्यापयति जन्तूनां चन्द्रमाः पोषधोत्सवमिति।

पृ. ३८ अढकोसिक्यानि = अर्धक्रोशिकानि, अष्टक्रोशिकानीति केचित्।

पटिविसिठं पटीविसिठं = प्रतिविशिष्टं प्रतिविशिष्टम् प्रतिविसृष्टं प्रतिविसृष्टमिति वा।

Page 23. तोसलियं = तोषल्याम्—तचशिला, उज्जयिनी, तोषली and सुवर्णगिरि are the four Viceroyalties mentioned in the Inscriptions.

Takshasila in the West, Ujjayini in Central India, Toshali in the Kalingas and Suvarnagiri in the South.

Page 24. तिसनखतेन = तिष्यनचत्रेण—तिष्य or तिष्य or पुष्य is the 8th Lunar mansion.

उजेनिते, तखसिलसि—See note on Page 23. (तोसलियं)

Page 26. समापायं = समापायाम्—समापा and तोसली were the headquarters of the Orissa Officers of Asoka.

Page 32. निखिजितुच = निसृज्य। च is wrongly joined by Buhler with the next word.

Page 34. नान्दीमुख, गेलाट and जतूका are not easy to identify. जतूका is perhaps a bat. सृमर is probably a stag. पलसते or पृषत: (spotted deer) is wrongly translated as rhinoceros by V. Smith. It is doubtful whether ओकपिंड is a kind of monkey. दड़ी or दुडि is a female tortoise or a small tortoise (terrapin). 'कमठी दुडि:' Amara. जीवेन जीवे &c. Hawks are fed with the blood of living pigeons

तीसु चातुमासीसु = तिसृषु चातुर्मासीषु—The year is popularly divided into the cold, hot and rainy seasons and the Chaturmasi Purnimas or full moons are perhaps those of Phalguna, Ashadha and Kartika.

Page 35. अनुपोसथ—पोसथ or पोसद्ध is mentioned in the Jatakamala आर्यशूर e.g.

असावापूर्णबिम्बेन मण्डलेन हसन्निव।
प्रख्यापयति जन्तूनां चन्द्रमाः पोषधोत्सवम्॥

Page 38. अढकोसिक्यानि = अर्द्धक्रोशिकानि।

Accordig to some अष्टक्रोशिकानि।

पटिविसिठं, पटीविसिठं—It is not clear whether it is = प्रतिविसृष्टं प्रतिविसृष्टं (adverb) or प्रतिविशिष्टं प्रतिविशिष्टम्।

पृ. ४३ सुवंणगिरिते or सुवर्णगिरितः—
तोषलीशब्दोपरि टिप्पणं द्रष्टव्यम्।
इसिलसि = इसिले ऋषिले वा—कलिङ्गेषु तोषलीसमीपे समापावत्सुवर्णगिरिसमीपे इसिलं राजकीयं स्थानम्।

पृ. ४५ धुवाये ध्रुवायाम्—ध्रुवा शुक्लप्रतिपत्। कोटविसवेषु = कोष्ठविषयेषु। कोष्ठशब्दः सैन्यावासवाची। विषयशब्दो जनपदवाची।

पृ. ४६ [1]विनयसमुकसे (विनयसमुत्कर्षः), [2]अलियवसानि (आर्यवंशाः), [3]अनागतभयानि [4]मुनिगाथा, [5]मोनेयसूते (मौनेयसूत्रम्), [6]उपतिसपसिने (उपतिष्यप्रश्नः), ७ए चा लाघुलोवादे मुसावादं अधिगिच्य भगवता बुधेन भासिते (यत्र राहुलवादो मृषावादमधिकृत्य भगवता बुद्धेन भाषितः)—
एषां द्वितीय तृतीय चतुर्थ पञ्चम सप्तमास्त्रिपिटकीय-निकायेषूपलब्धाः।

पृ. ४७ तीवलमातु कालुवाकिये = तीवरमातुः कारुवाक्याः—
तीवराख्य एक एवाशोकस्य पुत्र एषु लेखेषु वर्णित एकैव च कारुवाकी तस्य महिषी निर्दिष्टा। कुनालो राजकुमारस्तस्य नृशंसा विमाता च तिष्यरक्षिता कथासु प्रसिद्धिं गतौ न पुनरेषु लेखेष्वनयोरन्येषां वा देवीकुमाराणां वर्णनमुपलब्धम्।

पृ. ४८ सिलाविगडभी = शिलावलभी। उवलिके = उद्बलिकः। अठभागिये = अष्टभागः—बलिः चैत्रादिकरः अष्टभागः पण्यादिवस्तुनोऽष्टमो भागश्च राजदेयस्तदुभयमशोकेन रुम्मिणीग्रामे बुद्धजन्मस्थाने धर्मार्थं वितीर्णम्।

पृ. ४९ बुधस कोनाकमनस = बुद्धस्य कनकमुनेः—
कनकमुनिः सिद्धार्थगौतमात्प्राचीनतरो बुद्धः।

Page 43. सुवंणगिरिते—See note on page 23.

इसिलसि—Like समापा in Orissa इसिला was a subordinate seat of royal officers in distant South.

Page 45. धुवाये = ध्रुवायाम् – ध्रुवा is the प्रतिपद् after अमावास्या i.e. the first day after the New moon.

कोटविसवेसु = कोष्ठविषयेषु—

Koshthas are garrisons and Vishayas are districts.

एतेन वियंजनेन विवासापयाथा = send it out according to the text. (Smith).

Page 46. [1]विनयसमुकसे, [2]अलियवसानि, [3]अनागतभयानि, [4]मुनिगाथा, [5]मोनेयसूते, [6]उपतिसपसिने, [7]ए चा लाघुलोवादे मुसावादं अधिगिच्य भगवता बुधेन भासिते—
2, 3, 4, 5 and 7 have been identified by Rhys Davids in the Nikayas of the Pitakas. I propose to shew in one place all these texts in my Standard Edition of the Asoka Inscriptions.

Page 47. तीवलमातु कालुवाकिये = तीवरमातुः कारुवाक्याः—तीवर is the only son of Asoka named in these inscriptions and Karuvaki the only Queen of his. Prince Kunala the devoted son of Asoka, famous in the traditions and his cruel step-mother Tishyarakshita have so far no Epigraphic evidence of their existence.

Page 48. सिलाविगडभी = शिलावलभी = a stone terrace. उवलिके, अठभागिये—The Royal revenue is बलि and the Octroi duty is अठभाग or अष्टभाग। Both these were consigned to the village by Asoka to be utilised for religious purposes.

Page 49. बुधस कोनाकमनस = बुद्धस्य कनकमुनेः—
Buddha Kanakamuni is an older traditional Buddha.

पृ. ५० आजीविकेहि = आजीवकेभ्यः—

आजीवका निर्ग्रन्था जैनभदन्ताः।

एभ्यएव दशरथेनाशोकदायादेनापि खलतिकपर्वते एव

तिस्रो गुहाः प्रदत्तास्तथाचास्य त्रयो गुहालेखाः—

(क) १ वहियका कुभा दशलथेन देवानं पियेना

२ आनंतलियं अभिषितेना [आजीविकेहि]

३ भदंतेहि वासनिषिदियाये निषिठे

४ आचंदमषूलियं।

(वाहीयकगुहा दशरथेन देवानां प्रियेणानन्तर्याभिषिक्तेना-जीवकेभ्यो भदन्तेभ्यो वासनिषद्यायै निषिक्ता आचन्द्रमः सूर्यम्)।

(ख) १ गोपिका कुभा दशलथेना देवानं पि २ येना आनंतलियं अभिषितेना आजी३विके [हि भदं] तेहि वासनि [षि] दियाये ४ निषिठा आचंदमषूलियं।

(ग) १ वडथिका कुभा दशलथेन देवानं२ पियेना आनंत-लियं अभिषितेना ३ [आजीवि]केहि भदंतेहि वा [सनि] षिदियाये ४ निषिठा आचंदमषूलियं।

पाठभेदेषु

पृ. २ ले. १ धर्मलिपिशब्दानन्तरं पाठभेदेषु धवलीयजगड-लेखयोः खपिंगलसि [ ]पवतसि = खपिङ्गले पर्वते इत्यधिकं दृश्यते। कलसीपाठं विहाय सर्वत्र प्रथमे लेखे प्राणशब्दानन्तरं पछा (पच—शाहबाजगढी) इति शब्दः पश्चादित्यर्थस्य बोधको विन्यस्तः।

पृ. ४ ले. २ गिरनारशाहबाजगढीमानसहरापाठेषु उद-पानशब्दस्य स्थाने कूपशब्दो दत्तः।

लुखानि, व्रछा इति प्राकृतशब्दौ वृक्षसमौ।

ले. ४ अगिकंधानि इत्यस्य स्थाने शाहबाजगढीपाठे जोति-कंधनि (=ज्योतिःस्कन्धाः) इति दृश्यते।

पृ. १२ ले. ८ थैरानं वुढनं इति पर्यायौ स्थविराणां वृद्धाना-मिति च संस्कृतपर्याययोः समौ। हिलंन इत्यादि पूर्ण-रूपस्थाने मानसहरापाठे हिन इति लघु रूपं हिरण्य-वाचकं दृश्यते।

ले. ९ अवकजनियो, महिडायो, स्त्रियक (अर्भकजनन्यः, महिलाः, स्त्रियः) इति समानेर्थे प्रयुक्ताः पाठभेदेषु। पुतिकमिति शाहबाजगढीपाठे क्षुद्रार्थे प्रयुक्तम्।

Page 50. आजीविकेहि – आजीवकेभ्यः –

Ajivikas or Ajivakas belonged to an old Jaina sect. Dasaratha the immediate successor of Asoka made like the latter a donation to them of artificially polished caves on the Khalatika hill. Three caves dedicated by Dasaratha with his dedicatory inscriptions have been discoverd. For the texts of these dedications of Dasaratha and their Sanskrita see notes on rhe left side. Their English translation is given below.

I. The Bahiyaka cave was given for residential purposes to the Ajivika hermits by the Gods' Beloved Dasaratha crowned immediately (immediately after Asoka or very recenlly).

II. The Gopika cave was given (&c. as in I).

III. Vatasthika cave (&c. as in I)

NOTES ON VARIOUS RESCENSIONS

Page 2 Edict I. After the word Dharma-lipi in the Dhouli and Jaugada rescensions we have Khapingalasi pabatasi = on the Khapingala hill.

Except in the Kalsi rescension everywhere else we have pachha (pacha in Shahbazgarhi) = afterwards.

P. 4 Ed. II. We have kupa (well) in Girnar, Shahb. anp Mans. rescensions for udapana (reservoir).

Ed. IV. Shahb. has jotikandhani for agikandhani

P. 12. Ed. VIII. थैरान and वुढनं respectively represent Sanskrit words स्थविराणाम् and वृद्धानाम्। स्थविर and वृद्ध are Synonyms.

Mansahra has hina for the fuller form hilanna = gold.

Ed. IX. abakajaniyo, mahidayo and striyaka are synonyms.

Putikam is used for petty in Shahb.

पृ. १८ ले. १२ मादवं रभसिये इति शब्दौ मोदं राभस्यं च हर्षपर्यायं सूचयतः।

पृ. २४ ब्रह्मगिर्यादौ स्थितस्य लघुशिलालेखस्य यः प्रथमो भागः 'दियढियं वढिसिति' इत्यवसितः प्रायस्तत्समानार्थको लेखः मस्किस्थाने रायचुरमण्डले निजामराज्येऽस्ति स यथा—

१ देवानं पियस असोकस......ढतर

२ नि वसानि यं अंसुमि बुंपासके...तिरेके

३ . . मि संघं उपगते वा . . मि उपगते पुरे जंबु

४ ...सि देवा इसु ते दानि मिसिभुता इय अधे खुद

५केन हि धमयुतेन सके अधिगतवे न हेवं दखितविये उडा

६ लके व इम अधिगछेया ति खुदके च उडालके च वत

७ विया हेवं कलंतं * भदके ठे ति . . तक . . च वढि

८ सिति चा दियढिय हेसति।

अस्मिन्नचिरोपलब्धे लेखे अशोकस्य नाम विन्यस्तं यदितः पूर्वोपलब्धे न कस्मिंश्चन लेखे दृश्यते। एतेन देवानां प्रियः प्रियदर्शी किलाशोक एवैषु लेखेष्वभिप्रेतः कश्चिदन्यो वेति संप्रत्यपि केषांचिन्मानसी कृतावस्थितिः संशयो निरस्तः।

महत्पा, उडाला इतिशब्दौ महान्तः उदारा इत्यनयोः समौ।

सहस्रामलेखे सु ङ फु इत्यक्षराणि दृश्यन्ते। जैमिनीयज्योतिः सूत्रादौ प्रसिद्धा कटपयादिसंख्याश्रेणी। तदनुसारेण स (षु) इत्यनेन यकारमारभ्य षकारस्य षष्ठत्वात् ६ संख्या लक्ष्यते। ङ इत्यनेन ककारात्पञ्चमेन ५ संख्या लक्ष्यते। फु इत्यनेन पकारात्द्वितीयेन २ संख्या लक्ष्यते। अङ्कानां वामतो गतिरिति मिलिता संख्या २५६। पाठभेदेषु ६ इत्यतिस्पष्टोऽङ्कः। अतएव प्रथमा संख्या षडेवेति निर्णीयते।

P. 19. Ed. XII. Madavam and rabhasiye are synonyms for joy.

Page 24. Another recension of the 1sr part (ending with diyadhiyam vadhisiti) of the Minor Rock Edict has been recently discovered at Maski, Raichur District, Nizam's state. For the text see the left side. English is given below—

(This is) of the Gods' beloved Asoka. It is two years and a half that I became a lay disclple. But for more than a year I have been a member of the Order and have worked with zeal. The gods that were formerly in Jambudvipa (Asia) have become false. This can be attained by the vulgar devoted to virtue. It is not to be thought that this can be attained only by the noble. The noble and the vulgar should be told that it is a good thing to be doing this. This will endure long and will grow two and a half times

The great importance of this recent discovery is that here we have the first inscription (so for discovered) of Asoka which gives the word Asoka. Every where else we have either or both of his titles 'Devanampiya Piyadasi.' This discovery settles finally the long controversy over the connection of these inscriptions with Asoka.

For Udala (उदाराः) some recensims have mahatpa (महान्तः).

In the Sahasram Recension the letters सु (षु) ङ. फु represent the number 256. Some astrolgers (Jaimini &c.) adopt the system of numerical Symbols acoording to which क,ट,प,

---

* हेवं वे कलंतं भदके ठे ति = एवं वै कुर्वतो भद्रकार्थं इति = doing this one attains a good thing. The Editor of the Edict in the Hyderabad Archaeological Series wrongly takes वेकलं as one word and तंभ as another word and thinks that तंभ means स्तम्भ !

प्रियदर्शिप्रशस्तय:

अशोकेनेदं श्रावणं बुद्धनिर्वाणात् षट्पञ्चाशदधिके वर्षशत-द्वये गते कृतमित्यर्थं इति केचित्। परे त्वशोकेन व्युथावासु षट्-पञ्चाशदधिकद्विशतकृत्व: श्रावणमिदं जनेषु विहितमित्यर्थं वर्णयन्ते।

य represent 1; ख, ठ, फ, र represent 2 and so on. Thus प = 6 (being 6th from य), ङ = 5 (being 5th from क) फ = 2 (being 2nd from प). In Sanskrit Mathematics (as in Mediæval Arabic and Modern European systems borrowed from the same) numbers run from right to left. ∴ we get 256 from these letters. As the number 6 is clear in other recensions, सु must be पु.

This number 256 is taken by some to represent years from the Buddha's Nirvana. Others take it as implying that Asoka made this sravana (announcement) 256 times during his juorneys.

शुद्धिपत्रम् ।

अशुद्धम्	शुद्धम्
पृ. ६ ते दस	तेदस
७ भ्रतावेंसु	भ्रतमथेसु
एवमनुवर्ध	एवमनुवधं
८ For this purpose	Thus with reference to every capital case
१० वाढं	वाढं
१४ वंभनानं	बंभनानं
१५ products	produces
१६ श्राव्यभूमिका:	वर्चोभूमिका:
१७ officers employed as Vratyas	municipal functionaries
१८ पाहि	पा हि
२० wered	were
२१ the cholas	the Nichas, the Cholas
Paudyas	Pandyas
२३ तुम्केसु	तुफेसु
तुम्के	तुफे
तुम्केहि	तुफेहि
तुम्भाक	तुफाक
तुव...इतविये	तु व f ं तविये
पृ. २४ त (हलाञो)	त(ह लाञो ।)
तुम्के	तुफे
२८ end	and
३१ साधु	साधु:
निसिजितु ११ अखये	लिखिजितु· ११ अ खये
३३ वन्धनवधानं	वन्धनवद्धानं
३५ दण्डो	दुडि:
४३ महात्ये	महात्पे
महात्या	महात्पा
आचरिय	आचरिये
४४ practice	practice and tends to lengthen life
४५ कैन पि	[न] ये कैन पि
भिखु	भिखू
भिखति *	भखति
विनंपयितविये	विंनपयितविये
तुम्भाकं	तुफाकं
अनुपसोथं	अनुपोसथं
विखसयितवे आजानितवे च	विख'सयितवे अनुपोसथं च धुवाये इकिके महामाते पोसयाये ९ याति एतमेव सासनं विख'सयितवे आजानिनवे च
पृ. ४५ तुम्भाकं	तुफाकं
९सवत	१० सवत
हैम एव	हैमेव
कोठ	कोट
१० वियंजतेत	११ वियंजनेन
१८ थंवा	थंवा
वुधेजाति साक्यमुनिति	बुधे जाति साक्यमुर्न ति
सिखायवे	सिखायभे
खुमिनिगामे	खु'मिनिगामे
उवलिके	उवलिके
४९ eighth	octroi
थुवे	हुवे
प्रियदसिना	पियदसिना
प्रियदसि	पियदसी

* Misread as भिखति by Vogel and mistranslated by h.m as begs food.